

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felfelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. SZERKESZTŐSÉG.

Egész ávré 28 k. (14), 1/2 ávré 14 k. (7), 1/4 ávré 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

Beköszöntő.

Budapest, április 24.

(S.) Hatvan egynehány főispánja van ennek az országnak és egy miniszterelnöke. A törvények és kinevezési okmányok szerint tudniillik. De ez a törvényes státus nem mindig egyezett a tényleges állapottal. Ugy volt, természet, a közelmúltban is, hogy volt Magyarországnak egy főispánja és hatvan egynehány miniszterelnöke. Ugy volt, hogy a miniszterelnök az ország főispánja volt, a főispánok pedig a vármegyék miniszterelnökei voltak. Különös állapot volt ez, amelyben a képtelenségből a mindennapi élet megszokott valósága lett.

Mi tette lehetségessé, sőt megszokottá ezt a képtelenséget? A magyar közigazgatás intézményeinek borzasztó deformációja. Ime, itt van egy államcsinált ország. Itt van egy adminisztráció, amelynek minden fiókjában a kormányhatalom akarata van elraktározva, de a fiókokon kívül az önkormányzat felírásai ékeskednek s a cégtáblája a választott tisztikar. Egy állami adminisztráció, amely a választás rendszerének nyújtja hordja s amelynek önkormányzati szervei minden tartalom, minden komoly jelentőség nélkül szűkülnek.

A közigazgatás szervezetének ebből a hibrid mivoltából következik azután az, hogy ez a közigazgatás mégott sem lehet egészen jó, ahol erre megvan az egész akarat, annál kevésbé ott, a hol ez az akarat hiányos, vagy épp teljesen hiányzik. Ez a sete-suta szervezet képtelen arra, hogy érvényre juttassa az állam akaratát, de arra természetes hajlandósága van, hogy eszközözvé legyen a kormányhatalomnak. És míg egyszerűen vakon szolgálja a kormány önkényét, addig másrésztől nem látja határát, nem ismeri fékét a saját önkényének. Fölfelé helóta engedelmességre, le-

felé kényuri erőszakra hajlandó. A kormány lelkiismeretlenségének nem szegzi ellene a saját lelkiismeretét; fölfelé lelketlen rabszolga, lefelé lelketlen zsarnok. Ime, így lehetett a miniszterelnök az ország főispánja, így lehettek a főispánok a vármegyék miniszterelnökei.

Az így szervezett és így vezetett közigazgatásban az önkormányzatnak csak viszásságai lehetnek uralkodók, ellenben elsenyved minden, a mi az önkormányzatnak tartalmát, erőt és értéket ad. Nem lüktethet benne érző, eleven lélek, a mely a közhatóságának a néppel való folytonos érintkezéséből meríti erejét; lehetetlen, hogy áthassa az az érzés, hogy a nép, amelyet kormányoz, nem csupán a hatóság akaratának objektuma, hanem első sorban alanya azoknak az érdekeknek, amelyeknek gondozása a hatóságra van bízva. Ezt a közigazgatást, mely nem érzi át és nem érti át az egyesek jogos érdekét, megsnyilja az országnak minden érdeke. És nincs nagyobb érdeke ennek az országnak annál, hogy megszabaduljon ettől a közigazgatástól.

Nem akarjuk, hogy bárki is félreértse bennünket. Nem a közigazgatás embereit vadjoljuk, hanem a rendszert. Vannak ebben az országban kitünő közigazgatási tisztviselők, nem is kis számmal. Találunk jól adminisztrált vármegyéket is, ha egy kicsit körülnézünk. Sőt az egész ország közigazgatásának vezető szellemében is üdvös átalakulás jelenségeit tapasztaljuk. De azoknak a dicséretes kivételeknek, ennek az üdvös átalakulásnak nincsenek intézményes biztosítékai. Emberek jönnek, emberek mennek s ehhez képest változik a közigazgatás képe helyenként és országszerte egyaránt. Valamint a miniszterelnök lehetett az ország főispánja s a főispánok lehettek a vármegyék miniszterelnökei, azonképpen lehet ez az ország jól, vagy rosszul adminisztrált vármegye és vál-

takoznak ebben a nagy vármegyében jól és rosszul kormányzott apró országocskák. Hogy ebből a szervezetlen konglomerátumból egy jól szervezett, egységes állam legyen, ahhoz először az kell, hogy legyen egy jó kormányzati politika, másodsor az, hogy ez a kormányzati politika csináljon egy jó közigazgatási rendszert, csinálja meg a csenevész önkormányzattól kinőtt, leplezett állami adminisztráció helyébe az őszintén államosított közigazgatást, mely egészséges, tartalmas önkormányzattal párosul.

Ennek a kettős föltételnek a megvalósítását hangoztatta ma beköszöntő beszédjében Gulner Gyula.

Ez a beköszöntő tömören, markánsan rajzolja meg az új államtitkár programját. Ez a program természetesen hozzásimul ahhoz a programhoz, amelylyel Széll Kálmán átvette az ország ügyeinek vezetését. Gulner Gyulának nyílt, lojális egyéniségétől sértés lett volna egyebet várni, mint a miniszterelnök programjához való feltétlen csatlakozást. De a mai székfoglalóban nem csupán ezt találjuk. Nem csupán a reá váró nagy feladat tökéletes átértése, megvalósítására való erős eltökéltség hangzik ki ebből a programból. Olyan erős egyéniség, amilyen a Gulneré, nem elégedhetett meg a miniszterelnök programjának egyszerű parafrázisával. Elmondja nézeteit ennek a programnak minden főrésztéről és nagy vonásokban oda vetett nézeteit nemcsak érdekesnek, hanem tanulságosak is. Eszméket, meggyőződéseket, hitet és lendületet visz magával Gulner az államtitkári székbe s ezeket ünnepiesen proklamálva megmondja, mit ígér és mit követel. Igéri a közigazgatás államosítását, az önkormányzat erősítésével, tartalmassá tételével együtt. Hadd érvényesüljön az állam akaratát az állami érdekek egész vonalán, de álljon mellette kiegészítésül és üdvös

TÁRCA.

Ártatlan gyilkosok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Feszli Géza.

Gondolatban ellenmondásnak látszik! Olyan kontradikció, melytől az emberszeretet megrémül. Olyan összeférhetlenség, mint az éjszaki és a déli sark. És azért az élet mégis úgy állítja előnk, mint szentesített valóságot.

Sőt a modern élet még egy új rovatot is nyitott az ártatlan gyilkosok számára. Évtizedek előtt összesen három csoportba sorakoztak a jog vagy erény védnöksége alatt álló embergyilkosok. Az utóbbi évtizedek szüleménye a negyedik spécies.

Valamikor a pallosjog és a haremzön való öldöklés voltak a kimagasló faktorok, melyek vádmertessé tették a gyilkolást. Harmadik jogcím gyanánt sorakozott e kettő mellé a párosviaskodás.

A pallosjog átváltozott az államhatalom kizárólagos privilégiumává s ebben a minőségében a humanitás századja ellátta a megerősítő záradékkal, hogy: *nélkülözhetetlen*. A halálbüntetés eltörlésének vagy fenntartásának kérdése egész könyvtárakra terjedő irodalmat provokált, de a tényleges állapot — eltekintve az időben és térben szórványos kivételektől — változatlanul megmaradt.

A haremzön való öldöklést tulajdonképpen jelentőségében azonos záradékkal hagyta jóvá a szociológia vagyis azzal, hogy: *elkerülhetetlen*. Madách Imre is ködös távolságba, a társa-

dalmi vívmányok elsüllyedésének korszakába helyezi át azt az időpontot, melyben tárgyilagossá ítékezésben fog megnyilatkozni az illetékes fölfogás. A kommunizmus világnak egyik tudosa kiemelt az ereklyeraktárból egy kardot és csodálkozva magyarázza a mult időnek — *a mi jelenünknek* — közfelfogását: „aki ezzel ölt, az nem követett el bűnt.”

De mi a társadalmi vívmányok, a nagy kulturális alkotások korszakában élünk, nekünk még vannak hatalmasabb és dicsőbb eszményeink, mint a *puszta megélhetés*, ennél fogva mi még szentesítjük a kard jogát.

Manapság a tömeges életjelenségek sorából, vagy mondjuk inkább a mi világtörténelmi eseményeink keretéből már csak azért sem lehet kiszorítani a háborút, mert gondolataink világából sem lehet azt kioperálni. Osonka volna a modern gondolatvilág, ha abból hiányoznának a legimponánsabb férfi-ideál: a hős. Ugyanez okolja meg, hogy a halálbüntetések végrehajtói és a haremzöknök emberitől dalaín kívül az ártatlan gyilkosoknak harmadik spéciese is proszperál: a párbajhős. Ez sem a legutóbbi decenniumok szüleménye, habár az elbírálás, melyben azt a modern korszak jellemző részesíti, lényegesen eltér a mult idők fölfogásától.

Ha csak egy pillanatra is magunk elé varázsoljuk azt a vérbe és gyászba borult jelenetet, mely a kecskeméti pisztolypárbaj áldozatának ravatala körül most játszódtott le, nyilvánvaló lesz a mult idő és a jelenkor fölfogása közt az eltérés. Bissingen grófot szép, fiatal özvegy, három szerencsétlen árva és a roskadozó édesanyja siratja. Megható, csupán megható volt, mikor a kis árvák közül a legnagyobb, a négy éves kis Nóra bucsuzott el a párbaj által kivégezett fiatal édesapától. A négy éves a legnagyobb!

Egyik se tudja, hogy mit vesztett... Megrázó volt, mikor a fiatal özvegy a rémhir halatára elvesztette eszméletét és csakis az ájulás pihenő pauzája nyújtott megkorbácsolt lelke számára annyi erőt, hogy a valóságot, a kiszenvedett férjnek büszke izléséhez méltóan elviselje. A fiatal özvegy — úgy érzi — a jövőjét vesztette el... De nem megható és megrázó, hanem megdörmesztő lett a gyász akkor, midőn az elaggott édes anyja szakadozott zokogással és vonagló fájdalommal ráborult ártatlanul kiszenvedett fiára. Hiszen az anyja nemcsak a jövőt, hanem a multját és a multjának legrágább büszkeségét vesztette el.

Ámde — és itt rejlik a döntő különbség a modern időnek és a régi kornak fölfogása között — gróf Bissingen Ottó becsületéhez nem férközik a gyanu. Az ő tragédiája a mocsktól tiszta. A divatos részvénytulajkosatok a becsület halottjának özvegyét illetik. Hiszen a becsület halottjának nevezzük mi azt, aki párbajban esik el. Ellenlétben ezzel a multnak, — vagy ha jobban tetszik — a sötét időnek, megvolt az a nagy előnye a mostani korszerű fölfogással szemben, hogy akkor istenitéletnek tekintették a páros viaskodást.

Borítsuk rá a fátyolt e szomorú társadalmi incidensre és tegyük szavá az ártatlan gyilkosok negyedik rendjét, a legutóbbi évtizedek megreformált jogrendjének vívmányát.

Azt, aki a párbajkodex szabályait betartva ölt, azt, aki csatában gyilkol és az életirtő törvényparagrafus végrehajtóját ismerjük régen, szerepkörük manapság csupán folytatás. Ámde függetlenül a multtól, kizárólag és önállóan a jelen talajából fejlődött, ki az a szabadalom, hogy minden párbajszabály és minden hadakozás nél-

ellensúlyozásul az egészséges alapokra fektetett helyi önkormányzat, amely a maga természetesen feladataira szorítva, ezeket aztán képes legyen egészen teljesíteni. Ezt igéri Gulner Gyula. És követeli a közhatalom kezelőtől a közérdeknek való teljes deferálást, a nép érdekeihez való teljes hozzásimulást érzésben, gondolkodásban és cselekvésben. A mit ígér, az épp oly becses, amilyen hasznos az, a mit követel. És Gulner Gyula az az ember, akiben megvan minden képesség arra, hogy egyképpen ura legyen ígéretének és követelésének.

A parlament munkarendje.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 24.

Husz percig, mialatt az elnök leőrölte a felgyülemlett anyag bejelentését, a völgyben élénken folyt a beszélgetés. Gróf Széchényi Gyulát, az új minisztert, egész kis tábor környezte, amelyet a szép öreg ur vidáman tartott szóval. *Wlassics* Gyulát is sokan keresték fel, akiknek még nem volt ideig alkalmuk felgyógyulásához gratulálni. De egymás közt is sok megbeszélési valójuk lehetett a képviselőknél — sok beszélgető csoport látszott a völgyben.

A napirend: egyetlen beszéd volt. *Széll* Kálmán miniszterelnök tájékoztatta a t. Házat, hogy milyen munkarendet állított össze a jövőre, egészen a nyári szünetig. A munkarend során, melyet a parlament egyhangú helyesléssel fogadott, a miniszterelnök jelezte azt is, hogy a kormány milyen javaslatokat szándékozik még az idén előterjeszteni. Ezek közül élénk rokonszenvvel találkozott a szeszkontingensről és az állatorvosok államosításáról szóló javaslatok bejelentése. Ma jelentette be a miniszterelnök a százhuszmilliós kölcsön szándékát is.

Holnap hét miniszteri válasz lesz napirenden.

A képviselőház ülése április 24-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Pereszle* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Hegedűs* Sándor, gróf *Széchenyi* Gyula.

Előnk: Megnyitja az ülést. Bemutatja *Tibád* Antal és *Gulner* Gyula képviselők leveleit, melyek szerint képviselői állásukról lemondottak és jelenti, hogy *Udvarhely* vármegye *szekély-udvarhelyi* és *Pest-Pilis-Solt-Kiskun* vármegye *atonyi* választókerületében az új képviselőválasztás iránt a felhatalmazás alapján az intézkedés megtételét. Bemutatja a főrendiház elnökének átiratait, melyek szerint az 1893. IV. törvényiök némely intézkedéseinek kiegészítéséről és az 1900. évi állami költségvetéséről szóló törvényjavaslatokat a főrendiház módosítás nélkül elfogadta.

Neményi Ambrus, a pénzügyi bizottság előadója bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a naplárak, hirdetések, hírlapi beiktatások, külföldi

hírlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Szabó Imre az értékpapir-forgalmi adóról szóló törvényjavaslat tárgyában készített jelentését terjeszti a Ház elé.

(A munkarend.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Miatán a főrendiház az 1900. évi állami költségvetési törvényt elfogadta és az most már legfelsőbb szentesítés alá bocsátható, előállt annak lehetősége, hogy ez országgyűlésnek amugy is hosszúra terjedtet harmadik ülészaka bezárathassék és a negyedik ülészek megnyitathassék. En azt az alázatos előterjesztést tettem ő felségének, hogy ez eshetőségre való kitéréssel és abban a feltevésben, hogy a főrendiház a költségvetési törvény tárgyalását elvégzi és azt elfogadja, ez az ülészek jövő csütörtökön, vagyis holnapután zárással be és hétfőn 30-ikán nyitassék meg az országgyűlés *negyedik ülészaka*. Addig arra kérésem a tisztelt képviselőházt, hogy a holnap tartandó ülésben méltóztassék a kérvényeknek még hátralevő sorjegyzékét tárgyalás alá venni. E tárgyalás befejezése után a holnap ülésen a kormány azon interpellációkra szándékozik válaszolni, amelyek ezen ülészek alatt a kormányhoz intézettek. En válaszolni szándékozik báró *Perényi* Zsigmond, *Major* Ferenc és *Molnár* János képviselő urak interpellációjára; az igazságügyminiszter válaszolni fog *Zmeskál* Zoltán és *Kálmán* Károly képviselő urak interpellációjára; a pénzügyi és a földművelésügyi miniszter urak válaszolni fognak *Visontai* Soma képviselő ur interpellációjára és a pénzügyminiszter ur *Boda* Vilmos interpellációjára; esoleg a kultuszminiszter is felelőni fog *Madarász* József képviselő ur interpellációjára. Ez a napirend, gondolom, a holnap ülést teljesen igénybe fogja venni; amennyiben pedig a képviselőház nem vérezné el teljesen, akkor átmehtene még a csütörtöki ülésnek az előjére is a kérvények tárgyalása vagy pedig az interpellációkra adandó válaszok megadása.

A hétfőn megnyitandó negyedik ülészek teendője a házszabályok értelmében legelőször is az alakulás. Arra kérem a t. képviselőházat, hogy az alakulási teendőik teljesítésére a keddi ülést tűzze ki és azon az ülésen válasza meg a házszabályok értelmében a Ház alelnökét, jegyzőit és az összes állandó bizottságokat. A keddi ülést után a Ház tartana állandó üléseket mindaddig, a míg be nem fejezi azokat a tárgyakat, amelyek már a t. képviselőház asztalán fekszenek, illetőleg, amelyek az illető bizottságok már letárgyaltak.

A következő sorrendet hozom javaslatba, hogy a képviselőház a legközelebbi hetek munkarendje iránt teljeseen tájékozva legyen:

Mindenekelőtt az egyes bizottságok jelentéseit vegye tárgyalás alá a szerdán kezdődő ülésekben; először a számvizsgáló-bizottság jelentését a képviselőház pínztárának az 1899-ik év első felére vonatkozó számadásáról. A pénzügyminiszter jelentését a Győr szabad királyi város részére az 1896. XXIII. törvényiök 5. §-a alapján engedélyezett rendkívüli hazaöntemesség tárgyában. A valuta-rendezés céljaira szolgáló aranykészletek ellenőrzésére az 1892. XXI. törvényiök alapján kiküldött országos bizottságának az 1899. évre vonatkozó jelentését. A törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben az 1890-iki számadási év harmadik negyedében előfordult tulkiadások, előirányzat nélküli kiadások és hitelátrubázásokról szóló állami számvizsgáló bizottság jelentését. Az állami számvizsgáló bizottság Magyarországon és Horvát-Szlavonországon között az

1897. évre eszközölt leszámolásról. Továbbá a szigetvár-kaposvári helyi érdeklő vasút engedélyezésének megtörténtéről szóló kereskedelemügyi miniszteri jelentés, a szatmár—ördödi keskenyvágányu helyi érdeklő vasút engedélyezésének megtörténtéről szóló kereskedelemügyi miniszteri jelentés, ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslatát a nagykikinda—nagybecskerekéi és a szeged—karlovi helyi érdeklő vasutak engedélykötésinél egyesítéssel.

En jelentések letárgyalása után, de nem a jövő csütörtök előtt következnek az országgyűlési képviselőválasztói jog gyakorlásának némely közséret, puszták és telepet érintő rendezéséről szóló belügyminiszteri törvényjavaslat, aztán az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1892. XXIX. t.-c. módosításáról és kiegészítéséről szóló igazságügyminiszteri törvényjavaslat, majd az igazságügyi bizottság jelentése, a kolozsvári kir. főügyészség felterjesztése folytán a büntető törvénykönyv 269. §-a értelmében adandó felhatalmazás irrgyában; az igazságügyminiszternek az írodalmi, művészeti és fényképesztési művekre vonatkozó szerzői jogok kölcsönös védelme végett a német birodalommal 1899. évi december hó 30-ikán Berlinben kötött egyezmény beiktatásáról szóló törvényjavaslata. Azután tárgyalhatna a képviselőház a pénzügyminiszter törvényjavaslatát, amely a naplárak, hirdetések, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről és ugyancsak a pénzügyminiszter javaslatát, amely a tözsedeák behozataláról szól. E javaslatoknál letárgyalása után a t. Házunk munkásságát igénybe venné azoknak a javaslatoknak letárgyalása, amelyeket az ezután következők ülészek legelején szándékoznak előterjeszteni. Egy pár igen fontos javaslatot eelőz a kormány előterjeszt. En mint belügyminiszter szándékozik előterjeszteni egy törvényjavaslatot, amely szövege a Romániával a határkiigazítás végleges rendezésére vonatkozólag kötött szerződésről. (Helyeslés a jobboldalon.) A pénzügyminiszter ur a szeszadó-kontingensről és annak szabályozásáról (Helyeslés a jobboldalon.), valamint 100—120 millió koronás kölcsön, illetőleg az erre vonatkozó felhatalmazás tárgyában, a kereskedelemügyi miniszter ur a többi kötött az 1884. évi XVII. törvényiök 50. §-ának, a megrendeléseknek gyűjtésére vonatkozó módosítás tárgyában, azonkívül az igazságügyminiszter ur egy pár javaslatot és a földművelésügyi miniszter ur egy törvényjavaslatot az állatorvosok államosítására vonatkozólag szándékozik előterjeszteni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Május hó folyamán össze fog ülni a *delegáció* és május hó folyamán, még pedig első felében, tárgyalni fognak a *kvóta-deputáció*; is, még pedig a delegáció ülései alatt is. A kvóta-bizottságok munkálatainak befejezése után a kvóta-bizottság, illetőleg a kormány meg fogja tenni előterjesztéseit. Ez előterjesztések tárgyalására fórum akkor, májusban, vagy június legelején, a t. Házra kéri. A munkaidőt és a munkarendet akként vélnem akkor javaslatba hozni a t. Házunk, hogy lehetőleg akkor, mikor a delegáció működik, a képviselőház is elvegezhesse azokat a tárgyakat, melyeket addig még el nem végzett, hogy azután a kvóta-bizottságok jelentéseinek tárgyalása után a Ház nyári szünétét megkezdhesse. (Helyeslés.)

Elnök: Ebben az értelemben mondja ki a határozatot, s az ülést dében tízenöt órakor bezárja.

BELFÖLD.

A tözsedeák-javaslat. A pénzügyi bizottság előadja ma terjesztette be a bizottság jelentését az értékpapir-forgalmi adó tárgyában. Az érdekes jelentésből kiemeljük a következőket:

A bizottságban a törvényjavaslat elvi rendelkezései megállapításánál először az a kérdés volt előtérbe, hogy az áru- és értékpapir-forgalmat egyenlően, feltehetőleg, vagy csak az értékpapir-forgalomra nehezedjen. A bizottság ez idő szerint nem tartotta célszerűnek az áruforgalom megadóztatását, mert az áruforgalom sokkal gyengébb vagyoni erőt képvisel, mint az értékpapir-forgalom; mert továbbá az áruforgalom megadóztatása előreláthatólag hátrányosan hatna termelési viszonyainkra is; ez az erő pedig — tekintettel arra, hogy mezőgazdaságunk már évek óta súlyos válsággal küzd — figyelmen kívül nem hagyható. Ezenkívül tartani lehet attól, hogy ez a megadóztatás forgalmunk egy részét Ausztriába terelne, amennyiben ott az áruforgalom adómentese. Franciaország nem ismer áruforgalmi adót. Olaszországban pedig csak a tözsdei határidő-üzlet adóköteles. Németországban pedig, ha az áruüzletet kötő felek egyike östermelő, vagyis iparos, aki az árut belsőidőn termelte vagy dolgozta át, a különben adóköteles üzlet adómentesedik. A bizottság tehát a tözsedeákról az áruforgalomra nem terjesztette ki. Ebben a keretben is azonban előtérbe volt a kérdés, hogy az értékpapírok csak forgalmukban, vagy pedig már tözsdei jegyzésük, illetőleg kibocsátásuk alkalmával is megadóztatassanak-e. De mert belsőidő tartságaink részvényei, továbbá a közforgalmi adósság-levelek és egyéb címletek kibocsátásuk alkalmával az illetékszabályok értelmében amugy is előlég meg vannak adóztatva; mert továbbá a külföldi értékpapírok számtalán mennyiségében tözsdeiken nem fordulnak meg; mert végül Ausztria ebből a szempontból a bányászat és illeték tekintetében velünk kötött egyezsége értelmében külföldnek nem tekinthető; a bizottság azt tartja helyesnek, hogy az adó az értékpapíroknak egyedül és kizárólag csak a forgalmát terelje, de ebben a keretben aztán minden kivétel nélkül.

A bizottság ugyanis úgy van meggyőződve, hogy

kül, a törvény utólagos jóváhagyása reményében: egyéni joggá változott át a hősöké.

Az emberi szellem esodás kitöréseiben és száználmas kinövéseiben egyaránt Franciaország-nak jutott a vezető szerep. Ez az új pallosság is francia találmány. A hiszegő feleséget, vagy az asszonyesabitót megölni szabad! A francia kezdeményezés sikerrel hatolt tovább és ez immár a modern közfelfogásnak egyik szankcionált dogmája.

A gyakran ismétlődő fölmentések nem ritkán oly annyira mesések, hogy esakis mesébe foglalva merjük megkövetkezni az ellenvéleményt. Első mese.

Hazafelé ballagott a vadász. Nem volt már szándéka a támadás, de váratlanul védekeznie kellett. Két farkas rohanta őt meg, a him és a párja. A vadász lelőtte a himet, a nőfarkas pedig gyáván megfutott.

Második mese.

Ismét hazafelé ballagott a vadász. Nem volt már szándékában a támadás, de váratlanul védekeznie kellett. Megint két farkas rohanta őt meg, a him és a párja. A vadász lelőtte a nőfarkast, a him pedig vitézül bosszút állott: szétmarcangolta a vadászt.

Tanulság: A him tehát idealista volt, a nőfarkas pedig a materiális felfogás felé hajlott.

Aki a külső látásat után indul, az ilyen tanulságot, ilyen következtetést vonhat le abból a rendszeresen ismétlődő faktumból, hogy a him-farkas mindig helyt áll, sőt még duhósebben folytatja a támadást, ha élete párja elesett, ellenben a nőfarkas mindig megfutamodik, ha a himet leterítette a golyó.

Aki ebből arra következtet, hogy: ime, még az állatvilágban is verbosszutt gyakorol az életpárjától megfosztott him — és aki ezt a konkluziót odáig terjeszti ki, hogy az anyatermészetnek

e v. tumában valamelyes ideális tényező nyilatkozik meg; az, alaposan téved. Mert hát — így bogozta ezt ki az exakt tudás — a him-farkas épp oly kevéssé idealista, mint a hogy a megfutamodó párja nem az. Egyszerűen azért támadja meg a him-farkas a vadászt, mert az elődörtöltővös nemesak a párját ölte meg, hanem a him páros életének egyszer s mindenkorra véget vetett. A him ugyanis nem talál többé magához illő feleséget. Mert nagyon kevés a nőnemű példány a farkasok státuszában. Sokkal kevesebb mint a him. A vesztésű nagyságának tudata az tehát, ami a him-farkast a kétségbeesés bátorságával disziti. A nőfarkas pedig, ha a gyilkos ön életépárját leterítette, megfutamodik egyszerűen azért, mert ... gombház, ha leszakad, lesz más; van még him-farkas elég.

Amint a cselekvések rugóit kibogozzuk, az idealizmus látzata rögtön szétoszlik. Amde nem csupán az állatok, hanem az emberek világában is végső elemzésben nagyon is profán jellegűek az idealizmus zománcával bevont büncselekvési motívumok. Nem a jogtalanul megsértett becsület-érzet, hanem a *jogtalanul megsértett egyéni hírség* teszi gyilkosokká azokat, akiket a modern közvélemény oly rég óta következetesen fölment minden vád, az esküdtsek pedig minden kellemtelen jogkövetkezmeny alól.

A mi új intézményünk nemesak elfogadja a francia felfogást, de sőt még túl is leltálja azt. Nálunk nemesak a férjeknek, hanem — amint ezt a soprani ítélet bizonyítja — már a szeretőknek is megadatik a gyilkolás privilégiuma — természetesen: az illetékes fórum utólagos jóváhagyásának reményében.

A pallosság az ő régi formájában elavult. Modern formában meg kellett átújítani. Meg is újítottuk — párisi minta szerint.

az adókötelezettségnek általános kiterjesztése gyakorlati nehézségbe nem ütközik, míg ellenben az adóköteleesség alóli fölmentvény megadása igen könnyen az adóköteleességnek kijátszására vezetne.

A Közuti Vasut. A *Budapesti Napló* mai számának közgazdasági részében talál az olvasó tudósítást a *Budapesti Közuti Vasutársaság* mai közgyűléséről, amely az eredmények következtében, amelyeket a vállalat produkált és a beszéd következtében, amelylyel *Jellinek* Henrik vezérigazgató a társaság üzleti politikáját megvilágította, messze föléje emelkedik egy nagy vállalat szokásos évi beszámolója. A főmérleg szerint a társaság vagyona meghaladja a 101 millió koronát. Ez nemcsak a vállalat arányairól tesz tanúságot, amely a gondjaira bízott üzemet tartalmaz a váltakozó gazdasági viszonyok hullámzásának minden kártékony hatásán, hanem képet ad arról a pozícióról is, amelyet a Közuti Vasutársaság az ország közgazdálkodásában foglal. Természetes, hogy a Közuti Vasutársaság tökébeli erőinek nagy méretei következtében nem szorítkozik pusztán a vállalat technikai üzemeinek, a főváros közuti forgalma tulnyomó részének ellátására, hanem magasabb rendű pénzügyi feladatokra is berendezkedett, amelyek a finansziális és nevezetesen a tőzsdei körök figyelmét állandóan foglalkoztatják. Letükröződött ez a mai közgyűlésen is, amely igen meleg elismeréssel adózott *Jellinek* Henrik kiváló érdemeinek, nagy sikereinek és kitűnő pénzügyi koncepcióinak. Külön pontot szentel a *Jellinek* Henrik iránt való elismerésnek a felügyelő-bizottság jelentése is. A Közuti Vasutársaság belső tartalmának vizsgálásakor egyik oldalon látjuk a modern közlekedési szervezetet, amely Európaszerte bámulókat szerez a főváros közuti forgalmának, másik oldalon a hatalmas erővel dolgozó vállalatot, amely pénzügyi téren a magyar piacnak nevezetesen faktorivá vált. Es végezetül bees és nagy szabású szociálpolitikai tekintetek is érvényesülnek a társaság vezetésében. Ennek igazolása éppen a mai gyűlésnek az a határozata, amely a társaság nyugdíj- és segélyalapjainak összegét egy millió koronára emelte.

Szöll Kálmán üdvözlése. A miskolci szabadelvű-párt elnöksége a következő táviratot intézte *Szöll Kálmán* miniszterelnöknek:

A miskolci szabadelvű-párt *Lánczy* Leo képviselőnk útjára alkalmából tartott pártösszejövetelen és képviselőnk beszédének hatása alatt, melyben Nagyméltóságod nagyszerű államférfini működését méltányolta és ismertette, örömmel konstataja, hogy Excellenciád újabb kijelentései szerint is, a kormány szabadelvű politikájának elveinek híven ragaszkodva öhajta céljait és feladatait teljesíteni és azon szellemben, mely Deák Ferenc után maradt a nemzetre hagyományként. Ezekért a párt ezennel újabbra is kifejeli bizalmát és ragaszkodását Nagyméltóságod személyre és államférfi tevékenységére, valamint az egész kormány iránt. Hazaifüti tisztelettel a miskolci szabadelvű párt nevében *Lichtenstein* József elnök, dr. *Szabó* Gyula és *Görgey* László társelnökök, dr. *Sugár* Gyula pártgyűző.

A katolikus autonomia. Egy nagyváradi táviratból értesülünk arról, hogy a püspöki kar háromtagú bizottsága elkészítette már a választ az autonómiai kongresszus által elfogadott többségi javaslat értelmében hozzáintézt kérdésekre.

A válasz ismerteti előbb az utolsó ötven esztendő autonomikus mozgalmait, az erdélyi katolikusok autonómiajárt s helyesnek tartja, hogy a katolikus önkormányzat szervezésében az erdélyi autonomia lebeg példaként a kongresszus előtt. Ami ott kivihető, az a válasz szerint, az országos autonomia szervezésénél sem kivihetetlen, ami ott bevált, az itt is be fog válni. A püspöki kar utal az alapok és alapítványok katolikus eredetű és rendeltetésű katolikus természetűre és azért követeli azoknak kiadását, közöttük a budapesti egyetemi alapokét is, mert a mostani kormány a jelenlegi vallási irányzatokkal szemben legjobb szándéka mellett sem képes arra, hogy a katolikusok egyetemet megnyugtató módon gondozhassa. A vallás érdekében kívánja, hogy az autonomia és az alapok ügye úgy oldassék meg, mint Erdélyben. A kormánynak is csak ez lehetett a célja, különben nem hitva volna össze a kongresszust. Ezért is a püspöki kar nem tulajdonít fontosságot ama emlékiratnak, amely a kormány álláspontjával foglalkozva, a katolikusoknak nem akar biztosítani kielégítő befolyást. A hierarchikus szervezetet egy oly organizmussal akarja kibővíteni, amely a világi elemből és a pápától áll. Ez intézmény ellen különösen állást foglal a válasz, mert az intézmény össze nem egyeztethető az egyház hierarchikus alkotmányával, amely pedig isteni mű és ezért

megbontani nem lehet. A katolikus egyház jellege az egység. Az egyház a püspökökben van s a püspökök az egyházban s az egész felelősség gondja a püspököké. De kormányzat és felügyelet alatt nem szorítkozhatik csak a lelkiügyekre, hanem alá tartoznak azon iskola- és vagyoni ügyek is, amelyek lelki céljaiknál fogva vallási jellegű nyelvek. A katolikus egyház a hierarchikus szervezete nem lehet billeszteti tehát az egyházmegegyi gyűlések és tanácsok olyan intézményét, amely önkormányzati joghatósággal bír s amelyen a püspökök csak elnökölnek és egyéb joguk nem volna, mint csak az, hogy határozataikat végrehajtsák. A püspöki kar tehát köszönettel fogadja, hogy a világi hívek az ügyek elintézésében őt gyomolítani akarják, de határozottan kijelenti, hogy a világi közreműködés csak úgy lesz megoldható, ha az egyház változatlan elveit lesznek irányadók.

Az új ülészek. A függetlenségi és 48-as Ugron-párt ma délután értekezletet tartott, amelyen az új ülészek alkalmából megtette jelöléseit. Kivétel nélkül a régi tagokat jelölte. Szóba került az értekezleten a vidéki párszervekedés kérdése is, de erre nézve az értekezlet csak a jövő hétre kitűzött konferencián fog megállapodni. — A *Kossuth-párt* holnap délután jelöli ki a bizottságokba küldendő tagjait. — *A néppárt* a delegációk gróf *Zichy* Nándort és *Rakovszky* Istvánt jelölte.

A reformátusok konventje. Ma délelőtt kezdte meg a reformátusok egyetemes gyűlése a Lónyay-utcai főgimnázium dísztermében tanácskozásait. Ritkán volt népesebb a konvent, mint ezuttal, talán azért is, mert, mint híre jár, tiltakozás készül *Majláth* Gusztáv grófnak „Erdély püspöke” címe ellen. A tanácskozást világi részről *Tisza* Kálmán egyházi részről *Kun* Bertalan püspök vezette s mellettük és körülöttük a református egyház vezéralakjai *Darányi* Ignác, *Szilágyi* Dezső, báró *Bánffy* Dezső, *Degenfeld* József, stb. Rövid, magyaros imádsággal nyitja meg a konventet *Kun* Bertalan püspök, mire *Tisza* Kálmán vette át a szót és szép szavakban üdvözölte az elnöktársát, aki ötven éve szolgálja híven, odaadással egyházát. A konvent lekészen éljenezte és jegyzőkönyvébe foglalta az őz püspök érdemeit.

Kun Bertalan megindultán mondott köszönetet. — Koronájul fogadom és írom be a szívembe az összes üdvözlő nyilatkozatok közül a konvent üdvözletét. Minden erőmmel azon leszek, hogy végére siető életemnek utolsó napjaiban is hasznosan szolgálhassam egyházamat.

Újabb még lekesebb éljenzés zugott föl és aztán rátértek a napirendre.

Ennek során *Kenessey* Déla kolozsvári theológiai igazgató előterjesztette a közalapi végrehajtó-bizottság jelentését, amely sajnálattal konstataja, hogy a közalap jövedelmét évről-évre kevesbednek, a konvent elhatározta, hogy a közalap gyarapodása érdekében felhívja az egyházkerületeket, az egyházat és lelkészeket.

A közalap költségvetésénél *Antal* Gábor püspök azt az indítványt teszi, hogy a végrehajtó-bizottságot új kúria megállapítására utasítsák. A közalap jövedelmének növelésére célszerűnek tartaná, ha a jövedelmekből első sorban az egyes kerületek, saját szükségleteik fedezésére visszatartanának bizonyos százalékot s ne kellene az egész gyűjtést a konventnek beszovaltatni. Majd akkor, ha tudják a kerületek, hogy a gyűjtések arányában első sorban ők maguk részesednek, törekedni fognak a jövedelem szaporítására.

Szilágyi Dezső helyesli *Antal* Gábor eszméjét, de csak mint eszmét, amely fölött ma határozni nem kellene. Igaz, hogy azzal, ha a kerületeknek közvetlen érdekében állana a közalap gyarapítása, a jövedelem bizonyára emelkednék, de ez a körülmény lohasztaná azt a tudatot, hogy a közalap első sorban az egyház egyetemének körében fölmerült szükségletek levezetésére szolgál. Indítványja az, hogy *Antal* püspök indítványát adják ki az egyházkerületeknek megfontolás végett a már előbb megállapított kérdésekkel együtt. A konvent ez értelemben határozott.

Többek felszólalása után *Tisza* Kálmán elnök konstataja, hogy határozat nincs provokálva s javasolja, hogy a konvent bizza meg a közalapi végrehajtó bizottság és a missziói bizottság előadói, hogy tegyenek javaslatot a jövő konventnek e tárgyban.

A konvent ezt elfogadta. Ezután a közalapi végrehajtó bizottság jelentését változatlanul vették tudomásul az egyes egyházaknak és lelkészeknek adott szerelvényről, csak *Szilágyi* Dezső jegyezte meg általánosságban, hogy a dunamelléki egyházkerület, melynek tudvalevőleg ő a világi főgondnoka, a legkevesebb segélyben részesült.

A gyűléseket követő jelentés és költségvetés letárgyalása után a lelkészek nyugdíjintézetének megalakítása került szóba, *Tisza* Kálmán indítványára a konvent felhívja majd az egyházmegegyéket, hogy mondjanak vále-

ményt, mily alapon volna megalkotandó ez a nyugdíjintézet.

Azután az elnök a tanácskozást félbeszakította és holnap délelőtt 10 órára tűzte ki.

Az új belügyi államtitkár.

Budapest, április 24.

A belügyminisztérium osztályfőnökei ma délen testületileg tisztelegtek *Gulner* Gyulánál, a minisztérium új államtitkáránál. Az osztályfőnökök élén *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsos üdvözölte *Gulner* Gyulát, aki hosszabb beszéddel válaszolt és ebben nagyon érdekesen adta meg a feleletet mindazokra a tendenciózus híresztelésekre, melyek az ő kinevezése kapcsán nyilvánosságra kerültek.

Gulner Gyula beszéde, mely a tisztelgőkre nagy hatással volt, szó szerint így hangzik:

Mélyen tisztelt uraim! Midőn szerencsém van a magyar királyi belügyminisztérium főbb tisztviselőinek körében először megjelenhetni, nem tagadom, hogy az elfoglaltság érzete veszt rajtam erőt. Feláldoztam önkéntlenül lelkemben a nagy kérdés, vajjon csak megközelítőleg is méltó leszek-e azon nagyevű férfiak utódjaként szerepelni, akik előttem ezen államtitkári állást betöltötték, méltó leszek-e az ország közigazgatásának itt összegyűlt, fényes multtal és tehetséggel megáldott, nagy tapasztalatokkal díszes országos erők között helyet foglalni és főképpen, vajjon az én esetélyi képességem és gyenge erőm képes lesz-e megbirkózni ama feladatok halmazával és nagyságával, amelyek új állással össze vannak kapcsolva. Mindezekre a feleletet csak a jövő adhatja meg.

En ezen állást nem keresem. Uramnak királyomnak parancsa és a miniszterelnök ő nagyméltóságának bizalma állított-e helyre; de, a midőn az állást elfoglaltam, tisztában voltam magammal az iránt, hogy a mit lsten tudni és birni enged, mind annak a nagy feladatnak fogom szentelni, amelyhez odaállítottam és bennem Önök, mélyen tisztelt uraim, az ország érdekében kifejtett tevékenységük körében tiszta szándéku és hűséges munkatársat fognak találni.

Programmot én nem adok, nem adhatok, mert az én programom más nem lehet, mint ő nagyméltóságé, a miniszterelnök uré. A magyar államesme prestigiének minden kétségben felül helyezése, törvényes és igazságos közigazgatás, tisztelőben tartása és ha kell, védelme egy a közjogoknak, mint az egyéni jogoknak, kérelhetetlen üldözése a visszaéléseknek, a legszigorúbb őrködés és ellenőrzés az adminisztráció kezelésében, amely megbecsüli a munkát és a tisztességet, de válogatás nélkül sújtja mindazokat, akik akár a jellemnek, akár a képességnek hiánya folytán érdemelenek arra, hogy polgártarsaik felett hatalmat gyakoroljanak vagy ügyeiket intézzék: ez az én programom is.

Ami pedig a jövőben megoldandó közigazgatási reformot illeti, abban sem térhet el az én felfogásom ő nagyméltóságának, a miniszterelnök urnak már többször kifejtett alapgondolatától. Biztosítani az államnak érdekeit az állami közigazgatás rendszerében, a végrehajtás terén saját közgegyi által, de fenn tartani nemcsak, hanem erőseíteni, tartalommal megtölteni s a közérdeklődés fölkelésével életre hívni azon önkormányzati szerveket, amelyeknek működése nélkül az állam lelketlen gépezetté fajul s ami nemcsak hogy a központi hatalomnak tultengésére vezet, de ami miatt főképp a mi viszonyaink között úgy politikai, mint közművelődési, humanitárius és közgazdasági feladatai megoldására is képtelenné válnék: ettől a programmtól nem feltheti senki sem az állam érdekeit, sem az önkormányzatban rejlő államennartó eszmét, mert e kettő nemcsak hogy ki nem zárja, de kiegészíti egymást.

Ezekhez még én, aki életem javarészét a néppel való közvetlen érintkezésben töltöttem el, azt teszem hozzá, hogy áldás nem lehet az olyan közigazgatás, sem lit a miniszterumban, sem a törvényhatóságokban, sem a községekben, ahol az és azok, akik a köznevelést kezelik, nincsenek atbatva attól a gondolatól, hogy ők nem urai, de szolgál a közügynek és az ország lakosságának; ha a tisztviselő nem érzi azt, hogy ő, mint a köz hatalom letéteményese, nem arra van rendelve, hogy gátul és akadályul szolgáljon az ország lakosságának szellemi és anyagi boldogulása útján, de rendelve van arra, hogy a törvénynek és rendnek védő pajzsa alatt ne csak boldogulni engedjen, de boldogulni segítsen mindenkit. Az, akinek nincsen érző szíve az egyszerű nép érdekeit iránt, aki nem szereti a nevet, jó tisztviselő meggyőződésesen szerint nem lehet, mert a kezébe letett hatalom az ilyen tisztviselőnek kezében fenytő vesz-zővé válik akkor is, mikor annak a hatalomnak a gyengék istápolásában támaszul kellene szolgálnia. Nekünk, akik az ország közigazgatásában a legfőbb hatóságot képezük, nemcsak így kell éreznünk és gondolkoznunk, de nekünk kell e tekintetben is elő járunk, a mi működésünk csak akkor lesz és lehet áldados, és a rank bízott nagy feladathoz méltó, ha törvényhatóságok, testületok és egyetek azzal a bizalommal tekintenek felénk, amelyre jogemelt csak az a tudat adhat, hogy itt igazságot és jogvedelmét talál kivétel nélkül a nazának minden polgár. Ebben a munkában is számítanának, mélyen tisztelt uraim, az én odaadó közreműködéseimre és ebben a munkában is kérem nagybecsű bizalmukat és támogatásukat.

De kérek egyebet is: annak az őszinteségnek kezdve viszonzását, amelyet én önöknek felajánlani

bátor vagyok, mert érzem és tudom, hogy együttműködésünk az országra üdvös csak akkor lehet, ha céljaink és feladataink harmonikusak, egybevágnak, érintkezésünket és tevékenységünket pedig az őszinteségnek és bizalomnak az a köteleke kapcsolja össze, amely nemcsak előre kizár minden félreértést, de egyedül képes biztosítani együttműködésünknek sikerét.

Hálás szívvel köszönöm kegyes üdvözlésüket; ajánlom magamat nagybecsű támogatásukba, bizalmukba és ha megengedik, jóindulatú baráti érzelmeikbe.

Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után, amely a lehető legjobb benyomást keltette, következett az osztályfőnökök bemutatása, amivel a fogadtatás véget ért.

Apponyi béke-akciója.

Budapest, április 24.

Gróf Apponyi Albert Brüsszelből a következő levelet intézte Jókai Mórhöz, mint a békebarát sajtószövetség magyar csoportjának elnökéhez:

Igen tisztelt barátom!

A békebarát sajtószövetség magyar csoportjának megbízásában eljárám; bejelentettem megalakulását az interparlamentáris tanács tegnap tartott ülésében, felkértem a tanácsot, hogy az ügy fejlődési stádiumában a központi vezetést kezébe vegye, a mint erre a magyar interparlamentáris csoport részéről is megbízásom volt. Együttal az egész eszmét az interparlamentáris tanács előtt bővebben kifejtettem, és az ide mellékelte két határozati javaslatot terjesztettem elő, melyhez a sajtószövetség alapszabály-tervezete is csatolva volt.

Eliáram eredményéről a következőkben számolok be:

Az interparlamentáris tanács — melyben tudvalevőleg minden országos csoport két-két taggal képviselve van — egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az ügyet és fogadta el mindkét javaslatomat. Egyszermind lemelegobb elismeréssel fejezte ki a magyar sajtó iránt, mely az emberiség szent ügyének szolgálásában elő jár és örömet, hogy a Te világ-szerte tisztelt egyéniségedet látja e nagy horderejű kezdeményezésnek élén. A tanács tagjai, egymásután felszólalva, mindannyian azon meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy a sajtó-szövetség létesülése döntő természetű haladást jelent a béke ügyére nézve és szerencsét kívántak hazánknak, hogy e döntő lépést ő kezdeményezze. A legnagyobb súlyt fektetik ők is az interparlamentáris és a sajtó-szövetség közt létesítendő állandó összeköttetésre és erre teljes előzettséggel közreműködni készek.

Az interparlamentáris tanács tegnapi ülésén hiányoztak a német birodalom, Olaszország, Románia, Svéd- és Norvégország, valamint Szerbia képviselői. De a német csoport levélben tudatta lelkes hozzájárulását a sajtószövetség tervéhez, melyet vele előzetesen közöltem; hasonló természetű értesítést vettem az olasz csoport részéről is. A skandináv államok hozzájárulása épp oly kevéssé kétséges, mint a szeb csoporté; nines ok hasonló fel nem tenni román szomszédainkról: így tehát tervünk megvalósulása biztosítható van.

Mínt hogy a kezdeményezés alig indulhat ki más tényezőtől, mint az interparlamentáris csoportokból, az akció megindítására tulajdonképp csupán a párisi közgyűlés volna illetékes; csak ettől nyerhetne megbízást a tanács és a berni állandó iroda is. De mi nem akarunk ily soká várni. A tanács tehát, második határozati javaslatom értelmében, már most fogja a csoportokat kezdeményezésre, illetőleg a sajtó-csoportok megalakítására felhívni, és az állandó berni iroda, melynek élén Gobat svájci szövetségi tanácsos áll, már most ajánlja fel szolgálatait az alakuló sajtó-csoportoknak. Abban a reményben élünk, hogy a párisi összejövetel alkalmával a már megalakult sajtószövetséggel fogunk érintkezésbe léphetni, ha talán — sőt valószínűleg — csak néhány országos csoportot fogna is e szövetség addig számlálni. Az alapszabály-tervezet és a felosztítás e napokban fog az összes interparlamentáris csoportoknak szétküldetni.

Mindezekért, amikben saját hatáskörét formai szempontból túllépte, az interparlamentáris tanács és iroda a párisi nagygyűléstől a felmentést és utólagos jóváhagyást fogja kérni.

Kérlek, légy szives ezeket a magyar sajtó-csoporttal közölni és hivatalos jelentésként elfogadni, dacára annak, hogy — hozzám intézett első, igen becses leveled példáját követve, sőt azon túlmenve — a hivatalos formát teljesen mellőztem. Ez nem csupán sze-

mélyes érzelmeinknek felel meg sokkal jobban, de azon összeköttetés bensőségének is, amelyet a két szövetség közt létesítenünk kell, és amely minden formalizmust és nehézséget kizár.

Igaz kiváló tisztelettel
hived
Apponyi Albert, s. k.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, április 24.

A boerok által körülzárt Wepener jelentősége egyre komolyabbá válik. Az eddigi tudósításokból kitűnik, hogy a boeroknak erős tüzési pozíciójuk van a Caledon-Riveren, Wepener-től északnyugatra, és hogy De Wet tábornok onnan kíséri meg Wepener elfoglalását, mielőtt még az angol fölmentő csapatok odaérhetnének. Ezeket a fölmentő csapatokat Roberts tábornagy még egy egész hadosztállyal és két lovasdandárral szaporította, ami világs bizonyítéka annak, hogy a helyzet veszedelmes lett az angolokra nézve, mert különben nem volna szükség erre a nagy erőfeszítésre, amely Robertsnek eredeti nagy haditervét jelentékenyen módosítja, illetőleg kiszámíthatatlannal kislelteti.

Mai tudósításaink a következők:

(Harcok Wepener körül.)

London, április 24.

Roberts tábornagy legutóbbi táviratához csak kevés megjegyzést fűznek az angol lapok, azt a reménykedet fejezve ki, hogy a háború gyorsan és sikeresen véget fog érni. Minden lap azt írja, hogy a boerok Wepener alól való elűzése a legközelebbi napokra várható.

London, április 24.

Egy boer távirat, amelyet valószínűleg vasárnap küldtek el a brandfordi táborból, azt jelenti, hogy Wepener körül szerdán és csütörtökön éjjel is harcoltak. Harc közben az angol sáncok annyira megteltek vízzel, hogy az angolok minduntalan kénytelenek voltak a védett helyekről kimenekülni, a miközben a boerok erős puskatűzet indítottak ellenük. A boerok is nagyon szenvedtek az eső miatt. Az angolok sok embert veszítettek. Így csupán a Cape mounted rifle ezredből 120 legény és 5 tiszet esett el; a boerok ezenkívül sok angol katonát elfogtak. A wepeneri helyőrség csupa dél-afrikaiakból áll s a boeroknak sok rokona van köztük.

London, április 24.

A lapok azt a reményüket fejezik ki, hogy az angol csapatok Dél-Afrikában nem sokára döntő csatát fognak nyerni s hogy a Wepener körül levő boer sereget még fogják semmisíteni.

London, április 24.

Lord Roberts táviratozza Bloemfonteinből tegnapi kelettel:

Runde tábornok jelenti, hogy huszonöt ember, aki a naplemente után az előőrsökhöz kiküldött kísérőre tartozott, eltűnt.

Runde tábornok támogatására kiküldtem a 11. hadosztályt és két lovasdandárt. Ez a haderő Katriefonteinbe érkezett a nélkül, hogy utközben komoly ellentállásra bukkant volna. Polecarew ezredes megszállta a Leanskopot (?), ahonnan a boerok puskák és lövészek hátrahagyásával sietve elvonultak.

Egy másik bloemfonteini táviratban jelenti Roberts lord:

Abban a vállalkozásban, amely Katriefontein megszállására vezetett, az angolok részén két ember elesett és tizenkilenc megsebesült, köztük egy tiszt halálosan. Tizenegy ember eltűnt.

London, április 24.

A Reuter-ügynökség jelenti a tabanehni boer táborból 20-iki kelettel: Ma reggel De Wet tábornokhoz Jammersbergbe egy ágyu-lövészerzállomány érkezett. De Wetts valamennyi ágyujának lövéseit a brit tábornok egy pontjára irányítja. Egy angol ágyu elpusztult.

London, április 24.

A Reuter-ügynökség jelenti Leewkopból 23-iki kelettel: Polecarew hadosztálya tegnap két részben egyszerre nyomult előre. Az egyik rész kelet felé, a másik dél felé tartott. Az előnyomulásnak az volt a célja, hogy a boerokat a vízművektől délre lévő védelmi vonalukból kiűzzék. Dickson lovasdandára megkísérelte az ellenség megkerülését nagy ivben. Stephenson tábornok egy dandárral balról operált, Alderson ezredes pedig lovasított gyalogsággal jobbról.

Stephenson dandára elűzte a boerokat az egyik kopjérről. Alderson pedig Leewkopnál megkerülte a boerok legszélse balszárnyát. Ma reggelre a boerok elhagyták Leewkopot. Dickson további előnyomulásában egy erős boer hadállásra bukkant és nem fejezhette be megkerülő mozgulátát. Hír szerint a vízműveket nagy boer haderő tartja megszállva De Wet parancsnoksága alatt.

London, április 24.

A Reuter-ügynökség jelenti Maszeruból tegnapi kelettel: A boerok az éjjel elhagyták a Bushmanskopot és egész nap lassan visszavonultak Brabant és Hart előnyomuló csapatai elől. Azt hiszik, hogy az angol csapatok estére 8 mérföldnyire lesznek Wepener-től.

(Vegyes hírek.)

London, április 24.

A Daily Telegraphnak jelenti Boshofból: Tegnap délután a boerok az itteni angol tábornok balról folyton támadásokkal zavarták. Ezen a száron Lord Methuen vezényli a csapatokat. Az összeköttetés Kimberleyvel még fennáll.

London, április 24.

A Times-nak jelenti Lourenco-Marquezből tegnapi kelettel: Külföldi szakembereknek sikerült Pretóriában ágyúöntő-műhelyt berendezniük, amelyekben nagy ágyukat készítenek. Az első ágyút, amely ebből a műhelyből kikerült, most küldték el Oranjeba.

London, április 24.

Long földmivélsügyi miniszter tegnap Liverpoolban azt mondta, hogy a kormány a délafrikai háború következtében elhatározta, hogy a fiatal polgároknak megkönnyíti a fegyverforgatás gyakorlását, hogy majdan szükség idején több harcoképes ember álljon rendelkezésére. A kormány elhatározta továbbá, hogy a segédhadárokat jövőre nagyobb figyelemben fogja részesíteni.

London, április 24.

A lapok azt jelenti Durbanból, hogy Warren tábornokt Beesuána-föld adminisztrátorává nevezték ki.

London, április 24.

Fokvárosban tegnap harminchét, vizsgálati fogásban levő fokföldi vádlott ellen tartottak esküdtészi tárgyalást. A védők a tárgyalás elhalasztását indítványozták, mert a jelen pillanatban részrehajlatlan tárgyalás lehetetlen. Az elnök azonban az indítványt visszautasította, mire a védők tiltakozás között lemondtak a védelemről, minek következtében a vádlottak is megtagadtak minden feleletet. Az esküdtészek a három fővádlottat öt évi fogságra ítélte. Azonkívül négy gyermeket két havi, hat gyermeket tizenkét havi és a többi vádlottat három havi fogságra ítélte. A büntetés a választói jog elvesztését vonja maga után.

(Egy angol tudós a háború ellen.)

London, április 24.

Goldwin canadai híres államjogi tudós éles cikkel tesz közzé a Newyork Heraldban a délafrikai háború ellen. Azt mondja, hogy ez a háború a Jameson-féle rablókalandnak megismétlődése. Azután így folytatja: Röstellem, hogy Anglia elfogadta Portugália szolgálatát, amelyet valószínűleg kierőszakolt a győngye országától. Az angol csapatoknak Beirán való keresztülvonulása a nemzetközi jognak legflagránsabb megsértése. A fokföldi lázadókat törvény szerinti lázadóknak mondhatják ugyan, de erőlközik tekintetben nem lázadók. Ő brit felsége nem teremtette Afrikát s a királynőt össze lehet hasonlítani a pápákkal, akik pusztá parancsszavukkal felosztották a földet. Minden jóra való embernek a boerokért ver a szíve.

(Chamberlain kedveskedései.)

London, április 24.

Az ausztráliai kormány az ausztráliai gyarmatok szövetségére vonatkozólag az angol kormányhoz intézett kérdésére azt válaszolta Chamberlain, hogy a kormány olyan legfőbb lebebesztési törvényeszek szervezésének kérdését tanulmányozza, amelynek hatásköre az egész brit birodalomra kiterjedne s amelyben az autonóm gyarmatok is képviselve volnának.

Az olasz politika: A közelebbi berlini ünnepek, amelyeken királyunk is jelen lesz, nem jelentéketlen hatással vannak Olaszország politikai életére, amennyiben Umberto királynak, mint harmadik szövetséges társnak Berlinben való megjelenését vagy meg nem jelenését részint a Németország, részint a Franciaország iránt való barátság szempontjából magyarázzák. Így a Gazetta di Venezuanak azt írják Rómából, hogy

befolyásos politikai körökben nagy az elkedvetlenedés a kormány külpolitikája miatt, még pedig a következő okokból: Berlinből megpendítették azt az eszmét, hogy Umberto király az ottani ünnepeken szintén megjelenik, de a Consulta az utazást Franciaországra való tekintetből elejtette. A lap most azt kérdezi, vajon tanácsos-e, hogy Olaszország biztos barátságait Franciaország bizonytalan barátsága miatt kockáztatja.

A cseh-német nyelvharc. Bécsből jelent tudósítók, hogy Paczaknak a cseh tartománygyűlésen tegnap mondott beszéde a belpolitikai helyzetben új fordulatot teremtett. Azt beszélik, hogy a békéltető-konferenciát nem is fogják összehívni. Ezzel szemben azonban hivatkoznak arra, hogy Koerber a békéltető-konferencia valamennyi tagjaihoz azt a kérésintézte, hogy folytassák tevékenységüket és hogy ő ragaszkodik ahhoz, hogy a két albizottság ismét összeüljön. Az obstrukcióval való fenyegetést kormánykörökben nem veszik komolyan, de azért a kormány mindenesetre meg fog tenni mindent, hogy az obstrukciónak elejét vegye. A kormány, mint határozottan állítják, azon a változhatatlan állásponton áll, hogy a csehek egyoldalú kielégítésére gondolni sem lehet. Ha a csehek az obstrukcióval való fenyegetéseket mégis megvalósítanák, akkor nem marad más hátra, mint a képviselőház feloszlata. Államesinyre, a melyről ujabbán ismét sokat beszélnek, irányadó helyen nem gondolnak.

Prága, április 24.

A tartománygyűlés ma folytatta Paczak indítványának tárgyalását. Fort vitakozta a német szónokokkal, akik azt állították, hogy a Badeni-féle nyelvrendeletek jogsértést foglaltak magukban. Az ifjúcsehek nem félnek az abszolutizmusból. A cseh nép elég erős arra, hogy az egész állammal szemben felvegye a harcot és bebizonyítsa, hogy az állam a cseh nép nélkül nem tarthatja fenn nagyhatalmi jelentőségét.

Eppinger szerint a németek által követelt nemzetiségi elhatárolás megfelel a mai tényleges viszonyoknak. A németek a német nyelvterület biztosítását akarják a nemzeti terrorizmus visszaéléséi ellen. Párfja Paczak indítványa ellen fog szavazni.

Gróf Bouquy kijelenti, hogy párta az az álláspontot foglálja el, hogy Ausztria csak mint néppálm állhat fenn. Ezért lehetetlen, hogy kultura tekintetében oly előrehaladott néptől, mint amilyen a cseh nép, az egyenjogúságot elvonják. Azt hiszi, hogy a nyelvkérdés részleteit nem törvénnyel, hanem rendeleti úton kell megállapítani és tekintetben utal a többi tartományban kiadott nyelvrendeletekre. Ezért Paczak indítványának első részét megvitathatónak tartja és a bizottsághoz való utatására fog szavazni. (Élénk tetszés a nagybirtokosoknál és cseheknel.)

Opitz felhívást intéz a tartománygyűléshez az iránt, hogy az államjogi és nyelvkérdéseket hagyják nyugodni és gazdasági reformokra törekedjenek. Egy osztrák kormány sem fogja az eddigi tapasztalatok után, a nyelvrendeleteket újból behozni. Végül kijelenti, hogy csupán a Reichsrath jogosult a nyelvkérdés szabályozására. Hogy Ausztria egységes és erős legyen, egrészes nyelvvél kell bírnia. (Nagy zaj a csehek padjain.) A Paczak indítványa ellen fog szavazni.

A tárgyalást ezután félbeszakították. A legközelebbi ülés csütörtökön lesz.

HIREK.

Budapest, április 24.

— **EUDAPESTI NAPLO.** Április 15-én új előfűzést nyit a Budapesti Napló. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** A román trónörökösnek ma reggel gyermekeivel, Károly herceggel és Erzsébet hercegnővel Góthából Bécsbe érkezett és onnan Abbáziára utazott. — Dr. Wassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter Kun Bertalan református püspököt félszázados papi jubileuma alkalmából megleghangn levélben üdvözölte. — Dr. Beck Hugó kuriai bíró egrészeségének helyreállításával ma visszaérkezett Budapestre.

— **Kihallgatás.** A király ma Bécsben magánkihallgatáson fogadta gróf Störckh szárnységét, a berlini osztrák-magyar nagykövetségi katonai attaséját.

— **A király az arvizkárosultakért.** A király berlini látogatása után, május 10-én Budapestre érkezik és a delegáció egész tartama alatt körülkér marad. Ő felsége a legutóbbi árvizek által károsodott sopron-, vas- és pozsonymegyei lakosok segélyezésére magánpénzárából 8000 koronát adományozott.

A miniszterelnökség a földmívelési miniszterrel abba állapodott meg, hogy ebből az összegből 6000 korona Sopronmegyére, 1000—1000 korona pedig Vas- és Pozsonymegyére jusson. Első sorban az épületeikben kárt szenvedett lakosokat részesítik segélyben.

— **A király csendes ünnepe.** Augusztus tizennyolcadikán lesz hetven esztendő a király. A bécsiek sehogyan se akarnak belenyugodni abba, hogy ez a nap minden nagyobb ünnepségnélkül csak úgy elmúljen, mint a többi nap s ünnepelni készültek. A király azonban csendet akar, nyugodalmat, öreg emberhez illendő csendet. Erről értesítettek is mindenkit, a ki hangosan akarta ünnepelni a hetvenedik születésnapot.

— **A dán trónörökös Sopronban.** Sopronból táviratozza tudósítók: A dán trónörökös nevével ma ideérkezett, veje, Schaumburg-Lippe herceg látogatására. A pályaudvaron a város részről Gebhardt polgármester és Nessel főkapitány fogadták a fejedelmi vendégeket.

— **A berlini ünnep.** Berlinből táviratozzák: A brandenburgi kapu mellett levő párisi téren, melyen át Ferenc József fog bevonulni, már megkezdtek a diadalkapu felállítását. A diszkaput a brandenburgi kapuval teljesen egyenlő nagyságban állítják fel. A berlini osztrák és magyar egyletek küldöttséget menesztettek Kiessner főpolgármesterhez, hogy helyet kérjenek a sorfalban a király bevonulásakor. A főpolgármester megígérte, hogy erre néve értekezni fog Windheim rendőr főnökkel. A nagy katonai diszkaparodó pontokon, május 4-én este lesz a királyi palota előtt.

— **A Lónyay-pár-Rómában.** Rómából táviratozzák, hogy gróf Lónyay és neje tegnap meglátogatta Vanutelli bírnokot, ma pedig a legszicorubb inkognitóban a bronzkapun át a Vatikánba ment. A volt trónörökösöt előbbi rangjának megfelelő tisztelettel fogadták. A pápánál való kihallgatás teljes félórát tartott. Erről a kihallgatásról illetékes forrásból azt az értesítést adják, hogy a pápa gróf Lónyayt nagy nyajassággal fogadta és megígérte neki, hogy fel fogja használni befolyását, hogy köze és utója között kibékülést hozzon létre. A grófnét a pápa szavai könnyekre fakasztották. A grófi pár holnap már elutazik.

— **Politikai aférek.** Abból a hírlapi polémia-ból, amely a Budapesti Napló és a Magyar Szó között támadt, aférek keletkeztek egyrészt Vészi József országgyűlési képviselő, a Budapesti Napló szerkesztője és Pálfi Ede, a Magyar Szó felelős szerkesztője, másrészt Kóbor Tamás a Magyar Szó főmunkatársa között. Ezt az utóbbi affért az ellenfelek ma intézték el a Fodor-Rokossy-féle vívóteremben. Hentaller Lajos országgyűlési képviselő és Márkus József Vészi József részéről, Kenedi Géza és Kédy-Lovász László Kóbor Tamás részéről, teljes bandázsállapot és harcképtelenségig vívandó kardpárbaiban állapodtak meg, amelyeket Kóbor Tamás és Vészi József ma délelőtt tíz órakor vívtak meg. Négyezer csapattal össze az ellenfelek. A negyedik összecsapással Vészi József is, Kóbor Tamás is egy-egy három centiméternyi vágást kapott a jobb homlokára. Az ellenfelek kibékülve távoztak. A párbaft Hentaller Lajos vezette, ellenőrző segédként Kenedi Géza állott fel. Vészi József orvosa dr. Gerber Béla, Kóbor Tamásé pedig dr. Faza Jakab volt. Vészi József megsebesülése következtében a Pálfi Edevel való párbaft, amelynek ma délen kellett volna végbemennie, elhalasztották.

— **Haromszázötven éves református egyház.** Kossuth Lajos szülővárosában, a toka-jegyaljai Tillyán júniusban lesz az evangélikus református egyház negyvedfiszaz esztendő. Az egyház megalakulásának ezt a nevezetes évfordulóját nagyobb szabasu ünneppel fogják megünnepeini július eszején.

— **A Magyarországi Eirlapírók Nyugdíjinté-zete** ujabbán a következő adományokat kapta. Gross Zsigmondtól 500 koronát. A budapesti keresőlyáz egylettől 200 koronát. A maróthi Fürst-családtól 200 koronát. Kramer Leoné urhölgytől 100 koronát. N. N. 100 koronát. Kramer Józsefné urhölgytől 40 koronát. Mandl Józsefné urhölgytől 20 koronát. A hivatalsszolgálat Szent György betegsegélyező és temetkezési egyletétől 20 koronát. Buchhalter Gyula úrtól 3 korona 40 fillért. Min ezekért az adományokért halás köszönetet mond a nyugdíjintézet igazgatósága.

— **Érettségi vizsgálatok.** A fővárosnak állami és községi középiskolaiban az irásbeli érettségi vizsgálatok május hó 6-ikán és 7-ikén kezdődnek. A szóbeli vizsgálatokat június első felében tartják meg.

— **Harminc évig tanító.** Kiss Béla, a VII-ik kerület dohány-utcai községi iskola igazgatója harminc éve működik a tanítói pályán. A harminc éves szolgálata alkalmából a vezetés alatt működő tanítótestület Molnár Árpáddal megféslette az érdemes igazgató arcképet és nevenapján családias ünneppel rendezett tiszteletére. A tanítótestület nevében Sajó Sándor üdvözölte az ünnepeltet.

— **Posta a Margitszigeten.** A főváros III. kerületéhez tartozó Szent-Margitszigeten múlt évben is működött posta- és távirahivatal. Budapest-Margit-

sziget elnevezés alatt ez évi május 1-én a nyári évad tartamára újból megnyílik.

— **Királyi kiütintések.** A hivatalos lap mai száma három királyi kiütintést közöl. Landau Gusztáv, miniszteri tanácsos nyíregesi előnévvel, Elek Pál, a Magyar Kereskedelmi Rézvénytársaság igazgatója pedig malomszegi előnévvel a magyar nemességet kapta. Pap Elek, pénzügyminiszteri osztálytanácsost a harmadosztályi vaskorona-renddel tüntették ki. A kiütintésre mind a hárman a közgazdasági téren szerettek érdemeket.

Landau Gusztáv miniszteri tanácsosnak, aki a magyar nemességet kapta nyíregesi előnévvel, a legfelsőbb közirat egyszersmind engedélyt ad arra, hogy vezetéknevét Létayra magyarisítsa. A kiütintett több mint négy évtizedet töltött el államvizsgálóiban. Létay Gusztáv a kereskedelemügyi minisztérium legrégibb tisztviselőinek egyike s a kormányzati ágak uszóvian valamennyi osztályában működött. Legutóbb az utószályt vezette, a miniszter az újonnan szervezett munkaközevitő-hivatal szervezésével és vezetésével is őt bízta meg. Ennek a feladatnak derekasan megfelelt a kipróbált képességtű miniszteri tanácsos, ezzel egyszersmind befojtote hivatalos működését s most legfelsőbb elismeréssel vonul a jól megérdemelt nyugalomba.

Elek Pál kiütintése a magyar kereskedő világ megtisztelése. Malomszegi Elek Pál egy évtizede működik a közgazdasági közelet téren. Baross Gábor hitva haza külföldi utafőről és akkor alapított Magyar Kereskedelmi Rézvénytársaság vezetését bízta rá, azóta működik mint o vállalat vezérigazgatója. A társaság hitatása, hogy a kormányának a kereskedelem téren való gyakorlati terekvését érvényesítse. E hivatásnak megfelelően legelőbb is a finnei kereskedelem felkeltése várt Elek Pálra, és amit előtte annyan kísérletek meg eredménytelenül, ő sikerre vezette s ma már Finnében számottevő ténvező a behozatali kereskedelem, kiváltképpen a gyarmatárú- és déli gyümölcs behozatal. Az utóbbival kapcsolatban honosította meg Elek Pál Magyarországon külföldi mintára az aukció-rendszert, amennyiben 1892-ben létrehozta a budapesti délygyümölcsaukcio intézményt, amelynek segítségével a hazai forvaszatot sikerült a külföldi közvetítés kezéből elhódítanunk. A budapesti gyapjaukcio létrejötte is az ő iniciatívájára vezethető vissza. Lukács Béla volt kereskedelemügyi miniszter megbízásából Elek Pál dolgozta ki a magyar folvanhajtás szervezésének tervét s utóbb é tervet szolgálták a kivétel alapjait is. A Kereskedelmi Társaság vezérigazgatója a Magyar Királyi Államvasutak gépgyáranak is, E megbízatással az a feladata a Társaságnak, hogy az állami gépgyárban készülő gazdasági gépeket úgy a beliföldön, mint a külföldön árussítsa. Amikor e megbízatás kezdődött az Államgépgyár évenként 120—150 gőzcseplőgarnituranál többe nem bírt eladni az országban, ma ellenben, minthogy időközben sikerült a külföldi gépek beözönlését visszaszorítani, az Államgépgyár évenként több mint 700 cseplőgépet és lokomobilt gyárt. Baró Daniel Ernő volt keresked. miniszter a végből, hogy a magyar gépiparnak piacot szerezzen, Elek Pált Oroszországba és Romániába tanulmányutra küldte. E tanulmányut kellő eredménnyel járt, amennyiben ma már mindkét külföldi ország rendes telyasztója a hazai gépeknek és Oroszországban kiterjedt szervezet működik a magyar gépgyártmányok értékesítése érdekében. A Kereskedelmi Társaság ügykőrebe az egész magyar iparnak és termelésnek a külföldön való hivatalos képviselete is bele tartozik. A Magyar Királyi Kereskedelmi Muzemum üzleti piacokon nehany tuat kirendeltség működik Elek Pál vezetésé alatt a hazai export érdekében és hogy ez a tevékenység milyen mezzemóten, mi sem bizonyítja jobban annál, mint hogy ez a szervezet ujabbán már Kelet-ázsiaiában és Délafrikában is sikerrel szerez piacot a magyar ipartermékeknek. Elek Pál a kereskedői körökben általában ismert nagy szervező-képességtű más irányokban is érvényesíti. A kormány megbízásából ő vitte keresztül a millenniumi kiállítás idején rendezett első magyar osztályorszájatéket és most is Magyarország kereskedelmének hivatalos képviselete a párisi kiállitáson az ő organízáló kezeire van bízva, annak idején ő szervezte a magyar keleti postacsozag-forgalmat is stb. Mint az Adria igazgatóságának tagja, a magyar kikötői érdekében működik, valamint a budapesti Kamarában is basszus tevékenységet tejt ki.

A harmadik kiütintett Pap Elek pénzügyminiszteri osztálytanácsos, harmadosztályú vaskorona-rendet kapott. Pap Elek a kiegyezési javaslatok kidolgozásával szerzett magának érdemeket s általában mint a minisztérium titelosztályának egyik feje, Popovics miniszteri tanácsossal együtt Lukács László pénzügyminiszter jobbkezeként működik s a miniszternek egyik leghibveb és leghatékosabb munkatársa.

— **Merénylet egy katonatiszt ellen.** Egy esti-lap nyomán megirtuk, hogy egy besztzerrel közkatoná merényletet követett el egyik tisztje ellen. A Besztzerceón állomásozó nyoidcák gyalogezred most kijelenti, hogy a merényletről szóló hír alaptalan.

— **Halálhözás.** Bárszony Janosné született fásy Fásy Luiza, Bárszony Istvánnak, a jeles írónak édesanyja az éjeli Debreconben 73 éves korában meghalt. Az elhunyt urnó Debrecon társadalmi életének általában tisztelt alakja volt s talála alkalmából a legmelyveb részvet nyilatkozott meg mindentűl. Edes anyját gyaszolja az elhunytban dr. Bárszony Janos egyetem tanár is, míg dr. Kesztyű, a debreceni bábaképző-intézet igazgatója az anyósát vesztote el benne. Temetése holnap delutau lesz.

— **Anglia haragszik a Vatikánra.** Anglia nem volt meglegedve a vatikáni sajtóval, amely a boerok elleni háborúját egyhangulag elítélte. A külügyminisztériumból ment is egy neheztelő irás a Vatikánba, a miben közbenjárást kérnek arra nézve, hogy a klerikális újságok változtassák meg a véleményüket. A diplomáciai procedúra Rampolla bíboros egy levélrel végződött be. A bíbornok azt felelte, hogy a Vatikánban ebben a dologban és a sajtó magatartásában része nincs s utjába se állhat. Ezért aztán Anglia még mindig haragszik a Vatikánra. Annnyira duzzog, hogy a cambridgei herceg, aki pedig valahányszor csak Rómában volt, mindig kihallgatásra ment a pápához, most a Vatikán felé se néz.

— **Banket a Köztelken.** Az Országos Gazdasági Egyesület ma este a *Royalban* banketet rendezett a földművelésügyi minisztérium által kinevezett szakudásítókon kívül megjelent a banketen Kiss Pál államtitkár, *Desseuffy Aurél*, *Bujanovics Sándor*, a földművelésügyi minisztérium több főtisztviselője, *Simits Alfréd*, az osztrák agráriusok egyik vezérembere. Az első felküzöntőt *Desseuffygr.* mondta éltetvén *Darányit*, a ki a gazdasági szaktudósítók kinevezésével a gazdaságküzöntség egy régi óhaját valósította meg. *Bujanovics Sándor* Kiss Pál államtitkár közöntebe írt, aki meg *Desseuffy Aurél* érdemeit hangoztatta. Az ünnepelt szakudásítóknak nevében báró *Malcomes* Jeromos mondott köszönetet és kérte az O. M. G. E. és a gazdák támogatását. Tösztoztak még *Bernát István*, *Forster Géza*, gróf *Széchenyi Imre*, az utóbbi éltetvén az osztrák vendéget, akinek jelenlétéből azt következtetik, hogy erősebb lesz a kapcsolat a magyar és osztrák agráriusok közt. Aztán *Simits Alfréd* is beszélt.

— Nem tartja magát — **ugymond** — itt idegennek, mert magyar földön tanulta meg az ekét a földbe vágni; most eljött, hogy megköszönje az egyesületnek az ünnepélyes alkalommal dísztaggá történt megválasztását. Szerinte differenciák vannak Ausztria és Magyarország közt, de a külső ellenségekkel szemben együtt tartunk, mert oly idő előtt állunk, hogy a magyar és osztrák mezőgazdaság boldogulása forog kockán. Aztán felhívja a magyar gazdákak folytassák küzdelmüket a börze visszaélései ellen. Felküzöntőt mondta még báró *Bánffy Miklós*, *György Endre* s még többen.

— **A párisi kiállítás és a közönség.** A publikumot alaposan értesítették az újságok arról, hogy a párisi kiállítás még kezdetleges stádiumban van s legalább pár hét szükséges még ahhoz, hogy rendbe jöjjön az óriás területen minden. Ennek tulajdonítható az, hogy még az idegen forgalom se az, amit már mostanára vártak, a kiállítás látogatottsága pedig a legutóbbi párisi kiállításéhoz képest — csekély. Átlag kilencven ezer ember látogatja naponként a kiállítást, de ebben a numerusban benne vannak a szabad-jegyesek és a kiállítás területén dolgozó munkások és alkalmazottak is, ez pedig körülbelül negyven-ötvenezer embert jelent. Érdekes, hogy az egyszerű belépőjegyek ára naponta váltakozik s ami a beavataltanok számára hihetetlenül fog hangzani, — tözsdeárfolyam szerint. Tudniillik a kiállítás alkalmával a kormány bon-okat adott ki, melyeknek mindegyikéhez 20 kiállítási jegy van csatolva, ezenkívül a bon sorsjegyet képez s jogot ad tulajdonosának különféle kedvezményekre. Ilyformán a kiállítási bon tözsdepapírrá vált s miután a 32 millió jegy közül eddig aránylag csak kevésre van kereslet, haissé állott be, melynek eredménye az, hogy ma és tegnap 55 centimeért lehetett a kiállításba jutni. A jegy hivatalos árfolyama a pénztárakon van feltüntetve s természetesen, hogy a camelotoknak és egyéb elrusítóknak szintén ilyen áron kell a jegyeket vesztegetniök. Mind a mellett azonban mindazoknak, a kik annak idején nagy számban vásároltak bon-okat üzérkedés céljából, már a mai árfolyam mellett is tetemes hasznuk van, miután a kibocsátás idején 5 kiállítási bon, száz jeggyel csupán 25 frankba került. Majd, ha igazi mivoltában lehet látni a kiállítást, drágább lesz a belépő jegy is. A ki jól spekulál a bonjaival, vagyont is szerezhet.

— **Argyll herceg halála.** Londonból azt jelentik, hogy Argyll herceg — teljes nevén *Argyll György John Douglas Campbell*, a legelőkelőbb angol főnemesei családok egyikének a feje — hetvenhét éves korában meghalt.

Az elhunyt a winburghi *Royal Society*-nak és a londoni geológiai társaságnak elnöke, a *British Museum* trustee-je, a st.-andrewsi egyetem kancellárja és a glasgowi főiskolának lord-rektora volt. 1852-ben mint főpécetőr a kormány tagja lett. 1856-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1857-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1858-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1859-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1860-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1861-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1862-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1863-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1864-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1865-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1866-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1867-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1868-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1869-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1870-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1871-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1872-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1873-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1874-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1875-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1876-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1877-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1878-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1879-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1880-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1881-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1882-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1883-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1884-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1885-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1886-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1887-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1888-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1889-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1890-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1891-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1892-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1893-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1894-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1895-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1896-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1897-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1898-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1899-ben beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról. 1900-ban beválasztották a királyi tanácsba, de az őt követő évben lemondott a kormány tagjáról.

1874-ig. Az újonnan megalakult Gladstone-kabinetben ismét főpécetőr lett 1880-ig. Hivataláról 1885-ben lemondott, mivel a Gladstone által benyújtott irországi bíllt nem helyeselte. Azóta a whig unionista pártnak, mely a Home-Rule kérdés miatt a whig párt zömétől elszakadt és a tory-minisztérium támogatja, egyik legbefolyásosabb tagja volt. Több államtudományi művet írt.

A hercegi címet most fia örököli, akinek házassága nagy föltünést keltett. 1875-ben ugyanis elvette *Luzja* hercegnőt, az angol királynő negyedik leányát. Ötszáz év óta most volt arra eset, hogy királyi hercegnő a birodalom egyik alattvalójához ment volna férjhez, de azért ez a házasság az egész országban nagy tetszésre talált.

— **Sztrájkoló orvosok.** A hágai kórházi orvosok beváltották fenyegetéseiket. Minthogy a tartományi bizottság fizetésfelemelést írt elő benyújtott kérvényüket visszautasította, elhatározták, hogy május 1-től fogva *sztrájkolni* fognak.

— **A megye büne.** Az újságokban időnként megjelenik egy-egy hír, a minek *Honti állapok* a címe. Ezt már annyira megszokta a publikum, hogy hiányozni kezd számára, hogy ha egyszer elmaradna. Pedig most valószínűleg végképpen elmaradnak a hírek, mert a honti állapotok legalább is semmivel se lesznek rosszabbak, mint az egyéb megyébeliek. A belügyminiszter kiküldte egy képzett, élesszemű emberét *Hontba*, hogy nézzen körül és tegyen jelentést arról, hogy tulajdonképpen mik azok a honti állapotok. A jelentést már megérkezett, sőt ennek alapján utának indították a belügyminisztérium leiratát is a megyéhez. Ennek az irásnak az eredménye nemcsak egy csomó fegyelmi vizsgálat lesz valószínűleg, hanem végre rájönnek a honti potentátok arra, hogy — eddig és ne tovább s ha lehetséges, velük, ha pedig ők már igen nagyon belecsontosodtak a régi módiba, nélkülük új rend áll be a megye adminisztrációjába. A vizsgálat kiderítette, hogy ebben a megyében hosszú idő óta csak politikát csináltak, képviselőt szállítottak minden áron, ez a minden ár oylan nagy volt, hogy belepusztult a megye közigazgatásának tisztességébe. A jó kortes jegyző, kollektor, falusi bíró azt tette a rábizott községgel, ami neki tetszett. Akkor és úgy számolt, ahogy neki kényeltem volt s mindez a megye számvonói hivatala szö nélkül elnézte. A közpénzekből nagy lumpolásokat rendeztek mindenféle címeken, sikkasztott, lopott belőle mindenki, aki hozzájutott, az ellenőrzés pedig szintén a politika kocsiját toltta a maga módja szerint. A belügyminiszter egy csomó községet sorol föl, ahol nem tudnak elszámolni a pénzzel s a fegyelmi vizsgálatok egész sorát indította meg. De ki vezeti majd ezeket a vizsgálatokat? Mert a miniszteri leiratban bőven kijut a megye első tisztviselőinek is a megrovás s hogy ezek ellen is nem jött el oylan erőlyel a miniszter, amint megérdemelnék, annak az az oka, hogy ezek az urak bizonyára megértik kevés szöből is azt, hogy mi a köteleységük ezek után. Es bizonyára erőskezű új emberek állanak majd az ügyek élére és tesznek arról, hogy hirtelen vége legyen a *honti állapotoknak*.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt ma délután a Dohány-utcai izraelita templomban; *Gelsei Guttmann* Vilmos királyi tanácsos leányát *Lilley* vezette oltárhoz madarasi *Beck* Nándor, a Magyar Jelzálog-Hitelbank elnök-vezérigazgatójának fia, madarasi dr. *Beck* Gyula, a Magyar Jelzálog-Hitelbank titkára. A díszes násznép és vendégek sorában ott voltak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, *Hieronymi* Károly, *Kubinyi* Árpád, *Lánczy* Leó, *Hegedüs* Lőrinc, *Sámuel* Lázár és *Neumann* Ármán orsz. képviselők, *Ludvig* Gyula főrendiházi tag, az államvasutak elnök igazgatója, *Széchenyi* Pál gróf, madarasi *Beck* Hugó dr. kirai bíró, megyeri *Krausz* Lajos, *Külényi* min. tanácsos, *Balla* osztálytanácsos, madarasi *Beck* Miksa, a Magyar Lezároló-és Pénzváltó Bank elnöke, *Kohner* Zsigmond, az izr. hírközötség elnöke, *Brüll* Ignác angol és *Birnbaum* portugál főkonzul, *Barla* Arnold, az Agrárbonk vezérigazgatója, a Magyar Jelzálog-Hitelbank tisztikára *Kun* Ákos igazgató vezetőe alatt, *Fischer* és *Raimann*, a Salgótarjáni Közsébbányá Részvénytársaság igazgatói és a pénzvilág és a társadalom számos más előkelősége. Az egyházi szertartást dr. *Kohn* Sámuel főrabbi végezte, aki szép beszédet intézett az ifjú párhoz; a szertartás alatt *Lazarus* főkantort énekelte.

Dr. *Böhm* J. Jenő főlegényházi gyakorló- és állami szemorvos tegnap jegyezte el *Vácot* *Reissmann* Ignác bornagykereskedő leányát *Elvirát*.

Dr. *Fárné* László kir. közjegyző *Máté-Szalkán* eljegyezte *Kakassy* Hajós Mihály alsó-lendvai ügyvéd leányát *Gabriellát*.

Herzog Mór, a mezőgazdasági ipar részvénytársaság kaposvári uradalmában intéző, eljegyezte *Krausz* Katinka kisasszonyt Nagy-Körpádról, (Somogy megye).

Freund Samu vendégelő, *Freund* Antal tanár úr eljegyezte *Bergsmann* Szidkist, *Bergsmann* Adolf szikvizgáros leányát Budapesten.

— **Robbanás egy dinamigyárban.** *Gleiwitz*ből telegrafálják: Az *Oberschlesische Wanderer* jelenti: Ma

délután a *Fischau* mellett, *Alt-Berunban* levő dinamigyárban felrobbant öt mázsa nitroglicerint, amely egy földalatti helyiségben volt. Két munkás életét veszítette. A robbanást 20 kilométernyi körlemben lehetett hallani.

— **Fuit.** Holnap csákányos munkások döntetni kezdik a régi városháza falát. Előbb levelezik a fejről a kalapot, aztán szétverik az egészet s június tizenötödikére már nem marad kövön a régi házból. Tegnap bontották föl az ajánlatokat, amit a lebontásra beadtak a rombolás vállalkozói. A legolcsóbb ajánlat tizenháromezer korona volt. A ház homlokzatán levő tizenegy szobrot majd a fővárosi múzeumba helyezik el s azonkívül a szerződés értelmében a fővárosra marad minden oylan műtárgy, ami a vén ház életéből emlékszámába megy.

— **Kényelmes utazás.** Annak idején jelezték már, hogy *Loeoy* Gyula a bécsi *Extrablatt* szerkesztője elindult automobil kocsin Bécsből Párisba. A vállalkozó szellemű szerkesztő a napokban megérkezett Párisba, tíz napi keserves utazás után. A tíz napos utazáson hét esős napja volt *Loeoy* urnak és a mint egy párisi riporternek elpanaszolta, utközben bőrig ázva, fanyar mosolylyal látta elvágtatni maga mellett az *Orient-Express*-tel nyugodtan szivarzó utasokkal. Az automobil gyárosoktól nem igen kap *Loeoy* ur elismerő oklevelet ezért az utazásért.

— **Erkölesi bizonyítvány.** Ha nem lenne szomorú, nevetni kellene azon a bizonyítványon, melyet ma a *Ziegler*-féle bünper tárgyalása folyamán felolvasott az elnök. Szól pedig ez az erkölesi bizonyítvány ilyenképpen:

Morva-Liszka község bírájából.

Alulirt község bírája hivatalosan tanusítja, hogy *Ziegler* József orvosnövendék becsületess, erkölesös életi ifju. Ellene soha semmi panaszt nem tettek, arra pedig, hogy gyermeket üljön, képtelennek tartom.

Aláírva:

A község bírája.

Egy kis adat ez a magyar közigazgatás történetéhez. Jellemző, szomorúan jellemző adat. Csodálatos, hogy amíg az ember *Morva-Liszka* körül Budapestre érkezik, oylan nagy metamorfózison megy át, hogy mindent el lehet róla mondani, csak éppen azt nem, hogy erkölesös életi. Ezer szerencse, hogy az erkölesi bizonyítványok már régóta nem bizonyítanak semmit és már régóta nem veszik valami nagyon komolyan.

— **Kardpárba.** A *Fodor*-féle vívóteremben ma délután két órakeres kardpárba ment végbe. *Palugay* József, az ismert pozsonyi borkereskedő állott szemben *Sívó* huszárkapitánnyal. A feltételek végkimerülésig szólottak s kétszer csaptak össze a felek. A második összecsapásnál *Sívó* kapitány sebesült meg a fején súlyosabban, *Palugay* segédei *Mannich* Aurél és *Pulszky* Ágost országgyűlési képviselők voltak, *Sívónak* pedig két tisztásra segédkezett. A felek a párba után nem békültek ki.

— **Tanfolygélőségi tollnokok mozgalma.** A tanfolygélőségi tollnokok legközelebb memorandumot terjesztenek dr. *Wassics* Gyula vallás- és közoktatási miniszter elé, melyben kéri, hogy a már előírt fizetési rendszerüket a változott drágasági viszonyok arányában miniszteri rendelettel módosítsa s a tömegesen szaporított segédtanfolygélőségi I-X-ik, a titkári minőségben működő tollnokokat pedig a X-ik fizetési rangosztályba léptesse elő, vagy legalább ideiglenesen pótdíjjakkal segítsen helyzetükön. Az íródi munkára pedig éppugy, mint a főigazgatósigóknál, rendszeres irnok és azonkívül állandó díjnoki állások is szerveztesse. Kérik továbbá a minisztert, hogy a tanfolygélőségi pályát mindenki sorrendleg a tollnokságon kezdje s csakis fokozatosan, különös és rendkívüli esetekben tegyen soronkívüli előléptetéseket; mert nekik egyedülly juttalmuk csakis az előléptetés s a szokatlan beekelés külföldben is egy pályán sem oly gyakori, mint nálunk. Kérik az íródi munka apasztatását, illetőleg egyszerűsítését, vagy pedig a tisztai személyzeti létszám szaporítását; ugyszintén a minisztériumban is életbe léptetést vasárnap- és ünnepi szünetet és a nagy szünidőben hat heti szabadságot.

— **Kazanrobbanás egy hadhajón.** Londonból jelentik, hogy egy odaérkezett távirat szerint a *Sheham* nevű török torpedónaszád ó hó 21-ikén a bejruti kikötőben kazanrobbanás folytán elsüllyedt. *Huszonhárom ember elpusztult.* Egy konstantinápolyi távirat szerint a katasztrófa egy próbát alkalmával történt, amelyet a naszad egy villamos projektorral tett. Az egész legénysége, amely öt tisztből és huszonöt legényből állott, valamint az *Ismail* nevű török állomáshajónak a parancsnoka, aki vendégképp a torpedónaszádon volt, vízbeült. A hajón levő emberek közül négyet sikerült megmenteni és pedig a *Bejrutban* állomásozó hajóraj parancsnokát, *Muheddin* hajóskapitányt, a vilajetbeli csen-órség parancsnokát, a dohánnyvédéki igazgatóság számvevőjét és füllegelőjét. A torpedónaszád, amely 1892-ben került ki a kieli *Germania* hajógyárból, a dohánnyvédéki igazgatóság mellé volt beosztva a dohánycsmpeszekt megakadályozására.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A Fővárosi Szegénygyermekellátó Egyesület körülbelül háromszáz szegény gyermeket látott el nyári ruhazzal.

Az egyesület, mely most dr. Szabó János hatósági biztos és Horthy Józsefné vezetése alatt működik, megvédte a boldog gyermekeket.

— **Megszökött bankigazgató.** Milánóból jelentik, hogy *Persiani* Dario, az olasz jegybank genoui fiókjának igazgatója néhány nap előtt megszökött. A vizsgálat kiderítette, hogy a pénztárból 140,000 líra hiányzik.

— **A magyarság némozgatója.** A *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület* lelkes felhívást intézett az ország közönségéhez. A felhívás így hangzik:

A magyar közönséghez!

A nemzetiségi mozgalom végre őszinte szint vallott a Felvidéken. Pánszláv állam a magyar szent korona területén, pánszláv egyházzal, pánszláv iskolával és pánszláv közigazgatással az a turó-szent-martoni program. A F. M. K. E. azért alakult, hogy újat vágja ezeknek a törkevéseknél. Hogy megvédelmezzen másfél millió tő nyelvű magyar állampolgárt az idegen befolyástól. Hogy a nemzetiségeket a magyar nyelv erejével elválaszthatatlanul fűzze az oszthatatlan magyar államhoz. A cél, amelyet a F. M. K. E. követ, nemcsak a Felvidék érdeke tehát, de érdeke az egész nemzetnek. Tizenhét éves fennállása óta 54 kised-óvodát alapított. Ma is harmincnegyele bódát tart fenn a saját erejéből. Évenként 2000 vagyonosan a tő gyermekek részét magyar nevelésben. Segélyezi a szegényebb népiszkolákat s ingyen tankönyvekkel látja el a szerényorsú tanulókat. Megjutalmazta a magyar nyelv tanítása körül érdemeket szerző tanítókat. Népszerű olvasmányokkal ajándékozta meg az ifjúságot, mely az iskolából az életbe került. Nemzetiségi vidékeken magyar dalosköröket szervez, amelyek a magyar dal és magyar zenét kultiválják. *Nép- és közönytelődéseket állít fel s a magyar-tő nyelvhatáron faluról-falura vándorkönyvtárakat küld.* Szemmel tartja a nemzetiségi igazgatókat s törekvéseiket ellenőrzöve a magyar kultúra hatalmával. Vagyona alig kétszáz ezer korona, évi szükséglete ellenben meghaladja az ötvenezer koronát. Nagyon reá van utalva tehát a magyar társadalom anyagi támogatására. A F. M. K. E. hivatása: egy második honalapítás Magyarország felső megyéiben, az elszegényedett, vagyonosan, nyomorral küzdő tő lakosság között. Ez a szerencsétlen, megfélemlített, de becsülettel és erkölcsi alapjaiban megbízható nép még nincs elveszve a magyarságra nézve, ha megmentésében a magyar társadalom segítségére siet a F. M. K. E.-nek. Magyar véréink, akiketől sohasem kért áldozatot hiába semmielre hazafias ügy, bizalommal fordulunk hozzátok. Iratokzatok be egyesületünk alapító, örökös, rendes vagy pártoló tagjai közé. Járuljatok állítelekkel hazafias vagy munkánkhoz.

Aki megértett bennünket s módjában is áll, még sem támogatja törekvéseinket: az ne mondja magát magyarnak!

Thuróczy Vilmos,
elnök.

Dr. Gyürky Gejza,
alelnök.

Dr. Janits Imre,
alelnök.

Clair Vimos,
titkár.

Rendes tagsági díj egy évre 4 korona, pártoló tagsági díj évenként 1 korona, örökös tagsági díj 60 korona. A jelentkezők a F. M. K. E. elnökségéhez (Nyitra) intézendők.

— **Bolti tűz.** A *Kann* és *Heller*-féle gépjárműben, Bátor-utca 24. szám alatt, ma reggel ismeretlen okból tűz támadt, amelyet, mielőtt nagyobb mérvet ölthetett volna, a kivonult V. kerületi tűzörség eloltott. A kárt még nem állapították meg.

— **Megszökött tolvaj.** Az Erzsébet-körút 50. számú ház házmesternője ma kora reggel — amikor a kaput kinyitotta — egy gyanus külsőt embert látott a ház körül őlködőn. Figyelmeztette rá a férjét, aki az ismeretlen behívta a lakásába, az asszony pedig ezalatt rendőrt sietett. A rendőr előtt az ismeretlen *Winkler* Józsefnék mondta magát, de egybékint olyan zavaros feleleteket adott, hogy a rendőr a főkapitányságra akarta küldeni. Nagyon nyomós volt erre az a körülmény, hogy több betörőszerszámot is talált nála. A gyanus alak azonban sehogyan sem akarta követni a rendőrt és folyton öngyilkosságot emlegetett. A rendőr ekkor a házmester segítségével az ellenkező ember kezét összekötözte és úgy kísérte a főkapitányság felé. A Mérleg-és Bányász-utak sarkán az ismeretlen egy hírtelen oldalugrással, úgy ahogy volt, összekötözött kézzel, nekirambolt. A rendőr utána eredt és a Zrínyi-utcán végig halasztotta, míg végre az illőzőtt a Bazilika előtt főlhalmozott fa- és kőrakások között a szürkület homályában eltűnt. Valószínű, hogy álnévvel mondtatott be, nyomos oka lévén igazi kilitét eltagadni. A megszökött körülbelül 22 éves, középtermetű, sovány, arca barna, orra hosszú, bajusza kicsiny, serkedező, dohányszíntű kabátot viselt. A rendőrség nyomozza.

— **Félszemert család.** Emlegettük, hogy a rendőrség letartóztatott egy állítólag *Musina* Giuseppe nevű horvátgyököt, aki egy honfitársától az olasz család szokásos furlangjával csalta ki megtakarított pénzét. A rendőrség most megállapította, hogy az illetőt *Maniotti* Luiginé hívják és borzói (tirosi) születésű, 34 éves hamis kártyás. A zágrábi törvényszék 1896-ban család miatt 4 évi börtönrre ítélte és ezt a büntetést a novi-i fogházban látta el, ahonnan azonban februárban megszökött. Márciusban a fővárosba jött és *Caprero* József néven jelentette be magát. Maniotti különben is hanyatott multu ember, Közép-Európában sokat kalandozott és alig van év, hogy a büntető hatóságokkal ne akadna volna dolga. Zúrichben egy 1893-ban elkövetett 10,000 frankos betöréssel gyanúsították, az innsbrucki törvényszék pedig betörés miatt kereste. E mellett notórius hamis kártyás és család.

(X) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszteti háttörök és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Tűz a tőzsdén.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, április 24.

Nagy riadalom támadt ma dél felé a tőzsdépalotnában, amely a Mária Valéria- és a Wurm-utak sarkán van. Éppen javában kötötték az üzleteket, amikor egyszerre csak — úgy tizenegy óra előtt — sűrű füst lepté el a helyiségeket. Lángot sehol sem láttak, de a füst egyre terjedt az épület tetőzete fölé.

— Ég a tőzsde! — hallatszott szerte az épületben s az utcán járó-kelek is megálltak a nagy zaj hallatára. Bent az épületben nagy futkosás-szaladgálás támadt. A tűzoltókat hívták, akik hozzáfogtak a veszedelem okának kutatásához. Hamarosan rájöttek, hogy a veszedelem a értéktőzsde nagytérmenek mennyezetében pusztít, de órák hosszáig tartott, amíg a pusztító elemet meg tudták fékezni.

Öltés közben szerencsétlenség is történt: az értéktőzsde mennyezete a sok víztől átázott, beszakadt és egy tűzoltó lezuhant a két emeletnyi magasságból. A szerencsétlen ember úgy összezsugorította magát, hogy aligha marad életben. A szerencsétlenség hírére a tőzsdéi látogatók gyűjtést indítottak a tűzoltó család számára és a gyűjtés több mint háromszáz forintot eredményezett.

A Mária Valéria-utca 12. szám alatt van a tőzsde-épület, amelynek folyosóján ma délelőtt fél tizenegy óra tájban fűtszagtörés érzet. A füst egyre sűrűbben gomolygott elő. Keresni kezdték a baj forrását s nemokára ráakadtak a tőzre. *Herzmann* Károlynak, a Lloyd-kávéház tulajdonosának a harmadik emeleten levő lakásán égett a padló gerendázata. Ez az égő lakás éppen az értéktőzsde óriás és díszes terme fölött van, az égő gerendázat tehát a nagytérmeny mennyezete volt. A mennyezet csapógerendából van összealkotva s gipszalakzatokkal kiofrázva. A terem két emeletnyi magas.

Amíg a tűzoltók megérkeztek, a házbeliek már nagyban loesolták *Herzmann* előszobájának a kövezetét, ahonnan legjobban tödült elő a füst. Egy pár eményseprő is akad, akik megbontották az előszoba kövezetét s ekkor már látszott, hogy a tűz a gerendázatban pusztít. Megérkeztek nemokára a tűzoltók is — elsőnek az V-VI. kerületi és a központi tűzörség s a vész elfojtásához látott. *Naszády* rendőrfogalmazó intézkedett, hogy a tűzben álló helyiség alatt levő értéktőzsde csarnokát kiürítsék. Sietve távoztak a tőzsdelátogatók s éppen idejében, mert a kétemeletes csarnok mennyezete, balra a bejárástól, a nagy csillár mellett óriási robajjal beszakadt. Amint az így támadt por és füst eloszlott, ott látszott egy összezuromt emberi alak.

Bors Mihály, 36 éves tűzoltó a szerencsétlen, aki a vékony padmalyon állt lezsakadt. Egyik társa *Faragó* János tűzoltó pedig ott fűgött kezével megkapaszkodva, a körülbelül három négyzetméter nyílas omladozó párkányán, egy másik pedig még idején félreugrott s így menekült meg a lezuhanástól s odasielőt társával *Faragó* t is megmentette veszedelmes helyzetéből.

A szerencsétlen *Bors* Mihály egészen összezuromt. *Dr. Marton* Sándor tűzseorvos sietett hozzá s mindjárt látta, hogy a buzdó tűzoltó életveszélyes sérüléseket szenvedett: *jobb lába két helyen is eltört, nyílt sebet ütve a comb husán keresztül, erősen vérezve, orrcsontja is eltört, ajkát összezsugorította s valószínű, hogy belső vézése is van, mert elvesztette eszméletét.*

Az orvos a sebesültet levitette a kávéházba, amíg a mentők is megérkeztek *dr. Löbl* mentőorvos vezetése alatt és *dr. Marton* Sándorral elvégzték az első kötevéket. A szerencsétlen embert ezután *Récsey* tanár osztályára szállították, de a rendőrség mind-egy nappal hallgathatta ki, mert éjjel után is eszméletlenül állapotban van.

Óriási tömeg lepte el e közben a tőzsdépalotna környéket, úgy hogy husz lovas és ötven gyalogrendőrt rendeltek ki a rend fenntartására.

A bőségesen ömlő víz e közben elepte a tűzben álló padozatot és valóságilag zuhogott az átázott mennyezeten keresztül a nagy csarnokba, melynek üvegfedelzetét is beszúrták, hogy a lappangó vész tápot nyerjen és lángra lobbanjon.

Nagy veszedelem kerekedett volna abból is, ha a beomlott lék mellett lévő és már megtámadott gerendára erősített csillár leszakította volna az amugy is meggyöngyölt mennyezetet. Valóságos életveszélylyel járt, míg ezt négy oldalról gerendákból felducolták, mert ha lezuhan, keresztül tör a első emelet padmalyát és kiszámíthatatlan kárt, veszedelmet okoz. Övintézkedéssül még a csarnok parkettjén felgyülemlett vizet is összelapátolták, sűrűrték s úgy hordták le kannákban, nehogy átázassa a padozatot.

A tűz keletkezésének a városi mérnök véleménye szerint két oka lehet. Vagy a kéménybe volt csapolva a gerendázat s attól fogott tüzet, vagy pedig a hiányosan szigetelt villamos vezeték gyújtotta meg a padozat valamelyik gerendáját, amely lappangva terjesztette tovább a tüzet, míg a kőpadlók hasadékan levegőhöz nem jutott s elhatalmasodott.

A veszedelmet, csak úgy három óra tájban sikerült egészen elfojtani. Fél négy tájban elvonult a tűzoltóság, csupán egy órség maradt ott, hogy ha esetleg a lappangó tűz az épület más részén is kiütne, rögtön kéznél legyen. Erre azonban nem volt szükség.

A szakértő-bizottság ma délután szemlét tartott a börzeépületben s megállapította, hogy a tüzet az okozta, hogy a harmadik emeletből kiágazó kéménybe belenyúlt egy mennyezetgerenda s ez fogott tüzet, mikor a kéményt égették. A tüzet azonban minden nagyobb baj nélkül fél 5 órakor teljesen eloltották. A bizottság elrendelte a harmadik emeleti lakásnak azonnal való kiürítését s hogy a másodemeleti csarnok beszakadt mennyezetét azonnal alátámaszssák. Ez nyomban meg is történt s holnap a csarnok már nyitva is lesz. A teremben levő csillár oly erősen áll, hogy arra vonatkozólag intézkedni oly kellett. A kár hozzávetőleg 2000—3000 forint.

Magyarok Rómában.

— A nagy nemzeti sarándoklás. —

Budapest, április 24.

Ezerötszáz magyar indult ma utnak Rómába, hogy a szent esztendő és a magyar katolikus egyház kilencszáz esztendő jubileuma alkalmából bemutassa hódolatát az egyház fejének. A társadalom minden rétegéből került ki a nagy sarándokcsapat, amely főpapjaink vezetése alatt tart az örök város felé. A magyar katolikus egyház biboros hercegprímása, *Vasary* Kolos maga akarta a sarándoklat élére állni, de egészségi állapot itthon maradásra késztette, a sarándokok mély fájdalomra. *Kalocsa* érseke, *Császka* György helyettesíti a hercegprímást, s vele együtt már tegnap utnak indultak báró *Hornig* Károly veszprémi, *dr. Steiner* Fülöp székesfehérvári és *Semrecsányi* Pál szepesi püspök. Ugyancsak tegnap utazott el *Csekonics* Endre gróf a magyar *Vörös-kereszt* Egyesület elnöke is két fiával, hogy Rómában a sarándokokhoz csatlakozzék.

Három hatalmas különvonat indult el ma délelőtt a Déli Vasut pályaudvarából, amely már kora reggel szokatlanul élénk volt. Még a vonatok összeállításra is visszatért a nemzeti karaktert a sarándoklatnak, mert vörös, fehér és zöld vonatnak nevezték el az egyes különvonatokat a megfelelő menetjegy színe után. Legelőbb a zöld vonat indult, amely husz, nagyobb részt harmadik osztály kocsiából állott, ezen jobbra a vidékiek mentek: szürös, ködmönös parasztemberek, nagykeudős, ingvállas, bekötött fejű asszonyok, kicsiny, távoli falvak jámbor lakói, papjuk vezetésével. Türelemesen, szinte áhítatos eszűdben várták az indulás idejét. Volt közöttük sok jómódú parasztesz család, de voltak szegény emberek is, akik hosszú időn át összekuporgatott állítelekből rakták össze az utiköltséget. Az első vonat indulásának ideje reggeli hat óra negyven percére volt kitűzve. Zöld vonatnak nevezték el ezt a vonatot, mert utasainak menetjegye zöld színű volt és a kocsi ablakán zöldszínű plakátok hirdették a számot, hogy melyik kocsi milyen számu jeggyel kell beszállni. A falusi népség bámulatos gyorsan és eszűdben helyezkedett el. Minden kocsi megtelt s a vonat a pontos időben elindult. Ezt a vonatot *Lachnit*, a magyar államvasutak főfelügyelője vezette, akit a sarándoklat vezetésére kért meg, hogy az utazás technikai dolgait vállalja magára.

A második vonatot szintén mintegy husz kocsiából állították össze, második és harmadik osztály kocsiából. Ez volt a fehér vonat. Utasai jobbra papok voltak, közöttük sok szeminiáriumi kék és fekete reverendában. Volt azonban sok falusi nép is, különösen kék mándlis, borotvált arcu svábok porcellán pipával, pirosképű svábasszonyok sötétszínű ruhában. Harmadik osztály kocsiába került különben a szeminiáriumi növendékek egy része is. Ez a különvonat nyolc óra után indult el.

A sarándoklat elítje a harmadik külön vonaton, a vörös vonaton kelt utra. Ezen utazott a többek között főpap: *Dessenffy* Sándor osztrák, *Bende* Imre nyitrai, gróf *Maisth* Gusztáv Károly erdélyi püspök, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát, *Halbik* Cyprián szentbenedekrendi apát, azonkívül sok kanonok, prépost, plébános és káplán. A sarándoklat főrangú résztvevői is ezen a vonaton mentek. Közük *Czirák* Jánosné grófné, *Ponoráz* Frigyesné grófné leányával, *Pallavicini* Edéné

örgrófné leányával, Edina grófkisasszonnyal, *Hohenlohe* Sarah hercegnő és többek. Az utazók közt különben sok asszony és leány volt, tavaszi toaletten, amely derűs színt hozott a fekete reverendák és jobbára sötét színű rubák tömegébe. A zarándoklat harmadik csoportjával utazott el *König* Gusztáv prelátus is, aki a zarándoklat rendezésének főfaktora.

Az első vonat holnap, szerdán este kilenc óra-kor, a második tíz óra-kor, a harmadik pedig tizenegy óra-kor érkezik Rómába. A zarándokok egyenesen szállásukra mennek. Másnap, csütörtökön a Szent Péter-templomban nagy istentisztelet lesz, amelyen *Kalocsay* Alán cisztercita rendű áldozó pap országgyűlési képviselő mond prédikációt a szent évről és a magyar katolicizmus kilencz éves jubileumáról.

Nagy művészek a – kritikusról.

Egy párisi újságíró azt a kérdést intézte a leg-ékelőbb francia művészekhez, hogy mi a véleményük az ottani kritikusról. A művészek szellemesen válaszoltak a kényes kérdésre. A legérdekesebb válaszok a következők:

Coquelin:

Kész örömet közlöm majd urasággal ószinte véleményem a kritikusról, mielőtt — penzióba mentem.

Sarah Bernhard:

Haragszom a kritikusra, mert mindig szememre vetik a soványságot. Pedig egyrészt soványságnak köszönhetem a hírnevem. Mint egy angol zseni, faképnél hagyhatnám a pályámat, ha meghíznék. Feláldozom művészetemnek az étvágyomat, és ráadásul még gunyolnak is!

Mme Réjane:

Őn arra kér, írjam meg önnek, mi a véleményem a kritikusról. Lehetetlen! Mert én mindig olyan véleménnyel vagyok a kritikusról, mint ők voltak rólam, az utolsó premió után.

Mouret Sully:

Kérdésre csak olyan levélben válaszolhatnék, melynek első bekezdése így hangzana:

— Uram,

mire a sorokat kézhez kapja, én már nem vagyok az élők sorában!

Ennek a levélnek a megírásához pedig egyelőre semmi kedvem.

Mlle Reichenberg:

Ha még egyszer kedve kerekedik vermet ásní valakinek, kesessen magának nálamnál ostobább áldozatot. Kollégáim között akad elég.

Baron:

A kritikus még egy fokkal veszeiyesebb az asszonynál is. Mert az asszony legrosszabb esetben agyonbeszél; a kritikus agyon is hallgathat, ha kedve tartja.

Mint utolsó egy elsőrangú író szerepel a listán.

Zola Emil:

A kritika szakaszott olyan, mint a párisi túzörsg. Mielőtt szerencsétlenség történik valahol, másnap megjelennek a túzoltók, hogy elpusztítsák a romokat.

*

Amint ebből a néhány szemelvényből kitűnik, a párisi színészek nem sok jót mondanak a párisi kritikusról. De ezt a nem sokat legalább óvatosan mondják!

FŐVÁROS.

(*) A községi választók összeírása. A főváros összes kerületeiben ma fejezték be a községi választók összeírását. Az összeírás ezuttal az országgyűlési választók ujlajstroma alapján történt, amelybe már az adóhatalékosokat is felvették. Az idei összeírás eredménye a következő: az I-ös kerületben 2170 (az 1897-iki összeírás alkalmával 1686), a II-ikben 1207 (890), a III-ikben 1150 (1147), a IV-ikben 1870 (2726), az V-ikben 2866 (1728), a VI-ikben 6417 (4754), a VII-ikben 3900 (4312), a VIII-ikben 2630 (2899), a IX—X-ikben 2800 (2403).

(*) A mérnöki hivatal új szervezése. Elhatározott dolog, hogy a székes főváros mérnöki hivatala részére új szervezés-szabályzatot állapítsanak meg. Az ügy érdekében ma délelőtt értekezletet hívott össze *Halmos* János polgármester, amelyen abban

állapodtak meg, hogy az előtanulmányok megtétele céljából fölkéri *Rényi* Dezso főjegyzőt, továbbá *Kaiser* János, *Czigler* Győző és *Steinhardt* Antal fővárosi bizottsági tagok. Ennek a kiküldött két bizottságnak az elnöke *Halmos* János polgármester lesz.

(*) Adókövetés. A fővárosi adókövető bizottságok holnap, e hó 25-ikén a következő helyrajzi számú házakban lakók III. osztályu keresetadó javaslatát fogják tárgyalni: Az II. kerületben az országúti 8812—5435. hrszámig a külön beidézettöket; a IV. kerületben a 441—469. hrszámig és a külön meghívottakat; az V. kerületben az első bizottság a visszamaradtöket és 845—853. hrszámig, a második bizottság az 1155/1166/10—1192. hrszámig; a VI. kerületben az első bizottság 3558—3577. hrszámig a külön meghívottakat, a második bizottság 1578—2921. hrszámig a külön meghívottakat; a VII. kerületben az első bizottság 4787/b—4809. hrszámig, a második bizottság 4266—47/16—4276—78/b hrszámig; VIII. kerületben az első bizottság 6161—6179 és 7280—7281 hrszámig a külön meghívottakat; a IX. kerületben 8831/b—8704—8874/5 hrszámig a külön meghívottakat.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** *Jászai Mari*, mint *Niobe*. A *Vigszínház* felevenítette ma este a *Paulton*-testvérek zseniális angol bohózatát, a *Niobe*-t, *Jászai* Marival a címszerepben. Ugy a darab, mint a művész alakítása a darabban, bőven ismeretes előttünk s a mai este mégis úgy hatott ránk, mintha a művészetnek valami úde, friss szellője csapott volna meg bennünket. *Jászai* Mari figyelmét már akkor megragadta a *Niobe*, mikor még halvány sejtése sem volt arról, hogy ezt a szerepet valamikor mint szerződtett tagja a *Vigszínház*-nak fogja eljátszani s a mult évben szufolt házak előtt, a legzajosabb sikerrel játszotta el néhány estén át a *Niobe* szerepét a lipót-körtüi színházban. Meg tudjuk érteni, hogy ez a szerep ingerelte a művész ambícióját s méltónak ítélte a maga nagy művészetéhez. Modern keretben eljátszani az ó-kor klasszikus vilá-gának egy alakját, igazi színpadi gourmanderia lehet a nagy magyar tragikára s aki őt ebben az alakításában csak egyszer is látta, annak igazi művészi gyönyörűséggel telik meg a lelke. A bohózatos keret, amelyben *Jászai* Mari *Klasszikus* *Niobe*-ja elejétől végig mozog, bizonyos sokatlan pikáns izt ad ennek az alakításának. A nagy művész, a mellett, hogy egy hajszálnyira sem tér el *Niobe* klasszikus megraj-zolásától, szinte kifogyhatatlan a finomul jellemző vonásoknak a kitalálásában, amelyek a klasszikus alakot bájosan felszeggé teszik, a modern alakokkal való vonatkozásában. Ahogy *Jászai* Mari az angol nevelőnőnek uszályos ruháját görög tunika gyanánt kezeli, ahogy a modern ruha-minták közt válogat s ahogy antik allűrjeivel beleillesz-kedni igyekszik *Dunn Péter* ur modern környezetébe s ahogy ezt a modern környezetet az ó klasszikus formákhoz szokott szeme majd visszataszítónak, majd meg nevelésének találja, mind olyan minuciózus gondai és művészi raffinemental kidolgozott becses részlet, amely *Jászai* Mari *Niobe*-ját a művészi tökéletességnek arra a magaslatára emeli, amely a nagy magyar tragikát minden alakításában jellemzi. Ismételjük, hogy művészi gyönyörűség volt őt nézni s ennek a gyönyörűségnek a hatása alatt állott ma este a *Vigszínház* közönsége is, amely nem szűnt meg az egész estén át ünnepelni a művésznőt. Nyílt jelenésekben és a felvonások végen zajos tapokra ragadta a házat, úgy hogy újra meg újra meg kellett jelennie és köszönni az óvációkat. *Hegedüs* kitűnő *Dunn Péter* ma este is tele volt finom humorral. A többi szereplő: *Nikó* Lina, *Hunyadi* Margit, *Varsányi* Irén, *Kalmár* Piroska, *Balassa*, *Tapolczai*, *Szerémi* teli ambíciával és tüzzel játszottak. A ház az érdekes előadásra szépen megtelt. (M—s.)

** *Opera*. Az Operaházban holnap szerdán *Carmen* kerül színre berletoltlyamban *P. Bartolucci* Viktória vendégfelleptével a címszerepben. a többi szerepüket *M. Rotter* Gizella, *Berti* Mimi, *Payer* Margit, *Kertesz*, *Taktai*, *Várady*, *Dalnoki*, *Kornai*, *Mihályi* éneklék; a magántáncot *Schmidek* Gizella táncolja.

** *Két repríz a Népszínházban*. *Vidor* Pálnak, a *Népszínház* főrendezőjének és régi érdemes szín-művészenek s ifjú *Bokor* Józsefnek, a *Népszínház* karmesterének egy-egy régiebb nagyszerű darabja kerül színre a legközelebbi napokban a *Népszínház*ban. Csütörtökön *Vidor* népszínműve, az *Ingenyentök* kerül színre s ez alkalommal lép föl hosszas betegség után először maga a népszerű szerző is, ugyszintén *Blaha* Lujza asszony, ki mult heti gyöngéledéséből felüdült. Résztvesznek az előadásban mint főszerp-
lők: *P. Lukács* Juliska, *Csatai* Zsófi, *Siposné*, *Lápolnai* Irén, *Németh* József, *Szirmai* Imre, *Kiss* Mihály, *Tollagi* Adolf, *Horváth* Vince, *Szerdahelyi* Ferenc, *Kenedik* Károly, *Ujvári* Karoly. Szombatn 28-ikán ifjú *Bokor* József hosszabb idő óta pinenő operettje, *A kis alamu-szi* kerül színre, ezuttal 45-ödször, *Cbateau* Renard vicenő szerepében *Ámon* Margittal.

** *Pálmay* Ilka a *Népszínházban*. A jövő hét-főn fényes előadás lesz a *Népszínházban* az *Otthon* s a *Budapesti Újságírók Egyesülete* javára. *Pálmay* Ilka *Kinsky* grófnő fog fellépni két nevezetes szerepében: a *Nap és Hold* első felvonásában és a *Szép Heléna* második felvonásában. A két felvonás között a *Gyurkovics-lányok* első felvonása kerül színre a leg-gondosabbi szereposztással.

** *Melba* asszony *Drezdában*. *Melba* asszony a napokban a *drezdai* udvari operának lesz vendége. A művész két estén lép fel a *Luciában* és a *Traviatában*.

** *A Kadétkisasszony jubileuma*. Holnap, szerdán kerül színre a *Népszínházban* *Máder* Raul és *Pásztor* Árpád nagyszerű eredeti operettje, a *Kadétkisasszony*, huszonötödször. A szereposztás, mint az eddigi összes előadásokon, a premiere szereposztásával azonos. A címszerepet *Kürty* Klára játssza, a többi főszerepeket pedig: *Z. Bárdi* Gabi, *Csatai* Zsófi, *Németh* József, *Szirmai* Imre, *Raskó* Géza, *Kiss* Mihály, *Kovács* Mihály, *Tollagi* Adolf, *Ujvári* Károly, *Szerdahelyi* Ferenc.

** *Novelli* Béosben. *Ermete Novelli*, aki jövő hónapban a *Vigszínház*nak is vendége lesz, holnap kezdi meg vendégszereplését a bécsi *Raimund-Theater*-ben. A nagy olasz művész *XI. Lajos*ban kezdi meg vendégjátékát.

** *Szulamith* — századszor. *Goldpáden* és *Davidsohn* keleti operája e hónap 30-án, a jövő héttőn kerül századszor színre a *Magyar Színház*ban, amelynek az 1899. szeptember 28-án megtartott bemutató előadás óta egyik legvonzóbb műsordarabja. A jubiláris előadáson minden szerepet azok fogják játszani, akik a bemutató előadáson kreáltak, így *Szulamithot* *L. Komáromi* Mariska, *Abigailt* *Ledofsky* Gizella, *Absolont Bethly*, *Cingitang Rózahegyi*, *Monaoch Szilágyi*, a három kőr pedig: *Szilágyi*, *Boross* és *Beszenyei* lesz. A századik előadás ötletéből a színház a következő kis statisztikát állította össze arról, hogy a szereplők közül ki hányszor játszotta szerepét:

Szulamithot: *L. Komáromi* Mariska 80-szor, *Szeged* Vilma 14-szer, *Sziller* Izabella 6-szor; *Absolont*: *Bethly* 87-szer, *Vidor* 8-szor, *Rédei* 8-szor, *Horváth* 1-szer; *Abigailt*: *Ledofsky* Gizella 60-szor, *Róza* Lili 34-szer, *Dóri* Margit 6-szor; *Cingitangot*: *Rózahegyi* 81-szer, *Kardos* 15-ször *Iedny* 3-szor; *Monaocho*t: *Szilágyi* 75-ször, *Kardos* 25-ször; *Avidonót*: *Szilágyi* 7-szer, *Givéth* 93-szor; *Jeremiást*: *Boross* 7-szer, *Odry* 93-szor; *Belieziárt*: *Beszenyei* 100-szor és *Aront*: *Mátrai* 63-szor, *Sarjai* 37-szer játszotta.

A jubiláris előadásra egyek már ma kaphatók a színház elősaránokában levő pénztárnál s a jegy-árusító helyeken.

** *Uránia*. Az *Országos Nőképző Egyesület* április 25-én, szerdán este fél 8 óra-kor jótékonycélú műkedvelő előadást rendez az *Urániában*. Az előadás műsora: 1. József nádor és kora, írta *D'Artaignan*. Vetített képekkel és egy élőképpel, amelyben a nádorpár tiszteletére rendezett estélyen 1800-ban bemutatja *Pestmegye* ifjusága a verbunkost. 2. A szou-rász műterme (élőkép). 3. *Lavotta-Kády*: *Szigetvár* ostroma (magyar zenemű). 4. *Terefa* a kutnál. *Olasz jelenet* (énekos élőkép). 5. *Magándal*, előadja: *Kordü* Mariska, zongorán kíséri: *Tarnay* Alajos. 6. *Török* 4our (élőkép). 7. *Peigü* a *Hortobágyon* (melodráma). 8. *Magyar* cimér, allegoria (befelejtő élőkép). A műsor ötödik száma után szünet lesz, amely alatt a közönségnek megnyitják az *Uránia* első emeletén levő téli kertet. Jegyek keddtől fogva már csak az *Uránia* pénztáránál kaphatók. Az előadás estélyén a pénztárnál két választmányi tag részletes műsört árusít.

Rudnay Józsefné, az *Országos Nőképző-Egyesület* alelnökőne a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

Az *Országos Nőképző-Egyesület* szerdai jótékony-célú előadása alkalmából azaz a kérésrel fordult a jó-akaró áldozatköz közönséghez, hogy árvaik nevelésé-
hez hozzájárulni sziveskedjék. Egyesületünk sohasem szolta karácsonykor vagy egyébkor adakozásra felkérni a közönséget s Budapesten már vagy husz év óta nem rendezett saját javára jótékonycélú ünnepet vagy előadást. Így meg-egedettnék gondolom ezen alkalomnak fölszámolását a jelen kerelemerre. A legeszkélyebb összeget is hálaával fogadjuk s hirilapilag fogjuk nyújtani. Eddigleg a következ-
zők adakoztak: özevgy gróf Telesi Sándorné páholyát 100 koronával váltotta meg, gróf *Chotek* Rozsóné 20 koronát, *id. Emlch* Gusztávné 10 koronát, *Lipthay* Kornélné és *Fáty* Istvánné 6—6 koronát, *Fejér* Miklósné és *ifju* *Tamásy* Józsefné 4—4 koronát. Előadás estélyén az *Urániában* 2 választmányi hölgy a pénztárnál köszönetlő fogad bár-mily csekély adományt, valamint az elnökségi iroda is (*Zöldfa*-utca 40.)

** *József Egyiptomban*. A *Dalos Színház* leg-
közelebbi ujdonsága a *József Egyiptomban* című dal-játék lesz, amelynek főpróbáját 27-ikén, pénteken este hat óra-kor tarták meg.

** *Egy elfelejtett zeneszerző*. *Párisban* egy érdekes ember halt meg a napokban, nyolcvanöt éves korában. *Neve* *Boulanger* Ernő s a maga idejében egyik leginimpelebb zeneszerzője volt a párisi szin-padoknak. Egy negyedszázad óta azonban teljesen letűnt; elfelejtették. Utolsó műve a *Don Mucarde* című egyfelvonásos dalmű volt, amely 1875-ben került színre az *Opera Comique*-ben. Legjelentékenyebb műve a *Don Quixote* című három felvonásos opera, amelyet a *Theatre Lyrique* mutatott. Írt ezenkívül

egész sereg dalművet, amely hosszabb-rövidebb ideig volt műsoron.

**** József nádor és kora.** (Szerző a darabjáról.) Régi poros akták, elfelejtett titkok messze világából, a mikor még valóság volt a legenda is: onnan való az a világ, melyben a lelkek szüntelen álmodik. Mint valami anakronizmus, olyannak tűnik nekem a ma.

Hej bizony akkor — az én világomban — nem volt gőzmasina, az emberek sem éltek olyan gyorsan s ráérték idealizmust látni a prózában is. Ezek az ideálok elsárgult levelek, az a mult pedig már csak história.

Ebből a világból állítottam össze én: az ócska földiánsok kutatója, azt a képet, amely ma este az *Urania* színpadán fog fölírulni.

Azt akarnám, érezze a közönség is azt a régi zamatot benne, illatát annak a virágnak, amely akkor nyílt, mikor a „szép palatinusé“ megdobogtatta a daliás palatinus szívét, aki ma már szintén por és hamu — és mult ...

D'Artagnan.

*** Carmen a Telefon Híromdóban.** A Telefon Híromdó ma este ismét az Operaház előadását közvetíti az előfizetők lakására. A ma este színpadon *Carmen*-ben fellép operánk vendégművészei: P. Bartolucci Viktoria asszony is, s az előz garancia arra, hogy a Carmen meghallgatásául élvezetes estét szerezzenek maguknak mind-azon, akik a klasszikus zenét szeretik. — Az opera után érdekes újdonságokat olvastat fel a beszélő újság szerkesztője, majd még 11 óráig *katona- és cigányzene* lesz hallható a Híromdó kagylóin keresztül.

MŰVÉSZET.

□ **Művészeti ösztöndíjak.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter külföldre szóló művészeti ösztöndíjat illetőleg állami segínyt adományozott Barta Ernőnek, Basa Jenőnek, Bátky Józsefnek, Edvi Gyulának, Frischauf Ferencnek, Endrey Sándornak, Hradil Elemérnek, Keszthelyi Sámuelnek, Kiss Kálmánnak, Kláber Gyulának, Liuba Sándornak, Olgyay Viktornak, Rudnay Gyulának, Sándor Bélának, Szászvárosy Józsefnek, Tull Odónnek és Wogveracky Istvánnak.

□ **A Műcsarnokból.** A műcsarnok tavaszi tárlatán eddig ötvenhét kép kelt el 23.866 korona értékben. Ebből 8930 koronáért vásárolt a *hormány*, amely jobban *Pállya Celesztin* út festményét, *Welman Róbert* két képét, továbbá *Szinyei-Merse Páltól*, *Pacika Ferenc*től, *Barta Ernő*től egy-egy képet vásárolt. A *Műbarátok köre* 7080, a társulati nyereség tagok pedig 2730 korona értékű képet vásároltak a tavaszi kiállításról.

A kétezer koronás *Röck Szilárd-díjat* a tavaszi kiállításon ítéltek oda. Eddigi bejelentések szerint a művészek közül *Bosznay István*, *Tornai Gyula* és *Zempényi Tivadar* pályáznak a díjra. Akik még pályázni akarnak, április 24-ikén esti 6 óráig jelentkezhetnek.

A tavaszi kiállítás állami nagy aranyérme a 4000 koronás társulati díj és 450 koronás báró Harkányi Frigyes-díj pályabíróságának megválasztására a titkári hivatal csak április 24-ikén esti 6 óráig fogad el szavazatokat. A szavazatok összeszámozására kiküldött bizottság 24-ikén este 6 órakor tartja ülését a városi Igazgatási Műcsarnokban.

□ **Az Andrássy-ut szobral.** A király által a nemzetnek ajándékozott tisz szobor közül négy az Andrássy-utat fogja ékesíteni. A szobrokat a kör-teréren állítják föl, a Magyar Államvasutak Nyugdíjintézetének palotái elé, ahol most apró perkokban szökőkutak állanak. Az ide szánt négy szobor közül a *Zrinyi Miklós*t *Róna József*, *Boeckay István* erdélyi fejedelem alakját *Holló Barnabás*, *Bethlen Gábor*ét *ifjabb Vastagh György* és a *Pálffy Miklós*t *Szárnyaszkó Ferenc* szobrász mintázza. A három első szobor annyira készen van, hogy még az idén mind a három ércöntőbe kerül. *Szárnyaszkó* párisi műtermében készíti művét, amelyet ez év folyamán be kell fejeznie, mivel mind a négy szobor együttes leplezési ünnepe a jövő évre van kitűzve.

□ **Még egy művésztelep.** Nagybánya megrögtö a jeget: sorra támadnak most a vidéken a művésztelepek. Eddig már négyről van tudomásunk, most egy ötödikről írunk. Hir szerint *Sátoralja-Ujhelyen* a szolnoki művésztelep mintájára festőkolóniát akarnak berendezni. A művésztelep, amelynek élén *Margitay Tihamér* festőművész állna, *Ung, Bereg, Zemplén* s *Szabolcs* vármegyékre terjedne ki. Az ottani irányadó körökben az eszme élénk tetszésre talált. Hajlandóknak nyilatkoztak ezt az ügyet teljes lelkesedéssel felkarolni s kivevőleg segíteni, sőt még anyagilag sem zárkózósnak el a hozzájárulástól, ha a megalkotott művésztelep műveiből *Sátoralja-Ujhelyen* nyáron két kiállítás rendezetnék.

□ **A párisi szalón díjnyertesével.** A párisi szalón legnagyobb kitüntetését felett tegnap döntött a zsűri. A nagy aranyérem *Guilbert* építész, *Humbert* festő, *Verlet* szobrász és ifj. *Boulard* rézmetsző kapták.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

□ **Az Akadémia nagyhete.** Május 1-én veszi kezdetét a Magyar Tudományos Akadémia nagyhete, amelynek részletes programja a következő: *Május 1-én*, kedden délután 5 órakor az *osztályok ülési*. Tárgyak: A pályázatok eldöntése. Új pályázatok kihirdetése. Szavazás az ajánlott tiszteleti, rendes, levelező és külső tagokra. Az I. osztály javaslatot tesz a nyugjatalom és Marozibányi mellékületom odaitélesé iránt. — *Május 2-án*, szerdán délután 5 órakor *nagygyűlés*. Tárgyak: Az ünnepélyes közlés programjának bemutatása. Az osztályok jelentése a pályázatok eldöntéséről, új pályakérdésekről és választásokról. A jutalmat nyert pályamunkák jellegű leveleinek felbontása, a többi levelek elégetése. — *Május 3-án*, csütörtökön, déli 12 órakor az *igazgató tanács ülése*. — *Május 4-én*, pénteken délután 5 órakor *tagudaszó nagygyűlés*. Tárgyak: Az Akadémia tiszteleti, rendes, levelező és külső tagjainak megválasztása. *Május 6-án*, vasárnap délelőtt ünnepélyes közgyűlés.

□ **A Kisfaludy-Társaság** április 25-én szerdán délután 5 órakor, a Tudományos Akadémia kistermében ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Folyó ügyek; 2. A Borgia-szobák a Vatikánban, *Berzsenyi Albert* r. tagtól; 3. Szerencse fiú, elbeszélés *Vertes Arnold* r. tagtól; 4. A veretek, dícsereket nyert költői elbeszélés, *Szentessy Gyula* vendégtől; 5. Zárt ülés.

□ **A magyar heraldikai és genealogiai társaság** igazgató választmányja április 26-án, csütörtökön délután 5 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum földszinti tanácstermében ülést tart. Napirend: Aranyjelző koronák, *Ghyezy Pál* rendes tagtól. Folyó ügyek.

□ **A Magyar Földrajzi Társaság** e hó 26-án, csütörtökön délután 5 órakor felolvasó ülést tart a Tud. Akadémia üléstermében. Az ülés tárgyai: 1. *Berez Antal* bemutatja *Salvator Lajos* főhercegnek *Ramleh* című munkáját. 2. *Jacobi Dezső* eperjesi főgimnáziumi tanár értekezik a *törökpvázlatokról*.

SPORT.

***. A legújabb nevezések.** Szombaton, a Trial stakes napja előtt három érdekesebb verseny is elől, mely ha egyik sem nagy turizsenzáció, mégis lekötli a sportsmanek érdeklődését. Ezek közül a *Báthány* handicapre nem kevesebb, mint 27 lovat neveztek, olyan jó lovakat, mint *Per Butlers*, *Semper idem*, *Timár*, *Malteser*, *Ritka II.*, *Szeszély*, *Leader*, *Nickel*. A 4000 koronás *Viztorony* versenyre csak 6 lovat neveztek, *Per Butters* még két Dreher lóval, *Hängdian* és *Gagerrel*, továbbá *Szeszélyt*, *Aldomást* és *Nickert*. Elég jól végződött a *Turul-rátverseny* nevezése is; erre tíz igen jó gátlovat neveztek. A legjobbak is közül vannak: *Erbrprinz* és *Pharax*.

***. Bécsi löversenyek.** A „papir“ többé kevésbé érvényesülni kezd a bécsi versenyeken, ugy hogy ma már nem hagyta el annyi ember létörten a Freudenauf, mint az első napokon. A papir ugyan egyedül még nem a lovak klasszisa után igazodik, hanem inkább a szerint, hogy mit lovalog *Adams* a champion jockey — s aki ezután megy, az három futást ma is eltalált a hét közül. Máskülönbön a leg-érdekesebb futás volt ma a 20,000 koronás államdíj, amely mint eladó verseny megfélel a mi földmívelési minisztériumunk díjának. Amint előre kifejtettük, nem a legjobb lovak *Nickert* és *Adoma*, hanem *Pavolin* volt legelőb s a tavalyi korifeusok még helyre sem érkeztek be, hanem maguk elé engedték a tavaly flyernek ismert *Leadert* és a kitaró *Aldomást*. *Pavolin* győzelmében érdekes, hogy a jeles lovat báró Königswarter Hermann olosz pénzben vette tavaly báró Springer Gusztávól, hogy vezető lova legyen *Pátusnak* s ime, most 6 verte le a Springer-istálló egyik legjobb crackjét. *Pavolin* győzelme újabbán is nagyserű világot vet *Pátusra*: ilyen előzmények után csakugyan ló legyen, amelyik a Királydíjat el akarja venni a Saraband eskötől. *Semper idem* könnyű győzelme a Kriean-versenyben szintén a Königswarter-istállónak szerzett vagyont és dícsőiséget, a Galaor-handikapen pedig a sebes *Sarkantyú* bánt el a kitűnő flyer-társasággal.

A részletes eredményeket itt adjuk:

I. Nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távoiság 1100 méter. Mautner V. *Alglerje* (Adams) első, Dreher A. *Reducerje* (Sharpe) második, Blaszkovich El. *Felleg II-je* (harmadik). Azután: *Adolf*, *Viveur*, *Baloehard*, *Trilon*, *Eva*, *Fakir*. Itélet: könnyen 2 hoszszal nyerve, nyakhoszszal harmadik. Totalizátor: 10: 45, helyre: I. 50: 86, II. 50: 77, III. 50: 96.

II. Kriean verseny. Díj 3000 korona. Távoiság 1600 méter. Báró Königswarter *Semper idemje* (Adams) első, lov. *Lederer* S. *Ritka II-je* (S. Bulford) második, gróf *Fesztetich* T. *Bereuse* (Wilton) harmadik. Azután: *Avar* II., *Maichonness*, *Lauenta*, *Gondi*, *Lequevallo*, *Idepri*. Itélet: könnyen 3 hosz-

szal nyerve. 3 hoszszal harmadik. Totalizátor: 10: 43, helyre: I. 50: 72, II. 50: 66, III. 50: 91.

III. Galaor handikap. Díj 5000 korona, távoiság 1000 méter. Mautner V. *Sarkantyúja* (Black) első, Dreher A. *Dogmája* (Sharpe) második, Jankovich Gy. *Anuskája* (Adams) harmadik. Azután *Sandwich*, *L'astro*, *Féerie*, *Doppeldier*, *Deaf* & *Dumb*, *Gaudirole*, *Icalu*, *Feodora*, *Rózsi*, *Gezant*, *Biró* itélet: Igen könnyen három hoszszal nyerve, 2 1/2 hoszszal harmadik. Totalizátor 10: 47. Helyre- fogadások 50: 90 I., 50: 113 II., 50: 142.

IV. Államdíj. Díj 20,000 korona, távoiság 2400 méter. Königswarter H. *Pavolinja* (Adams) első, Springer G. *Leaderje* (Hyams) második, Sternberg A. *Aldomása* (Barker) harmadik. Azután *Adoma*, *Nickel*. *Biró* itélet: Biztosan háromnegyed hoszszal nyerve, négy hoszszal harmadik. Totalizátor 10: 40. Helyre- fogadások 50: 89, 50: 161.

V. Eladó handikap. Díj 2000 korona. Távoiság 1300 méter. Söllinger R. szász. *Testörje* (Wilton) első, Sényi S. *Esparsetteje* (Prudames) második, Oborai ménes *Cyranója* (Glechrist) harmadik. Azután: *Sweetheart*, *Vak Botyán*, *Isoldo*, *De lujo*, *Itourdio*, *Arod*, *Bandita*. Itélet: Könnyen 1 1/2 hoszszal első, 8t hoszszal harmadik. (A győztest 5100 koronáért megvásárolta gróf *Bentfeld Imre* és báró *Harkányi János*.) Totalizátor 10: 40. Helyre-fogadások: I. 50: 94. II. 50: 101. III. 50: 121.

VI. Nyeretlenek gátversenye. Díj 1800 korona. Távoiság 2400 méter. Herceg Auerperg *Pharaxja* (Williamson) első, gróf *Trauttmansdorff L. Ladraja* (Slinn) második, *Okolicsányi E. Monplaisirje* (Morton) harmadik, azután *Lacro*, *Virginie*. *Biró* itélet: Két hoszszal nyerve, 4 hoszszal 3-ik. Totalizátor: 10: 15. Helyre-fogadások: I. 50: 74, II. 50: 99.

VII. Freudenauf akadályversenye. Díj 1800 korona. Távoiság 4000 méter. Herceg *Taxis A. Gondolaja* (Williamson) első, *Garagos-Stello Zsuzsija* (Rosack) második. *Biró* itélet: Igen könnyen 3 hoszszal nyerve. Totalizátor: 10: 11.

TÖRVÉNYSEK.

A szobaur szerelme.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, április 24.

A *Ziegler József* bünpöre ma már a kíváncsiságot is érdeklődőket is becsalta a törvénszék folyóira. A kora reggeli órákban már százával tolongtak az emberek az esküdtészi terem üvegtojósója előtt s jobb ügyre érdemes kitarással ostromolták meg az a tököt. A zaj egyre nőtt s az elnök végre is kénytelen volt rendőröket hivatni, akik az ostromlótak visszaszorították.

Ez a játék gyakran megismétlődik az esküdtészi terem előtt s bajos elinni, hogy csakis a kíváncsiság hajítja oda ezeket az embereket. Vannak ott tanulók, jogászok, újságírók, okulást kereső komoly emberek is, akik nem juthatnak be a tárgyalósokra. Tehát a terem szűk és inkább a termet kell kiüvetíteni, mintsem minden érdekesebb bűnügyben a rendőrség ismert előzetekénységét igénybe venni.

A mai tárgyalás megnyitása után dr. *Visontai* védő kérésére a törvénszék elrendelte a *Ziegler* és *Sonnenberg* elmebeli állapotára vonatkozó orvosszakértői jelentések felolvasását, melyekből kitűnik, hogy mindkét vádlott sem most, sem a váduli cselekmény elkötvetésekor nem szenvedett elmebetegséget.

Ezután a törvénszék elnöke *Sonnenberg* Adolfot, a szerencsétlen *Paula* atyját hivta a törvénszék elé.

(A szigorú apa.)

— Akar-e tanuskodni a felesége és a leánya ügyében? — kérdi tőle az elnök.

— Akarok — feleli *Sonnenberg* határozott hangon. Aztán elmondja, hogy *Ziegler*t, a ki szegény fiú volt, azért vette a házába, hogy a gyermekeit tanítsa. Négy évig a fiammal lakott egy szobában, csak az utolsó évben atunk nekí külön szobát. Azt már régen tudtam, hogy a fiu udvarolgat *Paulának*, meg is kérte tőlem a kezét, de hogy ennyire jutottak, arról sejtetem sem volt. En *Paula* okos leánynak tartottam és tisztességes család gyermekétől nem várhat a tisztességes apa ilyent.

— Mikor tudta meg, hogy leánya gyermeknek adott életet?

— Csütörtökön meglátogattam a feleségemet, a ki akkor a *Rókusban* fekdött, az mondta el a dolgot.

— Tudta-e, hogy ki a gyermek atyja?

— Tudtam, *Ziegler* beismerte előttem.

— Hát azt tudta-e, hogy élt-e a gyermek?

— Azt nem kérdeztem.

— Csolálatos, hogy az egész családban senki sem érdekeltődött az iránt, hogy élt-e a gyermek vagy nem. Az is igen csodálatos, hogy a feleség, aki mindent magára vállalt a vizsgálát alkalmával, most *Ziegler* vádolja. Mi történt azóta, hogy *Ziegler* nem kimélik?

— Én nem engedem meg most már, hogy *Ziegler* elvegye a leányomat. *Ziegler* megtagadta a gyermekét, nem törődik családommal, boldogtalanán tett mindannyiunkat — ez nem mutat arra, hogy jellemes ember.

— Hát ön *Sonnenberg* *Paula*, ön miért nem akar most már tudni *Ziegler*ről?

Sonnenberg *Paula*: Mert megtagadja a gyermekét. Elnök: Nem azért, mert mecsőlte.

Sonnenberg Paula: Azt nem tudom, hogy megölte. Visontai védő (a tanuhoz): Hogy van az, hogy ámbár a vizsgálat folyamán tudták, hogy a feleségét gyermeköléssel vádolják, mégis kimélték Ziegler, most pedig mindent ő rá tolnak?

Elnök (közbevág): Mielőtt a tanu felelné, mondja meg a védő urnak, hogy nyugodtban beszéljen.

Visontai: Ha a vádlott merészkednék arra nézve utasítást adni nekem, hogy milyen hangon beszéljek, én méltóságodhoz fordulok s a tanu rendmentesítését kérném. Nehéz feladatnak van itt s nem esoda, ha Sonnenbergék viselkedése kihoz a türelmeből.

Az elnök: Nem helyénvaló, hogy a tanu a védő ur ezen kérdésére feleljen.

Sonnenberg megtagadja a választ.

Káldor védő: Folyamodtak-e a katonasághoz nőülési engedélyért?

Tanu: Folyamodtunk, de már a folyamodás körülményeiből láttam, hogy ez az ember nem akarja elvenni a leányomat.

Ziegler: En el akartam venni még most is elvenném, ámbár Sonnenberg avval fenyegetett, hogy ha a tárgyalás előtt el nem veszem Paulat, mindent reám fog hárítani. Paula ugyan eljött hozzám a lakásomra és arra kért, hogy ne vegyem komolyan az atyja fenyegetéseit.

A vádlott leány is megerősíti azt, hogy Ziegler-nél járt. Azért mentem hozzá — ugymond — mert félttem, hogy valami kárt tesz magában.

A törvényszék evvel befejezte Sonnenberg kihallgatását, de vallomásának ingadozó voltára való tekintettel nem eskütte meg.

(Orvosszakértők, tanuk.)

Most az orvosszakértők meghallgatására tért a bíróság.

Az elnök (Minich dr.-hoz): Lehet-e biztossággal megállapítani, hogy mi okozta gyermek halálát?

Dr. Minich: A vizsgálat során arra nézve pozitív adat nem merült föl.

— Hát az konstatálható-e, hogy a gyermek lélegzett?

— Egész bizonyossággal. Sőt abból, hogy az egész tüdő e egyetlenesen meg volt töltve levegővel, arra lehet következtetni, hogy a gyermek hangot is adott.

— Meddig élhetett?

— Percenkig.

Az ellenőrző orvosszakértő meghallgatása után a Sonnenberg Adolfné és Ziegler Adolf tanuinak kihallgatására került a sor. Fuchs Antalné nem tud semmit az ügyben vallani. Bressch Anna látta Sonnenberg Adolfné, amikor a lakásából kijött kosárral a karján s látta, hogy Ziegler nyitotta ki neki a kaput.

Az elnök: Meg mer erre esküdni?

A tanu: Nagyon is. (Derültséggel.)

Ziegler: Nem igaz, amit ez az asszony mond.

Az elnök: Sonnenbergné, igaz, hogy ez az asszony látta magát? Igazat mond ez a tanu?

Sonnenbergné: Igen, láttuk egymást.

Dr. Visontai védő (a tanuhoz): Hogy láthatta ön, hogy Ziegler nyitotta ki az ajtót, amikor Ziegler az udvaron volt?

A tanu: Hát láttam, amikor kinyitotta a kapu ajtaját.

Szabó Ernő tanu elmondja, hogy a szomorú eset előtt is, utána is eljárt a Sonnenbergék házához, hogy a házikasszonyt, aki magára volt hagyatva, vizsgálja. (Derültséggel.)

Az elnök: Volt önnél Ziegler tavaly augusztus 23-án?

A tanu: Nálam aludt. Nagyon nyomott hangulatban volt. Kérdeztem tőle, hogy mi baja, tán hisztérikus. Másnap tudtam csak meg, amikor az újságból olvastam, hogy Ziegler bajba került, hogy miért volt olyan kedvetlen.

Szabó Ernő kihallgatása után az elnök fölfüggesztette a tárgyalást, melyet délután fél négykor újból megnyitott.

(A délutáni tárgyalás.)

Zsitvay Leó elnök a bizonyítási eljárást befejezettelé nyilvánítja s felhívja a feleket, hogy esetleges indítványokat terjesszenek elő.

Visontai védő a szatadlábra helyezési ítéletábrái végzés felolvasását, Friedmann Bernát a gyermekruhák felmutatását kéri. A törvényszék a védőknek a bizonyítási eljárás kiegészítését célzó előterjesztésének nem ad helyet, amely határozat ellen a védők semmisségi panaszt jelentenek.

Ezután a kérdések feltételére került a sor. **Dr. Geguss Gusztáv** főügyész helyettes egy-egy kérdést terjeszt elő és pedig Sonnenberg Adolfnére gyilkossá, Ziegler József-re gyilkosság, Sonnenberg Paulára gyermekölés bűntette címén.

A védők bejelentik, hogy a vádhatóság által feltett kérdést teljesen magukévá tesszik. **Dr. Káldor Gyula** Sonnenberg Paula védelmében arra kéri a törvényszéket, hogy védenéire vonatkozzék, aki mint szülőanya kivételesen helytelen van, a főkérdést a btk. 284. §-ának feloldásával változtassa át. Azonkívül még egy mellékérdés szövegezését is kéri, vajon Sonnenberg Paula a szülés után akaratának szabad elhatározási képességével bírt-e?

Az esküdtek közül **Nedeczky Tibor** a kérdések mellé a két fővádlottra nézve még felvetetni kér egy kiegészítő kérdést arra nézve, ha a gyilkosság vádját alól felmentenek, hogy akkor az emberölésre és pedig a szándékos emberölésben való bűnösségre nézve is szavazhassanak?

A védők ismét tanácskozára mentek, hogy megszövegezzék ezeket a pótkérdéseket. **Dr. Friedmann Sonnenberg Adolfné** gondatlanságból okozott emberölés vétségében, Visontai dr. Ziegler Józsefet ugyanebben a kérdésben bocsátja verdikhozatal alá, mire a törvényszék a kérdések végleges szövegezése céljából tanácskozára vonult vissza.

A törvényszék csakhamar újból megjelent s felolvasta a kérdéseket, melyekben dr. Visontai és dr. Káldor megnyugdódtak. Friedmann Bernát ellenben semmisségi panaszt jelentett be,

(Perbeszédék.)

A perbeszédék sorát dr. Geguss Gusztáv királyi főügyész helyettes nyitotta meg, Hatalmas, remek szónoklata, melyben az igazi emberiséget melegsége s morálfilozófus okosságával csodálatos harmóniába olvad, nagy figyelemmel halgatta a teremben minden ember.

Tisztelet esküdtt uraim! A vádlottak — így kezdte az ékesülőt ügyész — úgy ahogy tudtak, beszámoltak önöknek cselekedetükről és most ítéletre várnak.

Mikor most ennek az ítéletnek kimondásához összeraknók uraim a ténybeli és jogi alapot, nyomom kell kismérnük őket azon a lejtőn, melyen a vádlottak elindultak és eljutottak ehhez a büntetéshez.

Az eset szörnyű rejtélyét kiartóan oldoztatunk a tárgyalás folyamán. Lelkiismeretesen egyeztetünk kidomborítani minden legcsekélyebb jelenséget, amelytől felderítését reményeltünk. A munka nem volt könnyű feladat. Az a hajnali szürkület, mely kétesen vetette oda halvány világot 1899. aug. 22. napjára virradóban erre a rémtetre, — nem tagadom, itt borongott hosszasan e teremben is, homályban hagyva egyidőre számos részletet és árnyékba vonva, hogy tisztán látnunk ne lehessen. Látnak-e önök immár tisztán esküdtt bíró urak, vagy fognak-e tisztán látni, — nem tudhatom, de a közös cél: az igazság megközelítése érdekében arra kérem önöket, hogy feladatuk megoldásánál ne aggaszsa vagy döbentse meg elhatározásuk képződését semmiféle nevezség, különösen pedig ne riadjanak vissza attól, hogy a tettesek beismerését és a cselekedet szentanunak vallomását nem vehetik tanácskozássuk mérlegébe. Mindezekre nincsen önöknek szükségük. A beismerés nem mindenkor ösztöne. Vannak okok, amelyek önvádra bírnatnak rá valakit. Az ember rejtett belső világába ember nem tekinthet be. A tanuk is hamisan vallhatnak, de lére is érthetők. A tévedésnek, a tudatos félrevezetésnek tisztaltalan elemei a tanuvallomásokból sohasem küszöbölhetők ki teljesen. Bizonyos nyomokat minden tettes önkénytelenül hagy és ez a három vádlott is bőven hagyott hátra az ő cselekedetében. Ezekből a nyomokból mindent megállapíthatunk. Hálózatt szövédi láthatatlanul mindnyájunknak léptei után és akarjuk vagy nem akarjuk: a lélekbuvar előt egyaránt odarajzolódik létriszonyainkból arényünk s bűneink története.

Ami ennek a három vádlottnak a történetét illeti, ez a történet mindaddig ugyanaz volt, ami a velük egyorsó többi emberé, amíg Sonnenberg Adolfné alkalomadoja, kerítője nem lett az elbukásra a saját leányának, Ziegler József pedig csábítója nem lett ama család leányának, melynek körében életfenn tartást és otthont talált. Ez a mély erkölcsi bukás volt életükben a forulópont. Sorsukat itt dobták ők belé a bűn sodrába, — az pedig könnyedén ragadta most már a vádlottakat oda, ahol megfeneklik a becsület, elsüllyed az erkölcsiség. A cselekedet, amelyben mindez kifejezést nyert, az én vádam szerint az, hogy ők hármán, a nagynya, az apa és az anya — megölték gyermeküket. — Az a gyermek volt ez, amelynek holttestét az orvosok felboncolták. A kis halott nem vitte el se születése, se halála titkát. A tudomány emberei megszóltatták őt.

Ezután Geguss éles jogi tudással fetergeti a szándéknak jelenségeit, majd a bűnvádi felelősség megosztására tér át s az előre megfontoltság fennforgását bizonyítja. Ebből kifolyólag vádolja Sonnenberg Adolfné és Ziegler Józsefet gyilkossággal, Sonnenberg Paulát pedig gyermeköléssel. Reámutat a büntett megoklására, ezt különösen Zieglerre nézve bizonyítja. Jellemet domborítja ki ezután, Ziegler egyéniségében ezt az okot — ugymond — rögtön megtaláljuk. A rut egoizmus, ez az ő legfőbb jellemvonása. Ime: Odadobta prédául nyomban az eset után és odadobta itt is annak a lesültó gyanunak menyaszonyát, holott azt állította róla, hogy szerette, annak a megbesztelenítő gyanunak dobta oda, hogy az a leány szabad szakmánya volt a kéjelgő szerelemnek. Nem a szerelemnek hozott ő szerinte ez a leány áldozatot, midőn odaadta neki szűzi testének ajándékát, hanem csak keltgett vele. Neki most már teher volt az ígért, hogy elvegye a leányt! Egy még el sem kezdett pálya elején egy gyorektartás és egy sürgősen megkötendő házasság bizonyára elvágja előtte a boldogulás útját. Pedig már lépéseket is tettek. De Ziegler cserben hagyja az eset után a leányt s másnőva megy. Ez nyert cselekedetében kifejezést, mint az ő lelki életének éret gyümölcse. Az anya és nagynya ennek a be nem vallott in oknak kétségessé megosztói voltak, mert őket meg a szegény kergette. A vádlottak minduntalan változtatott vallomásaikból a büntudat állapítható meg. A hazugságok láncolatával állunk itt szemben esküdttbíró urak! Ez is világot vet a büntetetre, mert az igazság kerüli a mel-lékutakat, egyszerűen fordulhat nélkül mondja el az igazat. Ezt az igazat, azt az igazságot keressék önök t. esküdttbíró urak! Részméről ezt kutattam, erre törekedtem és ha elérnem nem sikerült, ezt ne tulajdonítsanak önök az igazság hiányának, hanem annak, hogy emberi gyarlóság sohasem tolmácsolhatja azt olyan hiven, mint aminő hiven érezi.

A vádbeszéd után az elnök dr. Friedmann Bernátot hivta fel védbeszédének elmondására, dr. Friedmann tekintettel az idő előrehaladott voltára s a súlyos vádra, beszédének megtartását holnap délelőtt kilenc órára való elhalasztását. Kérésének helyt adott a törvényszék.

Nyiltér.

Védjegy

Vese, húgyhólyag, húgydara és közsvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a **Lithion-forrás**

Salvator

kütnő sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapesten, főraktár Edesky L. urnál.

Testgyógyászati műintézet.

Tám- és járógépek, Hessing-rendszéri műmellifűzők, műkezek, műlábak stb. haskötők elhízás és vándorvese ellen, görsegerharisnyák, kezesség mellett készítették **KELETI J. O.** orvos, széssi műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Allandó nagy raktár irrigatorokban és bidekben. Képs. árjegyek ingyen.

Somatose

(oldódó h. fehérnyé)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a „tápkészítmények ideálja” betegnek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógyanyag kereskedésekben.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

A háboru.

London, április 24.

A Reuter-ügynökség jelenti a Glencoe melletti boer táborból tegnapi kelettel: Szombaton hajnalban a boerok csapatai Mayer tábornok alatt ismét megjelentek az angolokat, kiknek Elandslaagt melletti táborát két oldalról ágyuzták. Csak miután több lövést tettek a boerok, jött válasz az angol táborból, de csak gyengén és a nélkül, hogy kárt okozott volna. Vajjon az angoloknak volt-e komoly veszteségük, azt nehéz megmondani. Néhány angol előőrsöt, kik a Mauser-fegyverek lötvölöba jutottak, lelőttek. Az új angol tábor jól meg van erősítő sáncokkal és ágyukkal, melyek mind jó kilövést nyújtó dombokon vannak elhelyezve. Most minden csendes.

London, április 24.

A Reuter-ügynökség jelenti Wakkerstromból, e hó 23-án estéről: A mai nap a viszonyokból képest nyugodtan telt el. Többzörös puskacsatározás volt. Mig az angol tüzérség hallgatott, a boerok ágyukkal tartósan lődözték az angol tábor, anélkül, hogy kárt okoztak volna.

London, április 24.

Az estilapok jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Policarof megállta a vízműveket, a nélkül, hogy komoly ellentállásra talált volna. A 8. gyalogdandár ezután a Leewok ellen nyomult és azt az éj beálltával elfoglalta. Az egész hadállás most már az angolok kezében van. Ezen a helyen már nem sok ellentállást várnak.

Marseille, április 24.

Leon mérnök, aki a oroszot bányaműveket Transvaalban képviseli, ideérkezett és egy újságíróval a bal szemén levő sérüléséről beszélt, amelyet ez év január 12-én kapott, midőn Kimberley bombázását vezette. Leon hangsúlyozta, hogy a boerok csodálatra méltó lövészek és tűzerek és utalt az angolok roppant veszteségére, amely 40.000 emberre rug, míg a boerok csak hater ezer embert és ezek közt is csak 600 halottat vesztettek. Leon azt hiszi, hogy a boerok csak arra fognak szorítkozni, hogy megmaradjanak a defenzívában, sőt szükség esetén még Protóriát is feladják s a megközelíthetlen hegyek közé húzódnak. Ha Anglia az annexiót kimondaná, 150.000 emberre volna szüksége, hogy az országot megszállja, amékre az azzal a békét helyreállítaná. A klíma az európaiakra és európai lovakra kedvezőtlen. Egy európai intervenciónak oda kellene irányulnia, hogy a becsületes, heroikus nép lemezárlását megakadályozzák, amely népként nagysága abban is megnyilvánul, hogy még Portugália ellen sem alkalmazott represszáliákat, habár az az angoloknak a Beiran való keresztívonulást megengedte. Európa nem tudhatja meg a valót, mert az angolok a táviratokat elfogják. Leon végül Botha boer táborukot igen ügyesnek mondta, amíg az angol tábornokok felett ellátó kritikát mondott. (Havas.)

TÁVIRATOK.

Berlin, április 24. A birodalmi gyűlés első olvasásában tárgyalta a közveszéyleti betegségek leküzdésére vonatkozó törvényjavaslatot. Gomp, Endemann és Müller (Sagan) rokonszenven beszélnék a javaslatról, de némely aggodalmakat hoznak föl és a javaslatot a bizottsághoz kívánják utasítani. Gróf Posadowsky államtitkár megcafolja az aggályokat és a törvényhozási intézkedés szükségességét bizonyítja. Arra a rendelkezésre, hogy a szövetségstanos felhatalmaztassék, hogy szabályozza a betegségelidőzőkkel tett kísérletek ügyét, a bécsi szomorú esetek szolgáltatják okot.

Róma, április 24. A pápa ma Skrbensky lovag prágai hercegeket kihallgatáson fogadta.

Az olasz királyi pár Nápolyban.

Nápoly, április 24. Az olasz király és a királyné Pelloux tábornok és Basselli miniszterek kíséretében ideérkeztek a tídvőrség elleni kongresszus megnyitására, s a nápolyi herceg és neje, valamint a genouai herceg fogadták őket. Az egybegyűjt őriási néptömeg a királyi párt élénk ovációkban részesítette.

Vilmos császár és a lex Heinze.

Berlin, április 24. Most hire jár, hogy a császár is ellenzi a lex Heinzet. Beszélik, hogy a birodalmi kancellárnak március 31-iki születésnapjára albumot ajánldékozott a királyi kastélyokban lévő képek másolataival. Mikor a kancellár kinyitotta az albumot és megpillantotta benne a Watteau-féle meztelen alakokat, mosolyogva megjegyezte: — Szerencse, hogy a lex Heinze még nem törvény.

Mire a császár leplezetlenül kinyilvánította nemfeszességét a birodalomgyűlésnek együgyű határozata felől.

Ezt az elbeszélést hitelesnek mondják.

Düsseldorf, április 24. Egy itt megtartott általános művész-gyűlésen elhatározták, hogy Goethe-szövetséget alapítanak, továbbá, hogy csatlakoznak a művészek általános tiltakozásához a lex Heinze ellen.

Hay államtitkár távozása.

London, április 24. A „Globe” jelenti New Yorkból, hogy Washingtonban az a hír terjedt el, hogy Hay államtitkár a novemberi választások után valószínűleg elbáryja hivatalát. Utóda valószínűleg Choate, az Egyesült Államok londoni nagykövete lesz.

A hármass szövetség az olasz parlamentben.

Róma, április 24. Sciaccia della Scala képviselő bejelentette a kamara elnökének, hogy interpellációt fog intézni Pelloux miniszterelnök-höz és Visconti-Venosta külügyminiszterhez, melyben felvilágosításokat fog kérni a hármasszövetség államainak politikai és kereskedelmi viszonyairól.

A szerzői jog védelme.

Berlin, április 24. A birodalomgyűlés ma az irodalmi, művészeti és fotografiai termékek szerzői jogának védelme tárgyában Ausztria-Magyarország és Németország között létrejött megállapodást tárgyalta. Körber igazgató elfogadásra ajánlja a javaslatot azzal a megokolással, hogy a megállapodás kölcsönösösen alapzik. Minthogy a szerzők felek törvényei különböznek, szükséges volt az alapelvek részletes feltüntetésé.

Esche elismeri, hogy az egyezmény haladás az eddigi állapotokhoz képest, de azért mégis vannak némi aggodalmak. Különösen új elvet lát annak a meghatározásában, hogy mely mű tekintendő bel-földi terméknek. Magyarország néhány pontban előnyben van Németországgal szemben.

Müller Meininger aggodalmat táplál arra nézve, hogy az egyezmény tíz esztendőig maradjon érvényben. Különbön is jobb lett volna bevárni a szerzői jogra vonatkozó novellát.

Wanz titkos tanácsos azt mondja, hogy a javaslatban foglalt rendelkezések jobbák a semminél. Most nem lehetett többet elérni.

A vitát azután berekesztették és az egyezményt első és második olvasásban elfogadták.

Nemzetközi kedveskedések.

Konstantinápoly, április 24. A szultán táviratot küldött a német császárnak, amelyben köszönetet mond annak a kutnak a fényképeért, amely a sztambul-i Ahmed-tért díszíteni fogja s amelyben a szultán újabb bizonyítékát látja a császár barátságának.

A columbiai lázadás.

London, április 24. A Morning Postnak jelenti Washingtonból: Az Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy beavatkozik a columbiai lázadásba, ha a lázadók megtámadják Colont. A csendes-óceáni állomás hadihajói azt a parancsot kapták, hogy készen legyenek arra, hogy Colonba induljanak. Venezuelai jelentések szerint forradalom készül Castro elnök ellen. Az idegenek elutaznak Carracasból.

A fokföldi vasut.

London, április 14. A Daily Telegraph jelenti Fokvárosból: A fokvárosi kereskedelmi kamara tegnapi évi közgyűlésén Logger elnök ramutatót arra a veszedlemre, amely a nagy Hal-öbölhől Bulawayóig tervezett és nagyjából német területen át vezető vasut építésében rejlik. Érthetetlen, miért nem tanácskozott Rhodes Cecil ebben az ügyben a fokföldi parlamenttel, holott erre nézve 1895-ben a Chartered Company nevében világos ígéretet tett. A fokföldi kereskedőknek kötelességük ellene szegülni e vasut kitérésének, amely a London és Rhodésia közötti távolságot 1300 angol mérfölddel megrövidíti, tehát veszedelmes versenyfársává válnék Fokvárosnak, amely most Dél-Afrikának legnagyobb áruelcsözö centruma.

Földcsuszamlás.

Falkenau, április 24. Alsó-Chodauban egy gazdaság közelében megmozdult egy körülbelül száz méter hosszú földdarab, minek következtében a gazdaságot fenyegető repedés és süppedés támadt, úgy, hogy az ott lakó embereket ki kellett költöztetni. Egy házigázdának a házán is támadt repedés, amely azonban nem teszi szükségessé a bennlakók kitelepítését.

Törökország és Amerika.

Köln, április 24. A Kölnische Zeitung konstantinápolyi levelezője a török-amerikai konfliktusra vonatkozólag azt táviratozza lapjának, hogy a konstantinápolyi amerikai ügyvivő megtagad minden értesítést, de Amerika a Középtengerre küldendő flottája számára Angliában már szentet rendelt és a rendelkezés magasbár árat engedélyezett, mert kikötötte, hogy a szentet esetleg később egy keleti kikötőbe szállítsák. Valószínű azonban, hogy Törökország még a flotta megjelenése előtt engedni fog, aminek aztán az lesz a következménye, hogy a többi hatalmak is kártérítési igényeket fognak támasztani.

Konstantinápoly, április 24. Alexandretből jelentik, hogy az odavál amerikai konzult két amerikai honosságot nyert örmény család hajószállításakor bántalmazta a rendőrség, s mely nem akarta megengedni, hogy az illetők Amerikába utazzanak. A konstantinápolyi amerikai ügyvivő részéről energikus lépéseket várnak.

Lázadás Indiában.

Kairó, április 24. Ide érkezett levelek, melyek közül egyet a „Leira” című lap közölte, azt állítják, hogy az afrikai Indiában fellázadtak.

A kongói kegyetlenkedések.

Brüsszel, április 24. A képviselőház ma folytatta Lorand interpellációjának tárgyalását, mely a Kongóállam Mongalla tartományában a bennszülöttek ellen elkövetett kegyetlenkedésekről szól.

A külügyminiszter felolvassa a Kongóállam vezetőikének hozzá intézett levélét, melyben tiltakozik a kamarában a Kongóállam ellen emelt vádak ellen és utal a Kongóállam civilizáló munkájának kitünő eredményeire.

A hadügyminiszter elismerését fejezi ki a belga tiszteknek, a kik a nagy afrikai mű sikeréhez hozzájárultak. (Igen helyes! jobbról.)

Van der Velde (szocialista) megbélyegzi azt a kizsákmányoló rendszert, a mely a Korgo államban dívik. További fejtegetései során Van der Velde kemény szavakat mond a király ellen és végül azt kérdezi, hogy vajjon elvállalja-e a kormány a felelősséget az elkövetett kegyetlenségekért.

Közgazdasági távirat.

Liverpool, április 24. (Gabonapiac.) Kaliforniai buza 1 p-vel olcsóbb. Dunamenti tengeri 1 p-vel olcsóbb. Liszt változatlan. Az idő szép.

New York, április 24. (Terménytőzsde.) (Zárlat) Gyapolt: New Yorkban helyben 9.13/16 (9.12 1/2). Májusra 9.37. (9.24). júliusra 9.32. (9.32). New-Orleansban helyben 9.5/8. (9.3/8). — Petroleum Stand white New Yorkban 9.05. (9.25). Stand white Philadelphában 9.—. (9.20). Refined in Cases 10.25. (10.45). Credit Balances at Oil City 1.57. (1.52). — Zsír: Western steam 7.50. (7.35). Robe és Brothers 7.75. (7.60). — Tengeri iránzata szilárd. Áprilisra —. (—). Májusra 44.—. (43.3/4). Júliusra 44.7/8. (44.3/8). — Buza iránzata szilárd. Piros ősi helyben 78.1/2. (79.1/2). Szeptemberre 78.1/8. (72.7/8). Áprilisra —. (—). Májusra 72.1/2. (72.1/4). Júliusra 72.5/8. (72.3/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/2 (3.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 8.—. (8.—). Májusra 6.70. (6.75). Júliusra 6.75. (6.75). — Liszt: Spring Wheat clears 2.70. (2.70). — Cukor: 3.15/16. (3.15/16). — Ón: 30.15. (30.65). — Réz: 17.25. (17.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 24. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza iránzata szilárd. Áprilisra 65.1/8. (64.3/4). Májusra 65.1/4. (64.7/8). — Tengeri iránzata szilárd. Májusra 38.1/4. (37.7/8). — Zsír: Áprilisra 7.02. (6.92). Májusra 7.02. (6.92). — Szalonna short clear 7.35. (7.40). — Sertéshús: Februára —. (—). Áprilisra 12.55 (12.45). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naplár. Szerda, április 25. — Római katolikus Mark ev. — Protestáns: Mark. — Görög-orosz: (április 2.) Vazul pk. — Zsidó: Niszán 28. — A nap két 4 óra 38 percek. — Nyugszik este 6 óra 46 percek. — A hold két éjjel 2 óra 21 percek. — Nyugszik délután 2 óra 17 percek.

Az ország miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A Horv. Népkép.-Egyesület mükedvelői előadása az Uránában este fél 8 órakor.

A Magyar Jelölő Hitebank 30-0-0 nyereségekkel nyelveinek sorsolása délután 4 órakor a bank helyiségeiben.

Az Országos Közegészségügyi Egyesület felolvasó ülése délután 6 órakor (Eszterházy-utca 5. sz.)

Ifjúsági előadás a Nemzeti Színházban délután fél 3 órakor.

A Kisfaludy Társaság ülése délután 5 órakor az Akadémia kistermben.

A Klótdl-Szeretődés-Egyesület ülése délután 4 órakor a Lipót-utcai új foházban.

Nemzeti múzeum: Képtára és néprajzi tára (Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tára 1 korona belépődíj mellett meglátogathatók.

Tavaszi tárlat a városigeti Múzeumban, nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt.

Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.
Folies Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.
Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olesőbb szállodája.
Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kérékpárterem.
Fetanyós Metropoli szálloda. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Újonnan berendezett fényes étterem.
Futzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza I-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy asszony.

Tudok egy asszonyt: szokót, szépet.
A kék szemében láz, igéret;
Tudok egy asszonyt, a ki szenved,
Ki sóvárog tilos szerelmet,
S mert van, akit kell szeretnie:
Szerelmével nem megy semmire.
Kálváriája tiszta útját
Kisértés árnyai befutják,
S ő még mindig robotba csókol
S hiszi, hogy soha meg nem hódol.
Acél, mely vár a mágnésére
S nem mer sietni közelebe,
De a mágnest véletlen útja,
Ha az acél nem is kutatja,
Felé viszi: inog, megmozdul
S hirtelen a mágneshoz simul . . .

Révész Tivadar.

+ **Milliomosné mint vádlott.** Mrs. Howard Gouldnak kellett megérnie azt, hogy szabónője bepanaszolta. Mrs. Gould április 18-ikára megjelent a bíróság előtt komornája társaságában és helyet foglalt a védője mellett. Fekete selyem ruha volt rajta, fekete bolero kabátkával és széles övvel, valamint magas gallérral és orosz aranyhímzéssel ellátott manóhette-ekkel. Kalapját nagy fekete tollak díszítették és beárnyalták az arcát. A pár tárgya egy derék volt kék prémbarsonyból, amelyet Mrs. Gould visszaküldött, mert nem jól illett neki. Miután megeskettették, Mrs. Gould elmondta a derék történetét a legnagyobb részletességgel. Meglátta Mme. Mirabella kirakatában és lement az üzletbe, hogy megvásárolja. Mme. Mirabella ajánlkozott, hogy csinál egy éppen olyan derekat és Mrs. Gould ebbe beleegyezett azzal a feltétellel, hogy ha készen lesz, próbára a házába hozzák, mert ő ehhez van szokva. Mértéket vettek neki, s a derekat nemsokára a lakására küldték. Mrs. Gould borzasztó képet festett erről a próbáról. A háta nagyon hosszú volt a deréknek, a vállak nem illettek és a galléria szörnyen összeszorította a nyakat. Visszaküldte a derekat és megtagadta a kifizetését. Ujabb próba következett, ismét eredménytelenül. A panaszos képviselője, Mr. Lasky, aki nem igen volt járatos a divatárnyúzetben, nagy hátrányban volt Mrs. Gould szakértelmével szemben. Mr. Lasky ügyfelével folytatott hosszas bizalmas beszélgetés után kissé zavarban a következő kényes kérdést intézte:

— Mindig ugyanazt a fűzöt viseli Mrs. Gould?

— Igen — felelte a vádlott milliomosné minden habozás nélkül.

— Csakugyan mindig ugyanazt viseli? — kérdezte újra hihetetlenül a panaszos védője.

— Mindig.
— Mindig ugyanazt a fajtát?
— Mindig ugyanazt a fajtát!
— És mindig egyformán áll?
— Igen, mindig magam veszem fel.
— De honnan tudja, hogy mindig egyformán áll?

Itt Mrs. Gould védője végre közbeszólt és tiltakozott az indikációk folytatása ellen. És Stevens bíró csatlakozott hozzá. Mindennek ellenére Mr. Lasky megkérdezte még:

— A próbálásnál mindig ugyanazt a ruházatot viselte?

— Igen, ugyanazt. Fölcsörélem néha mással — mondotta Mrs. Gould guynosan — azonban annak is mindig ugyanazt a szabása és ugyanazt a minősége.

Aztán egy kérdésre Mrs. Gould kijelenti, hogy a derekat a legjobb szándékkal rendelte meg, hogy megtartsa és kifizesse.

— És van önnek arra pénze, hogy kifizesse? — kérdezte a védő a szokott sablonnal.

— Van arra pénzem, hogy kifizessem — szólt a dollárkirályné komoly hangon.

Döntés nincs még, de egyelőre inkább az volt az érdekes, hogy fest egy milliomosné a vádlottak padján a szabónőjével szemben.

+ **Egy lépés hossza.** Egész tudományos és szakértői mozgalmat idézett elő ebben a kérdésben két berlini tejkereskedőnek a pörösködése. L. tejkereskedő eladta a boltját S.-nek és háromszáz márká bánatpénz kikötésével arra kötelezte magát, hogy ezer lépésnyi kerületben nem nyit hasonló üzletet. L. ezzel az összeggel hátralekban maradt, bizonyos idő múltán azonban mint bánatpénzt lefoglalta magának, mert megállapította, hogy L. kollegája nyolcszázhatvan lépésnyi távolságban nyitott boltot tőle, egy lépést nyolcvan centiméternyi számítva. L. ügyvédet fogadott és pörölt, S. ügyvédet fogadott és védekezett. A bíróság először is a kataszteri hivatal véleményét kérte ki a távolságra nézve. A kataszteri hivatal úgy vélekedett, hogy a távolság 0.672 kilométer, vagyis nyolcszáz negyven lépés, a lépést nyolcvan centiméteresnek számítva. A panaszos azonban kétségbe vonta, hogy egy lépés hossza nyolcvan centiméter volna és azt állította, hogy egy lépés csak két láb, tehát körülbelül hatvan centiméter. A bíróság a vádlott javára döntött, amit a következőkben okolt meg. A vádlott állítását, hogy egy lépés hossza nyolcvan centiméter, a katonai gyakorlati szabályzat támogatja, amely szerint a menetelésnél egy lépés nyolcvan centiméter. Ezt a lépést pedig csak akkor lehetne ebben az esetben mértékül venni, ha be volna bizonyítható, hogy a felek ezt a lépést gondolták. A valóságban azonban egy rendes férfi lépésnek a hossza nem nyolcvan centiméter. Még a

rendes menetelésnek is csak 76-128 centiméter a hossza a német hadseregben (Vierowit, Daten und Tabellen für Mediciner.) A rendes menetnél a természetes lépésnek a hossza Vierowit szerint 61.4 centiméter, Laudois (Physiologie des Menschen) szerint átlag hat-hét deciméter. A lépés hosszát tehát átlag hatvanöt centiméterre állapíthatják meg. És ez megfelel a tapasztalatnak is. Mindezt mérlegelve a vitás távolság 1033 lépés. És ennek következtében a vádlottat elutasították.

+ **Hajótöröttek.** Cebra sziget közelében óriási hajó szerencsétlenség történt. A Hupet gőzhajó hatvan emberből álló legénységgel hagyta oda Jáva-szigetét. A hajó cukrot vitt. Cebra-szigetig jó utjuk volt. Itt azonban vihar érte őket től és a hullámok annyira ostromolták a hajót, hogy a kazantüzet eloltották és a hajó süllyedni kezdett. A mentőcsónakokat a hullámok elsodorták, nem maradt egyéb hátra, mint hogy tutajokat állítsanak össze. Éjjel szállottak át e bizonytalan tákolmányokra és ez ezután bekövetkezett szenvedés leírhatatlan volt. A kormányos elbocsátta, hogy az egyik tutajt a hullámok az ő tutajukhoz vágta, mire amaz felfordult és a cápa-k szemük előtt falták fel szerencsétlen társaikat. Borzasztó látvány volt a fertelmes vízi fenevadakat látni, amint egymással viaskodtak a vérző zsákmányért. Nemsokára egy másik tutajt is felfordult és a rajtalevők valamennyien a tengerbe estek. A véletlen szerencse úgy akarta, hogy éppen akkor nem volt cápa a közelében és a vízbe hulltak idejekorán fölkapaszkodhattak a tutajra. De élelmüket már nem tudták a falánk szörnyetek elől megmenteni. Részt az éhségtől elgyötörve, részint, mert meggyőződtek róla, hogy a tutaj csakhamar a hullámok martalékaivá válik, a hajótöröttek elhatározták, hogy ismét visszavevessék hajójukhoz, ami kimondhatatlan fáradalmak után sikerült is nekik. Két napig bolyongtak a hajóroncsban, amely minden pillanatban ki volt téve az elsüllyedés veszélyének, mire egy kis szigethez értek, amely mellett horgonyt vetettek. A benszülöttek ételt és italt hoztak a végképp kimerült hajótörötteknek és a szigetre szállították őket. A törzsfőnök hajót bocsátott rendelkezésükre és Manilába küldte őket, ahol barátságos fogadtatásra találtak.

+ **Világító bombák.** Az acetilénnek egy új és nagyfóntosságú alkalmazására jöttek rá. A fejlett tengeri hajózás dacára gyakran megesik, hogy egy-egy hajó szerencsétlenül jár a nyílt tengeren s nem tud elérni a partokig. A fejlett technika gyakorlatilag értékesíthető jelzőkészüléket eddigelő nem tudott csinálni, amelyeket az így szerencsétlenül járt utasok felhasználhattak volna s így teljesen a véletlenre volt bízva a sorsuk. Annál nagyobb most a tengerészek

REGÉNY.

UJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(68)

Ágota hallgatott. Csakugyan szegény-gyalázat, hogy ilyen embereknek, mint Irgens, nem juttatnak még annyit sem. Hisz utóvégre elvinné magát, de —. Ágotára nagy hatást tett ez az őszinteség. Hogy ebben az emberben nincsen kicsinyen szemérmeskedés. Őszinte, nyílt, de segíteni még sem lehetett rajta.

— Különbem sem tudom, hogy biztos-e az életem ebben a városban, — mondta Irgens mosolyogva. — Bizonyosan elbeszélte már Olenak, hogy illetlenkedtem önnel?

— Még elmondhatom, — mondta Ágota nevetve.

Nem, tehát nem mondta el. Oh, Ágota nem gyermek. Aztán meg most haza utazik s ezzel vége.

A kocsi megállították s kiszálltak, tovább mentek az uton s hangosan beszélgettek, kacagtak; Irgens arra kérte, hogy bocsássa meg az előbbi gondatlanságát, de evvel nem azt akarja mondani, hogy el akarja vagy el tudja őt feledni. Nagyon nyugodtan beszélt és semmi olyant nem mondott, amit hirtelenkedésnek lehetett volna nevezni.

— Szeretem önt — mondta aztán — de értem, hogy nem lehet reményem. De marad valamim, amire egész életemben támaszkodhatom, a tollam. Olykor-olykor majd írok önről egy költeményt, amelyért azonban nem szabad megharagudnia. Igen, idővel majd javul a helyzet s száz év múlva ezt is kiheverem.

— En nem segíthetek rajta — mondta Ágota.

— Ahogy veszszük. Mindenesetre . . . Igen, előbb azt mondta, hogy hagyjak időt önnek, hogy várjak, mit akart evvel? Vagy csak úgy mondta?

— Igen.

Tovább mentek és most mezőre értek. Irgens lelkesedéssel beszélt a messze kéklő erdőkről, a dombokról, egy felkantározott lóról, egy munkásról, aki egy kerítés mellett gurgolt s a kerítést ácsolta. Ágota hálával volt eltelve iránta; belátta, hogy legokosabban cselekszik, ha tartózkodóan viselkedik s nem izgatja fel Irgent. Irgens azt is mondta, hogy ha nem szegélyné magát, egy pár emléksort is írna most neki. Csak egy pár sort, ami éppen eszébe jut. Ne higgye, hogy ez affektáció. Nem.

— És Irgens irt egy pár sort.

Ágota föléje hajolva belenézett az írásába. Látni akarta, hogy mit ír. Mosolyogva és kíváncsián kérte, hogy belenézessen.

— Kérem! Szívesen! Egyébként nem is érdemes, hisz láthatja. Nem is kerekedik ki ebből semmi különös, amíg haza nem megy s az asztalánál nem írja. Akkor talán. . . Ott talán. . . Nem, az ilyesmit egyedül kell.

Nem semmi. Különbem is sohasem szokott felolvasni, soha. Még olyan ember nem volt, aki őt felolvasni hallotta volna; ki nem állhatja; azt csak tegyek mások.

Ágota igazat adott neki.

— Tudja-e különben — mondta — most, hogy olyan közel hajolt hozzám s majdnem rám hajította a fejét, esendes imát mondtam magamban, hogy bárcsak örökre így maradhatnánk s ezért vonakodtam megmutatni önnek azt, amit írtam.

— Irgens — mondta most Ágota lány hangon — mi volna, ha igent mondanék?

Szünet.

Egymásra néztek.

— Az volna az . . . hogy egy másiknak, Olenak azt kellene mondania, hogy: nem!

— Igaz . . . De most már késő, igen, késő. Nem is szabad gondolnunk ilyesmire . . . De ha megvizsgálatná . . . Nemesak maga szenved . . . én is sokra becsülöm magát . . . Magát és mégis . . .

Irgens ügyesen fogadta el ezeket a hízogó szavakat. Megfogta Ágota kezét, megszorította, sokat mondó pillantást vetett rá s aztán újból eleresztette a kezét.

Igy mentek végig az uton, sohasem voltak még ilyen közel egymáshoz, mikor az új kerítéshez értek, a munkás ember felpillantott s levette a sapkáját. Most egy ajtó előtt állottak. Egy pillanatra néztek egymást, egy szót sem szóltak s esendően megfordultak. Egy szót sem szóltak.

Most újra a kocsiba ültek, Irgens kezében tartotta a kis csomagokat, meg sem mozdult, nem erőszakoskodott. Ágota mind nagyobb bámulattal nézett rá. Hogy ime most már a saját kezét is megkötözi s ezért, mikor arra kérte, hogy holnap még ne utazzék el, beleegyezett, megígérte.

Mikor ki kellett volna fizetni a kocsiért, Irgens hiába kufatott a zsebében, nem talált pénzt s végre is Ágotát kellett megkérnie, hogy fizessen. Ágota pedig hálás szívvel fizetett, csaknem elfeledte. Igazán ügyetlenség volt tőle, nagyon zavarba hozta szegényt. Ágota úgy örült mint a gyermek, hogy a zsebébe nyulhatott, pénzt vehetett elő s kifizethetett érte mindent.

Másnap már délelőtt együtt voltak. Végig mentek a kikötő-parton, elfojtott hangon beszélgettek, mindkettőjük szívében az elfojtott izgalom tombolt. Szemükből gyöngédség sugárzott, folyton egymásra néztek. Pillantásukkal simogatták egymást.

(Folytatása következik.)

örme, hogy végre sikerült olyan biztos jelzőkészüléket létrehozni, amelyet a magukra hagyott utasok könnyen felhasználhatnak. Ez a montókészülék a párisi világkiállításra készült acetilén bomba. Elve a következő: Egy nagy vastartóban ezer kilogramm kalociumkarbid van. A tartány egyik nyílásán víz esőpöng be, a másik nyílásán a kiáramló acetilén ég. Ez a bomba úgy van elhelyezve egy szirtén a nyílt tengeren, hogy messziről egy puskalövés a tengerbe lökheti. Ha tehát egy szerencsétlenül járt hajó utasait a tenger sok pontján elhelyezett ilyen bombák egyikébe sodorja a vihar, akkor az már messziről világít s ha egy ügyes lövéssel a vízbe taszítják, akkor valóságos tengerengést idéz elő, s mérföldekre elhalszik a robbanása. A tengerészek nemzetközi kongresszuson fogják ezeknek a világító bombáknak az elhelyezését kieszközölni, s mivel a kivitel elé semmiféle technikai akadály nem gördül, valószínű, hogy a jövő években már fel is állítják ezeket a világító bombákat.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A budapesti közüti vaspálya-társaság ma dél után tartotta XXXV-ik évi rendes közgyűlését budavári dr. *Országh* Sándor elnöke alatt. Az első megnyitván a gyűlést, konstatálja annak határozatképességét.

Az elnök a jegyzőkönyv vezetésére *Gaszner* Béla kir. közjegyzőt, hitelesítésére *Sárványi* József és *Valkó* Lajos részvényeseket kéri föl. Majd bemutatja és üdvözlöi a kormány képviselőjét *Mándy* Lajos miniszteri tanácsost. Következett a napirend első pontja, az igazgatóság évi jelentése, a zárszámadás és évi mérleg bemutatása s a felügyelő-bizottság jelentése.

Az évi jelentés szerint a tiszta nyereség a múlt évről áthozott összeggel együtt 4.237.035 korona 92 fill., melyből osztalékul részvényenként 30 korona, az élvezi jegyek után 20 korona kifizetését javasolja az igazgatóság, míg a fennmaradó 815.215 korona 92 fill. nére új számlára való átvitelét indítványozza. A jelentés előterjesztése után *Kovács* József részvényes indítványozza, hogy a részvények után 32 korona, az élvezi jegyek után 22 korona osztalék fizetessék, 815.000 korona helyett csak mintegy 600.000 korona irassék elő az új számlára. Majd azt ajánlja, hogy az igazgatóság rendkívüli közgyűlést hívjon össze a végből, hogy a társaság külön tartalékainak egy harmada a részvényesek által teljesített felépítési költségek visszatérítésére fordítottassék. Ezenkívül kéri az igazgatóságot, hogy olyanok tervezetéseitől és építéseitől, melyek megfelelő jövedelmet nem hajtanak, aljion el. *Eifer* Daniel részvényes két kérdést intéz az igazgatósághoz. Először, hogy 1899-ben hany részvényt bocsátottak ki, és másodsor, hogy mi az oka az árfolyamok hanyatlásának?

Dr. Links Ármán kéri, hogy mi az oka annak, hogy az idei nyeresémet-átvitel nagyobb a tavalyinál? **Dr. Uilmann** Pál részvényes a mérlegre nézve több megjegyzést tesz és részletes felvilágosításokat kér. Erre vonatkozólag indítványait írásban is betervezi.

Az interpellációkra haraszt *Jellinek* Henrik vezérigazgató nagyszabású beszédben válaszolt, kiterjeszkedve minden kérdésre és megvilágosítva az igazgatóságnak ugy pénzügyi, mint üzletforgalmi politikáját. Mindenekelőtt kiemelte, hogy a társaság külön tartalékaiat visszafizetésre fordítani nem lehet. Annak az a rendelkezése, hogy az engedély idő alatt együtt maradjon s a kormányhatósági engedély szerint a komatok osztalékokra nem fordíthatók.

Ami az új vonalak építését illeti, azok mindenképp fel volt véve a területhasználati szerződésbe és így azok kiépítésével a társaság csak kötelezettséget teljesített. Az igazgatóság pénzügyi művelésére mindig a közgyűléstől kért és kapott felhatalmazást. Az igazgatóság elve mindig az volt, hogy a részvényesek érdekeit a társulat érdekeivel együtt biztosítsa és megővje. Ezek az érdekek ugyanis közösek és azonosak. A részvényesek érdekeit pedig csak akkor biztosíthatja, ha aillandó érdekeket tart szem előtt, amint ez egy harmadot év óta fennálló társaságnál másként el sem képzelhető. De az igazgatóság szem előtt tartja azt is, hogy a pénzügyi érdekeivel ellentétben nem kerüljön. A régi részvényesek érdekeinek megővése szempontjából helyes és méltányos, hogy az új részvényesek bizonyos betéteket adjanak, amely a valódi értéket legalább megközelíti. Az osztalék kérdésében az igazgatóság mindig arra törekedett, hogy annak bizonyos jarakterjeleket közösen közzön. Ezért nem alapította azt tisztán az elért nyeresemre, hanem tekintetbe vette a vagyoni és általában a pénzügyi helyzetet. A mai depresszív viszonyok nem voltak alkalmasak az osztalék fölemelésére. A társulat pénzügyi viszonyai oly konszolidáltak, hogy azokat a pénzügyi hullámzásai alig érintik. A tőzsdei árfolyamok kepdözésénél azonban sok más körülmény játszik közre. Utal e részben az utóbbi pár évben beállott nagy devaluációra. Az aranykutatás kiterjedt az állampapírokra, egyéb értékekre, sőt a fővárosi hazakra és egyéb ingatlanokra. Természetesen halással volt ez a társulat részvényeinek tőzsdei árfolyamára is, de a cimetek belső értéke azért mitsem változott, a viszonyok a társaság vagyont nem alternáltak. A részvények átlagos belső értéke a mérleg szerint maradt 870 korona.

az élvezi jegyeké 670 korona. A jelenlegi általános depresszió megszűntével ez a körülmény a tőzsdei árfolyamban is kifejezere fog jutni. Ami a nyeresémet-elővitelt, illetőleg átvitelt, ez a folyamánya az igazgatóság üzleti politikájának. E politika egyik főelve az, hogy a társulat tevékenységét, a közüti vasutat építése és üzembem tartása által ki nem merítette. Az igazgatóság iparkodott az átháramló tőke mellett szabad felzetellen, önálló vagyon teremténi, hogy az osztalékot ne mindig egy forrásból legyen kénytelen meríteni s esetleges megrázkódtatások idején lehessen mire támaszkodnia. Ez volt az oka a helyi érdekű vasutak építésének is, amelyek szintén hozzájárultak az üzleti forgalom élénkítéséhez és az üzlet biztosításához. A nyeresémet-átvitel esetleg rossz vonalak építése esetén is biztosítja az osztalék stabilitását.

Feljegyzéseit sok gyakorlati példával kísérte a vezérigazgató, akinek beszédét gyakran szakította félbe zajos helyeslés és éljenzés. A beszéd hatása alatt mind a négy részvényes felszólaló visszavonta indítványát és elismeréssel adózott a vezérigazgató beszédének és üzleti politikájának.

Náthán részvényes javaslatára ezt az elismerést jegyzőkönyvbe is foglalták. A közgyűlés erre a jelentéseket tudomásul vette és a felmentvényt egyhangúan megadta. A napirend második pontjaként *Jellinek* vezérigazgató javasolta, hogy a forgalmi személyzet segélyalapja további 100 ezer koronával dotáltassék és így 500 ezer koronára fölemeltesék, a tisztviselők nyugdíjalapja pedig az alapszabályszerű 500 ezer koronára kiegészítessék.

A közgyűlés e javaslatokhoz egyhangul hozzájárult, valamint ahhoz is, hogy *Bossányi* László elhunyt igazgatósági tag emléke jegyzőkönyvben örökíttessék meg. Végül az alapszabályszerű választásokat ejtették meg.

A telepítés. *Darányi* földmívelésügyi miniszter a telepítési alapról telepítési célokra megvette báró *Kemény* Domokos és *Pál* aisé és felső-detrehemi 2120 kat. holdnyi birtokát katasztrális holdankint 240 koronáért. A birtokok a mezőfösznek Torda-Aranyos vármegyében eső részén fekszenek a 90-95 telepes család elhelyezésére alkalmasak. A detrehemi birtok betelepítése a jövőben fog megtörténni. A telepítési alapról eddig az állam 14482 kat. holdat szerzett meg telepítési célokra és pedig az Erdélyrészi vármegyékben 7922 kat. holdat, *Krassó-Szörény* és *Temesmegyében* 6560 holdat.

A Magyar-Franco. Biztosító Részvénytársaság a mai napon tartotta meg évi rendes közgyűlést *Beniczky* Ferenc elnöke alatt, amelyen az 1899. üzletévre vonatkozó igazgatósági jelentés, zárszámla és mérleg előterjesztetett. Az igazgatósági jelentésből kiemeljük a következőket:

A tükzárbiztosítási üzlet a lefolyt évben sem mutat fel javulást. Az utóbbi időben sajnosan mutatkozó, a biztosítási üzlet szoliditását veszélyeztető törekvések megnehezítették üzletünk egészének fejlesztését és terjesztését és szűkösre szűkítik, hogy első sorban az éveken át ernyedetlen munkássággal szerzett üzletállományunk megtartására fordítsuk figyelmünket. Azon felelő szerény nyereség pedig, mely az üzlet rendes lefolyása mellett elérhető, lényegesen csökken az azon jelentékeny áldozatok által, melyek a jelezett viszonyokból társaságunkra nehezednek. Az 1899. évi jegyzület lényegesen kedvezőben folyt le, mint az 1898. évi, de azért az elért nyereség az előző évek jelentékeny veszteségeit még csak meg sem közelíti. A zárszámadásban kimutatott 137.879-25 korona nyereség hóvafordítására az igazgatóság a felügyelő bizottsággal egyetemben javasolja, hogy abból a részvénytőkének megfelelő 4%-os osztalék fejében 100.000 kor. fizettessek ki, 4.545-51 kor. az alapszabályok értelmében az igazgatóságnak, tisztviselőkének járó jutalék, 3787-93 korona a tartalékkal javára; az ezek után fennmaradó összegből pedig 16.212-07 korona a társasági tartalékoknak 100.000 koronára való kiegészítésére, végül 5000 korona a tisztviselők részére létesített nyugdíjalap növelésére fordítottassék és a fennmaradó 8332-74 koronájú összeg az 1900. évi számlára vezetessék elő. E javaslatok a közgyűlés által egyhangul elfogadotván, az igazgatóság indítványára egyuttal elhatározotott, hogy a részvényenkint járó 8 korona osztalék e hó 25-től kezdve minden 1899. évi augusztus 1-én kibocsátott részvény után a 10. sz. szelvényátvele mellett a társaság főpénztárána kifizettessek.

Utó erdőipar részvénytársaság cég alatt új vállalat alakult meg a mai napon, mely vállalatnak célja: fatermelésünket előbbre vinni, fakivitelünkön lendíteni. A részvénytársaság alapítókeje 4.700.000 korona, 23.500 darab 200 korona névértékű, bemutatásra szóló részvényre osztva, melyre készpénzben 30% fizetett be a Hazai Bank Részvénytársaságnál. A részvénytársaság igazgatóságába bevalásztattak: dr. *Chorin* Ferenc országgyűlési képviselő (Budapest), dr. *Győrffy* Gyula orsz. képviselő (Budapest), *Ocsér* Alvin bankigazgató (Lőbau). *Popper* Sándor báró nagyiparos (Bécs), dr. *Rohn* Gusztáv ügyvéd (Bécs), dr. *Straucher* Benno, reichsrathi képviselő (Czernowitz) és *Wohlfarth* Rudolf kereskedő (Trást); a felügyelő bizottságba pedig: *Bácher* Bernát csász. tanácsos (B.ló), *Frishmann* J. G. igazgató (Budapest), dr. *Guthelf* Alfréd ügyvéd (Berlín) és *Reimann* Lázár igazgató (Budapest). Közvetlen az alakuló közgyűlés után tartott igazgatósági ülés a részvénytársaság elnökévé dr. *Chorin* Ferencet, alnökévé pedig *Ocsér* Albint választotta meg. A

társaság üzleti tevékenységét **Báró Popper** Sándornak a Királyhözön tul és Bukovinában fekvő vállalatainak megszervezésével szándékozik megkezdéni.

A nemzetközi vasúti tarifa-bizottság április 25., 26. és 27-én tartja az idei üléseit Freiburg im Breisgauban. A magyar királyi államvasutak részéről *Szajbely* Kálmán királyi tanácsos, igazgatóság helyettes, a kassa-oderbergi vasut részéről *Szekula* Gyula főfelügyelő a tarifa-bizottság értekezleteiben való részvétel céljából ma Freiburgba utaztak.

A Dunagőzhajózási Társaság nyári menendrendje. Május elején lép életbe a Dunagőzhajózási Társaság nyári menendrendje. Naponként postahajók közlekednek Passau, Linz, Bécs és Budapest között. Budapestről hetenkint háromszor közlekednek postahajók Zimony, Belgrád, Orsova, Turn-Severin és Galacig és mefordítva. Ezek a hajók ebben az évben közvetlenül, tehát hatóváltás nélkül közlekednek. Bécs (Weissgerber) és Pozsony között naponta egy helyihajó közlekedik május elsőtől Bécsből délután 5 órakor felé és délután 6 órakor felé. Budapest, Kalocsa és Mohács között naponként összekötés lesz. Szeged, Títel és Zimony között a személyszállító hajó vezegy szolgáltatásban közlekedik háromszor hetenkint. Haromszor hetenkint közlekedik a személyszállító hajó Belgrád és Sabac meg Belgrád és Dubrovica, ugyszintén Galac és Tulcia között. Engelhartzell és Linz között a helyihajó hétfő kivételével naponként, Guin—Melk és Melk—Krems—Hollenburg között pedig naponként közlekedik. Naponként helyihajók közlekednek Budapest területén, Zimony—Belgrád és Pancsova között. Nyári menendrend-példányok ingyen kaphatók.

Szesszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 37,50 korona pénzben, 38,— korona áruban. — *Bécsben* 41,60 korona, illetve 42,75 korona.

Borjavásár. 1900. évi április hó 24-én. (A budapesti mahavásártéri vásári pezútar részvény-társaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1432 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, nővendék marha 23 darab, bárány élő 33 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételékből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 50—68 f-ig, I. r. 70—78 f-ig, kivételes 84 f, kilónkint, leölt borju — f-ig, II. r. — f-ig, kivét. — f, kilónkint, leonvás nélkül. Bécsi leölt borju — f-ig. Nővendék marha 44—52 f-ig kilónkint, I. r. — f-ig. Bárány élő 10 — k, leölt bárány — k-ig, kivételes ár — k-ig páronkint. A vásár szilárd irányzat mellett nyílt meg, később azonban ellanyhult s a felhajtás egy része eladatlan is maradt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 24.

Mérsékelt kínálat és csekély kereslet mellett 18.000 metermáza buza került forgalomba tartott áron. Rozsot 10 fillérel magasabban jegyezték. A forgalom élénk kereslet mellett 3000 metermázát tett. Tengerinek szilárd árak mellett élénk volt a keresete.

Eladatott:

Buza: Tiszavideki: 200 mm, 80 5 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 45 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 45 f., 600 mm. 78 k. 8 K. 25 f.

Pestvidéki: 500 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 f.

Tolnai: 150 mm. 75-5 k. 7 k. 92 1/2 f., 300 mm. 72 k. 7 K. 90 f.

Fehér megyei: 1400 mm. 77-5 k. 8 K. 30 f., 400 mm. 74-5 k. 8 K., 500 mm. 73-5 k. 7 K. 80 f.

Csabai: 500 mm. 78-5 k. 8 K. 45 f.

Dunavideki: 1760 mm. 75-5 k. 7 K. 57 1/2 f.

Makói: 1000 mm. 77-2 k. 8 K. 40 f.

Hartai: 2000 mm. 74 k. 8 K. 07 1/2 f.

Pancsovai: 4000 mm. 73-8 k. 7 K. 75 f.

Raktár b ó l: 3200 mm. 74-8 k. 7 K. 70 f.

Mind 8 hónapra.

Ros: 1000 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 82 1/2 f., 200 mm. 6 K. 67 1/2 f., 500 mm. 6 K. 82 1/2 f., 400 mm. 6 K. 80 f. 6 K. 6 K. 71 1/2 f.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 65 f., 900 mm. 5 K. 58 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 27 1/2 f., 100 mm. 5 K. 25 f.

Ár: 200 mm. 6 K.

Készpénzfizetés mellett.

A készruar hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

B u z a	kilo	50 szigor mm ár		50 szigor mm ár	
		K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
iszavideki	6	75	7.8	7.75	7.95
•	•	73	7.3	7.15	7.35
•	•	74	7.4	7.15	7.35
•	•	78	7.9	7.15	7.35
(féhérmegyei)	6	75	7.3	7.25	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.5
•	•	78	7.3	7.25	7.5
pestvidéki	6	77	7.3	7.25	7.5
•	•	76	7.2	7.15	7.35
•	•	77	7.3	7.25	7.5
dunasági	6	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
bácsai	6	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	77	7.3	7.25	7.45
•	•	78	7.4	7.3	7.5
•	•	78	7.4	7.3	7.5

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1900. április hó 25-én.

P. Bartolucci Viktória asszony mint vendég.
Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerzerette Bizet. Szövegét írták Meilhac és Halévy L. Fordította Abrányi Emil. Személyek:

Don José	Kertész	Lilas Pastia	Gonda
Escamillo	Takács	Carmen	Bartolucci
Dancaire	Váradi	Micaela	Rotter
Remendado	Dalnoki	Frasquita	Berts M.
Zuniga	Kornai	Mercedes	Payer M.
Morales	Mihályi		

Kezdetre 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. április hó 25-én.
Ifjúsági előadás d. u. 2 1/2 óraker.

Bánk bán.

Eredeti szomorujáték 5 felv. Írta Katona J.
Este:

A nők barátja.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta ifj. Dumas Sándor Fordította Kürthy Emil. Személyek:

De Ryons	Náday	Jano de Simrose	Márkus
Montégre	Horváth	Leverdetné	Helvey L.
De Simrose	Császár	Hackendorf	Nagy
Des Targettes	Bercsenyi	József	Faludi
De Chantain	Dezso	Inas	Narcisz
Leverdet	Vizvári		

Kezdetre 7 1/2 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. április hó 25-én.
Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. április hó 25-én.
A férj vadászni jár.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Georges Feydeau. Fordította: Mihály József. Személyek:

Justinian	Hegedüs	Babette	Munkácsi
Léontine	Lánczy L.	Gustave	Góth
Latour	Nikó L.	Bridois	Gyöngyi

Kezdetre 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. április hó 25-én.
Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Írta Pásztor Árpád. Zenéjét szerzerette Máder Raoul. Személyek:

Williamson	Németh	Leila Ullah	Bárdy
Lucy, leánya	Küry	Robertson	Raskó
Billy	Szirmai	Wattkins	Kovács

Kezdetre 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. április hó 24-én.
Veronka.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták A. Vanloo és G. Duval. Fordították Molnár Ferenc és Makai Emil. Zenéjét szerzerette A. Messager. Személyek:

Florestan	Ráthonyi	Emerance	Szilasi R.
Coquenard	Sziklai	Lusztó	Füredi
Agathe	Margó	Seraphin	Rózsahegy
Solanges	Ledófsky	Denise	Inkey

Kezdetre 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 31.
Szerda, 1900. április hó 25-én.

As Orsz. Nőképző-Egylet javára:

Jótekonycelu előadás.
Kezdetre 7 1/2 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. április hó 25-én.
Harmadszor:

Amor az iskolában.

Operett 1 felvonásban. Zenéjét szerzerette Frank Richard. Szövegét Magyar Bertalan. Utána:
Először:
Mult.
Dramolett 1 felvonásban. Írta Győző Lajos.
Kezdetre 7 óraker.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma pontban fél 9-kor közkiivántra:

Szulamith.

Holnap esütörtökön

Sándor, a jeruzsálemi trónörökös.

Utolsó hete a kitünő áprillisi műsornak.

Pont fél 11 óraker:

Szenzációs! Hatásos siker!

Először Európában!

Miss Helena Dupont

a bájos amerikai operette-énekesnő

Fenomenális! Fenomenális!

La et Do

a legjobb francia utcai énekesek.

Ugymint az összes műerök.

Hétérn, április hó 30-án

Teloni Paula k. a.

jútelmonjátéka

egész új szenzációs műsorrall.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss

A. nagytözede Károly-kört 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüsto és Rupprecht gépgyárosok által készitettek.

A 610,000 koronás A remény.

főnyeremény nyerője.

lesz. Pedig e jökedvnek igen egyszerű a magyarázata. A remény teljesedésének közeledte e jó kedv oka. A remény így élészti és szítja az ember életének örömeit, a melyek bizony amugy nagyon ritkán jelentkeznek. Okos ember tehát mindig tartogat magának vagy a családjának egy ilyen reménységet. És nincs erre alkalmasabb, mint épp az osztály-sorsjegy, a mely a reményünket leggyakrabban teljesíti különösen akkor, ha olyan szerencsés helyütt vásároljuk, mint a Hecht-bankháznál a Ferenciek-terén, a hol már eddig a 600,000 koronás főnyereményen kívül annyi sok más nagy nyereményt is kifizettek a benne reménykedőeknek. Hiába, az az igazi remény, a melyet ilyen szerencsés bankhához fűzünk és ezért vásároljunk sorsjegyet csakis a Hecht bankháznál Bud pesten.

H. Haggenmacher H-Sörfőzde

Palack Sör

125,000 HECTOL, ÉVI TERMELÉS

Szalón Sör, Maláta Sör

5 MILLIO PALACZK

ÉVI FÖRGALOM 1

GYÁRI ÉRTÉKELÉS

Megrendelési helyek: Budapestben V Kádár-utca 5. Haggenmacher Köbánya: Haggenmacher Budafok,

Hallatlan

árleszállítás.

Betyárok.
Történetek az alföldi rablóvilágból gr. Ráday korában.
Előbb 2 K. most 80 fillér.

Erődy:
Fehér könyv. Új regény és egyéb dolgozatok. 1-80 kötet.
Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin:
Az emberszármazása és az ivari kiváltság.
Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság vértanui.
Regényes korrajz.
Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifju története.
Feuilleton Octave-tól.
Regény.
Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége.
Flammariion Camillától 43 képpel.
Előbb 2 K. most K. 1.10

Mámoritó történetek.
(Maupassant.)
Előbb 1.80 most 60 fill.

Jó madarak.
(Ujdonság!)
(Gutius) Újabb történelmi karcolatok.
Előbb 2 K. most 60 fill.

A bánya.
(Onnet).
Előbb 3 K. most 1 kor.

A háromszoknyás leány.
(Kock Pál).
Előbb 2 K. most 50 fill.
Megrendelhető a "Budapesti Napló" kiadóhivataltában, utánvétellel vagy a pénzügyi befizetés ellenében.
2 koronán alóli rendelések csak az összeg előzetes befizetése ellenében csak közöltetnek.

Eppen most jelent meg:

A magyar színművészet

Szerkesztette:
B. Virágh Géza.
Előszóval ellátta:
Rákosi Jenő.

Gyönyörű díszmű 250 képpel.

A legjelesebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával.

Ára díszes vászonkötetben 5 frt.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivataltában
József-kört 18.

FOLIES CAPRICE

Ma nagy ujdonsági est!!

11 óraker:
Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H-451.
Megelőzőleg 10 óraker. Megelőzőleg 10 óraker.
Szenzációs ujdonság!

A csonkafülv ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne.
Rendező Rott S.

Személyek:

Bachruch Jeremiás	zabnagykereskedő	Pfeifer M.
Céilia, neje		Schindlerné G
Hajnalka, leányuk		Ferenczy Za.
Dr. Kazár Ede ügyvéd,	melleleg	
milliomos		Rott S.
Dr. Spitz Gerő,	ideggyógyor	Steinhardt G.
Szimizthy Leó	hirlapíró	Fürst B.
Gedeon, Dr. Kazár	szolgája	Peterdi Gy.
Adonyi Mariska	műlovarmó	Jungwirth C.
Lili, szobaleány	egy budapesti nagyszállóban	St. Lengyel G.
James, főpincér		Echten K.

Ujságárus, távirószolga.
Történet napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

Baranyamegye nagybirtokosai által alapított

Pécsi tejszarnok

országos hírv termékeiből 6 korona utánvétel mellett bérmentesen szállit finoman és gondosan csomagolva 6 drb imperiált, 6 drb esmege-, 6 drb pikánsajtót és egy kiló legfinomabb teavaajat 1/4 kilós darabokban, édes tejszínből, naponta frissen előállítva. Megrendelések levelezésinapon röviden. Kérek egy hatkoronás csomagot* címzendők.

Pécsi tejszarnok, Pécs.

M.K. EGYESÜLET

VEGYTANI INTÉZETE

KRISTÁLY

SZIT LUKACSFURDOI

HECZYFORRÁS

IGENTISZTA

BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ

FÜSZERKESKEDÉSEKBEK

VENDEGLÖKBEK

ÉS MINDEN VASUTI

ÉTKÉZŐ KOCsIBAN.

Kereskedelmi takaré- és hitelszövetkezet.

Alapítallott 1880. évben. — Évi osztalék már 12 éven át 7%.

Budapest, IV., Kigyó-utca 2. szám, I. emelet.

Belépési fölhivás

a kereskedelmi takaré- és hitelszövetkezet által alakítandó

új évtársulatba.

Ezen évtársulat 1900. május 1-én kezdődik. Bárki tetszése szerinti számban jegyezhet üzletrészeket. Minden üzletrészt után hetenkint 1 korona fizetendő. Előnyei: Kölesont más, mint egyleti tag nem kap, minden üzletrészt után 200 korona, illetve 300 korona kölesön igényelhető. A kölesönök visszafizetése a heti 1 korona befizetése által eszközöltetik. Belépési nyilatkozatok és kölesönkérvények már a mai naptól kezdve irrodánkban d. e. 9-től 1-ig, délután 4-6-ig elfogadtatnak. — Takarekbetételek 4 1/2% kamatoztatnak, a 10% tőke kamatadó általunk fizetetik.

Az igazgatóság.

BARTOS és KRISZTICS

asztalos és kárpitos butor-raktár

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13, csak az I. emeleten.

Szállítás Budapest és környékére költségmentesen.

Allandó nagy **butor**-kiállítás.

Nagyobb vételeknél díszítő díjmentesen.

Butorok menyasszonyi kelengyélkre a legmodernebb stýlben, jó, száraz anyagból, három évi írásbeli jótállással, a legmérsékeltebb árakon.

A m. kir. szab. OSZTÁLYSORSJÁTEK

május 17. és 18-iki huzására

sorsjegyek eredeti áron kaphatók

a „**MERCUR**“ **BANK** és váltóüzlet részv. társ.-nál

Budapest, V., Dorottya-utca 12. sz.

Az egyedüli főelárusítóhely, hol már minden főnyeremény, legutóbb a **400,000** koronás kifizetésre került. Tévédések elkerülése végett tessék cégünkre címzett leveleknél a „bank“ szóra ügyelni. Sürgőnycim: „Mercurbank“ Budapest.

BUTOR

eladás

szolid árok, modern fazon és jó minőségben. Nagy rakdár az utcai- és kórházi bútorkészítésben, a leggyorsabb és legbiztosabb minőségű, ugyiszintén szecessió-, barokk-, angol- és ónémet stílusban. Eladunk matt, faragott hálszoba-berendezést ... 35 ft és feljebb

1. kabin-garnitúra francia szövettel ... 145	2. kabin-garnitúra francia szövettel ... 100	3. kabin-garnitúra francia szövettel ... 80	4. kabin-garnitúra francia szövettel ... 60	5. kabin-garnitúra francia szövettel ... 45	6. kabin-garnitúra francia szövettel ... 35	7. kabin-garnitúra francia szövettel ... 25	8. kabin-garnitúra francia szövettel ... 15	9. kabin-garnitúra francia szövettel ... 12	10. kabin-garnitúra francia szövettel ... 10	11. kabin-garnitúra francia szövettel ... 8	12. kabin-garnitúra francia szövettel ... 5
--	--	---	---	---	---	---	---	---	--	---	---

A legújabb árjegyzék, több mint 330 képpel, 25 lapon kézzel rajzolt és fényképezett képekkel, 25 lapon kézzel rajzolt és fényképezett képekkel, 25 lapon kézzel rajzolt és fényképezett képekkel, 25 lapon kézzel rajzolt és fényképezett képekkel.

Varga Mihály és Társai
magyar bútorkészítő-társaság
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2. sz., Kinyó-tér sarkán.

Magyar kir. Államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi Államvasutak alólírott üzemeltetése nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnok-gyakornokok részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálataikban egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok következők:

1. Nyári zubbony.
2. Tavasz és őszi zubbony.
3. Téli zubbony.
4. Nyári nadrág (sötétkék) szürke v. drapp színű posztóból.
5. Tavasz és őszi nadrág.
6. Téli nadrág.
7. Tavasz és őszi felöltő.
8. Téli felöltő.
9. Nyári sapka.
10. Nyakra való.
11. Keztyű.
12. Karkötő.

Az 1-8. tétel alatt felemlített ruha-darabok készítéséhez megkívántató felső kelmék szállítása a magy. kir. államvasutak igazgatósága által biztosítva lévén, tartozik azon cég, ki az 1-8. tétel alatt felsorolt ruhadarabok elkészítésével megbízatni fog, a szükséges felső kelméket Stricker Ede budapesti posztógyárostól beszerezni.

Ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszereshetők az alólírott üzemeltetésnél a hivatalos órák alatt, mely feltételek alólírottan az ajánlattal együtt következő felirattal ellátva:

„Ajánlat a hivatalnok egyenruha darabok elkészítése iránt“ 1900. évi május 10-én, déli 12 óráig, az alólírott üzemeltetéséghz benyújtandók vagy posta útján beküldendők, hová is bántapjakképpen, mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 400 korona készpénzben, vagy értékpapirokban 1900. évi május hó 9-én déli 12 óráig beküldendők.

Az alólírott üzemeltetéség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott egységárakra szabadon választhasson és fogadjasson el.

Miskolc, 1900. év április hó 21-én.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Üzemeltetéség Miskolc.

Az üzemeltetéség.

A ki jó sérvkötőt akar,
forduljon bizalommal
alanti céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányú sérvkötőt, hálókötőt, egyenestartót, suspensoriumait, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testnek Orthopedikusokat, műlabákat és keszket és minden a szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerezés dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő-megrendelésnél kérem a test mértékét és hogy jobb, bal vagy kétoldali sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 főtől 6 frtig, két oldalra 8 főtől 10 frtig. Kizárólag egyedüli forrásár valódi francia és angol gummi és hálókötő-készítéssel. Párisi óv-spongya Safti-Sponges, teljes 4 főtől 6 frtig, Pessarum ochasivum (mehrször), hálókötő-készítésben, drbja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl a legnagyobb diszerté mellett!

RADVÁNYI L.

sebészeti kötszer-gyáros
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 36.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincesinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. Remek diszalbum hosszukás negyedréti formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fil.

Megjelenik havonként kétszer. **A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.**

Igazgató: LAURENCIC GYULA. A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezése és fényes kiállítás, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangú alkotásnéként hódít majd az egész művelt világban. — A műbe felöltött képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincesinek, az olasz vidék böhöt ismerete s az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendezettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkincesinek, lebilincselő szöveg szerzetreméltó cicerone gyanánt. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent sejtés vásári munkákkal és ezek elmosdott és tisztátalan nyomott clichéivel; e diszalbummal.

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszűkebb körében éppen úgy, mint a művészetet kedvelők, művészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egytuttal nélkülözhetetlen munka a művészek különböző ágainak tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérenyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó. **Előfizetések elfogadtnak a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)**

Előfizetési ár:

6 füzetre	7 korona	20 fillér.	18 füzetre	21 korona	60 fillér.
12 „	14 „	40 „	30 „	36 „	— „

A kiadóhivatal, Budapest, V., Méréteg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

ANTISEPTIKUS

Hölgy-óvszer

Rég elismert és hatásosan biztos, feleslegessé tesz mindenféle gyöngyöcske-gummi- és spongya-csúszó, időszerű (12 drb) pontos használati utasítással 3 korona. — 3 kor. 10 fill. előleges beküldés mellett bérmentve. Gyors és diskrét szétküldés. Kapható a feltalálónál: **László József** gyógyszerész, Maros-Ujvár Erdély. Budapestén: **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. és Kérczel V. gyógyszerész, Liptó-körút 23.

Minden szövegnyi beiktatása post. beiktatású 2 kr. Címzett eljötti hirdetésekért külön 30 kr. kiosztási bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18. számán a következő dohánytöredékben:
Breuer sóverek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.
Nemesek-féle Tözsde Petőfi-tér.
Benda Józsefné, Andrássy-utca 59.
Sopronyi V., dohány-nagytözsde, Kerepesi-utca 1.
Deatsh Mikszáncz, Andrássy-utca 35.
Szató Mór töredékben. Kecskeméti-utca 14.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Blockner J. hirdetési iroda IV. Sütő-utca 6.
Elek Bernát hirdetési iroda V. Fűrdő-utca 4.
Fischer J. D. hirdetési iroda IV. Zsibáros-utca 7.
Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. Váci-utca 9.
Haasenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottyá-u. 9.
Leopold Gyula hirdetési irodája VII. Erzsébet-körút 14.
Mosse Rudolf hirdetési iroda VII. Károlykört 9.
Schwarz József hirdetési iroda V. Marokkó-u. 4.
Tánczer Gyula hirdetés iroda IV. Szervitátor 8.

Egy 25 éves magános fiatal ember ajánkozik írószolgálat, vagy ehhez hasonló állásra. Cím a kiadóhivatalban. 6074

Alkalmazást keres egy végzettségű vasutas kitűnő bizonyítványokkal, ki minden iródi munkára alkalmas. Estelag 5-600 korona övadákkal pénzbeszedő, vagy pénztárosi állást is elfogad. Cím a kiadóhivatalban. 2851

Óvadékképes 29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek 2000-3000 koronára. 2723

Előkelő magyar állami hivatalnok a legszerényebb feltételek mellett házfelügyelői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2345

Mesésőt keresek, ki a fehérméretű nem rontja s azt javítani tudja. Cím a kiadóhivatalban. 2885

Kitűnő gyermekruha varróné, a nagybecsűtől előkelő hölgyközönség figyelmét bátorodom ezennel felhívni, miszerint a legelőgánsabb és a legkényesebb ízlésnek megfelelő gyermekruhákat jutányosan ellávlak. Jól Mór ur gyermekruha-szalagjában évekig működtem. Cím e lap kiadóhivatalában. 2754

Keressék bérletet, körülből 7-800 hold terjedelmű, lehetőleg közel közcséges vagy állomáshoz, jó fekete talaj. A szántó legalább 1/4 részét tegye a birtoknak, ha mind szántó még jobb. Kellő mennyiségű és jó karban levő gazdasági épületek és dohányszerelés megkivántatik. Ügynököket díjazok, tulajdonosokkal való érintkezést előnyben részesítek. Cím a kiadóhivatalban. 2873

Egy jó forgalmu ur-, női-divat és rövidáru üzlet egy 60.000 lakosú városban kedvező feltételek mellett azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6043

Egy elegánsan berendezett hónapos szoba előszobával, egész külön bejáratú a Váci-körúton, közel a Törvénykezési Palotához, fiatal orvos vagy ügyvédnek is igen alkalmas, majna kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2865

Ujpesten közel a Lehel-utcai villamoshoz kedvező feltételek mellett eladó egy kis ház négy lakással, kis kerttel és udvarral. Cím a kiadóhivatalban. 6062

Jobb izraelita családából való tanuló teljes ellátást kaphat distingváló családnál, a Kerepesi-utca közelében. Cím a kiadóhivatalban. 2888

Teljes ellátást kaphat egy tisztességes uriember, egy intelligens úrnő a Dohány-utcaiban, a két színház közelében. Cím a kiadóhivatalban. 2889

Gyárihivatalnokok figyelmébe. A Linszger-fárral szemben egy csinosan burtozott szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5867

Női kerékpár teljesen jókarban, potom áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6073

Dohánytözsde. A legforgalmasabb fűtlen Budapest egy biztos és igen jól jövedelmező üzlet betegség miatt sürgősen átadandó. Cím a kiadóhivatalban. 6072

Expedicióbá tanuló leány felvétel. Ertekezni lehet délután 4-6 óráig. Cím a kiadóhivatalban.

Szakácsné jó főzőné és házilag is értelmes, azonnal felvételt. Cím: Schmidt cukorkagyár Győr. Jó bázis mód biztosítottak.

Nyaraló. Balaton legszebb és legelőgánsabb vidéken magaslalon, gyönyörű kilátással, 12 szoba, 4 konyhával teljesen felszerelve és berendezve eladó, esetleg részekben kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6067

Kiadó. Egy burtozott szoba és konyha a Hermán-utca, a villányos vasuti megállóhely közvetlen közelében, gyönyörű helyen, jutányosan kiadó a nyári idényre. Cím a kiadóhivatalban. 2869

Csinos fiatal intelligens urinó ajánkozik jobb elárúított pénzárúított, elárúított, szép írással bír, iródnál is alkalmas, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 2857

Kerékpár (Styria) alig használt és egy 16-os Lancaster (Piper-gegyer) jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2881

Irodai munkát keres szerény feltételek mellett iskolázott fiatal-ember. Cím a kiadóhivatalban. 2880

Különbjezárú fűrengentes, tisztá, csinos burtozott szoba a Teréz-körúton azonnal kiadó a Teréz-körúton (Oktogon) közelében. Cím a kiadóhivatalban. 2866

Köhögésné, rekedtegnél vegyenek 30 körül Réthy-féle pemete-fücsökort. 2881

Zálogházi cédulákat veszek. Eladok 13 latos ezüst egykészlőket, grammja 5 kr., girandolákat, gyertyatartókat, hálótálcákat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 ft-tól kezdve, és választék mindennemű erüst műtárs tárgyakban, arany fűrlékek, köhögőszár, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 magy. 40 kr-tól, tula remonfort 40 kr-tól, tula remonfort 40 kr-tól, tula remonfort 40 kr-tól, tula remonfort 40 kr-tól. 2881

Ökmányszerző Vállalat! Menyasszonyok. Völegevények. Az Orsz. Esküvés Ügynökség Budapest, VII. Kerepesi-utca 14. szám, mindenféle ökmányt megszerző. Kesztővízű és elvárúljaja a házassági dispencziókat, névmagyarást, mindenfajta tisztai és katonai ügyeket, utlevél, állampolgárságot, örökbeadást, ügyeket és külmbözö engedély megszerzését jogtanácsosa segítségével. — Beszerzi a házasságkötéshez szükséges összes okmányokat, engedélyeket, elvégzi a kihirdetés körül utakat. Amerikai s minden külföldi megbízásokat lebonyolít. Ügynök: Kisteleki J. Szeged-nyeknek ingyen áll rendelkezésére a vállalat.

Köznevelő-osztály. Ferenc József-kabát 4 ft Jaquet ----- 3 ft Frack ----- 5 ft Nadrag ----- 2.50. Rothberger Jakab, Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

A legjobb szívarka hüvelyeket árúsítja az Urania szívarkahüvely bizományi raktár Budapest, Kertész-utca 35. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ERENYI-féle Ichtiol-Salicylból egy téglé megszüntet: bőrvizketeg, mindennemű sömörbeteget, bőrkötöget, izsadtat. Szagtalan. Ártalmatlan. 1898

Magyar találmány!! Művészi kivitelű Aquarell (kézi) festés fára * fára Fa-levelező-lapok, a legizlésebb kivitelben.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr. A pénz előleges beküldése után bérmentve.

Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés! Szepességi kárpáti fenőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis istben ögetett, állott régi, egyike a legelőgánsabb italoknak, kitűnő szer gomorjaj ellen, hathatós étvágygerjesztő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatású. 5 kilós palack bérmentve, utánvevő 3 ft 75 kr. Ganovsz Gusztáv fenőborovicska-termelő. Szepes-Szombat (Szepesmegye).

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr.

Nevelők magyar- és idegen nemzetiségűek, zenében, nyelvekben képzetek, gyermekekterészők, honföld szerelmesei. Örv. Metchnok Gerson Anna Átal Budapest, Erzsébet-körút 52.

Veszek zálogházi cédulát régi arany ezüst árut brillánt és gyémánt árut a legmagasabb árak mellett

FRIED A. órás és ékszerész Kerepesi-utca 2. szám.

Szivarka-hüvely nagyban árban kapható Kohn Simonnál, BUDAPEST, VIII. József-körút 5. Minta bérmentve és ingyen.

Hirdetmény. Magyar vasuti kötelek. A magyar vasuti kötelek forgalomban 1900. évi június hó 1-én IL rész I. fűzet megjelöléssel új díj szabás lép hatályba, mely közvetlen díjtételeket tartalmaz egyrészt a magyar kir. államvasutak valamennyi budapesti és a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság Budapest állomása, másrészt az aradi és eszani díjegyűt vasutak, a győr-sopron-ebenfurti vasut és a eperjes-bártfai h. é. vasut, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut, a szamosújvári vasut és a torontói h. é. vasut, végül a magy. kir. államvasutak és az általunk kezelt h. é. vasutak állomásai közötti való forgalomra.

Ezen díjszabás, mely által az 1897. évi szepmenter hó 1-étől érvényes hasonlóan jelzett díjszabás két pótlékkal együtt hatályon kívül helyeztik, f. év május hó közepe után a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál (Csenger-utca 38. szám) továbbá a részes vasutaknál 4 koronáért leszmegszerezhető.

Budapest, 1900. Aprilis hó 16. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyuttal a részes vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 20 kr.

4 1/2 KO. KÉPES Manilla Melange levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fénynyomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan légnymint te. Bihar Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátolytánc. Karvaly József: Vásárlás. Konké Ida: Havasi páztorok. Margitai Tihámér: Ronót Pál historiája. Márk Lajos: Ezerjószág-százhuszban. Márk Lajos: Terofero és Szerelmi dal. Neogrady Antal: Vesztett boldogság. Szegeheőné S. Lujza: Kecsképsztor. Szentes Fülöp: Kása nem étel. Teles Ede: Enyelgés. Tolnay Akos: Diana és Enyelgés. Neogrady Antal: Az erdő titka. Pechán József: Utolsó gyufa. Vajda Zsigmond: Kedő lyvas bírák. Vajda Zsigmond: Kedves ír.

20 darab ára 1 ft bérmentve küldésel.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.

7.50 kr. Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 4.

Butor

egy kézpénzért, mint részletfizetésre legelőgánsabb, a legelőgánsabb kivitelű legjutányosabban kapható

Ehrentren és Fuchs testvéreknél BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8. sz. (Andrássy-utca közelében.) Képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

20 darab ára 1 ft bérmentve küldésel.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.

Nevelők

francia, angol és német-honiatok, aml. magyar tanítóneket, minden nemzetiségű bonneokat és gyermekekterészőket, társalgónöket a nyárra is lelkiismeretesen ajánl és elhelyez

Szegeheőné S. Lujza BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Butor

kézpénzért vagy részletfizetésre legelőgánsabb

FUCHS BÓDOG-nál BUDAPEST, József-körút 26. Képes árjegyzékét ingyen és bérmentve.

Ablak-redőnyöket

Faszötvéből, vaszötvéből és gordülű faredőnyöket olcsó és jó minőségben szállít az

Első budapesti faszötvé-, ablakredőny-jalousia-gyár Budapest, Király-utca 112. Mintadarabok kívánatra ingyen és bérmentve. Vidéki ügynőkök kerestetnek.

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legelőgánsabb ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatait alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legelőgánsabb idő alatt biztos sikerrel fektetnek és nőknél: hagnyosírtást, hólyaggyógyítást, húnykőveseket, saphilit, ennek következményeit, makacs borbajokát és az emtorozósebei tamadi idegbetegségeket

Megleőgánsabb eredményt forrál gyengésőgnél (Cmpon-tentia) egy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Biztos siker forrál a honarimón utólag is ártól. Levelek díjlanlan válasz: kívánatra győzzeszek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, 1. emelet.) Bejárta a lepesőné. Külön váróterem.

Rendelés édeliótt 8-9 óráig, este 6-8 óráig.